

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2. kötet

**A GIMNÁZIUM
HELYI TANTERVE**

**I. BÉLA GIMNÁZIUM,
KOLLÉGIUM ÉS
ÁLTALÁNOS ISKOLA**

2018

TARTALOM

A GIMNÁZIUM HELYI TANTERVÉNEK KIADMÁNYOZÁSA	4
1. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV MEGNEVEZÉSE	4
2. A GIMNÁZIUMBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ, KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ VAGY SZABADON VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK MEGNEVEZÉSE, ÓRASZÁMAI	5
2.1. A KÜLÖNBÖZŐ TANULMÁNYI TERÜLETEKHEZ (NEM SPORT ÉS NEM ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAMÚ KÉPZÉSI FORMÁKHOZ) KAPCSOLÓDÓ GIMNÁZIUMI ÓRATERV	5
2.2. A KÖZNEVELÉSI TÍPUSÚ SPORTISKOLAI KÉPZÉSHÉZ KAPCSOLÓDÓ GIMNÁZIUMI ÓRATERV	9
2.3. A NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM KÉPZÉSÉHEZ (9/NY A NÉGY ÉVFOLYAMOS GIMNÁZIUMI KÉPZÉS ELŐTT) KAPCSOLÓDÓ HETI ÓRATERV	11
2.4. AZ ARANY JÁNOS KOLLÉGIUMI PROGRAMHOZ KAPCSOLÓDÓ GIMNÁZIUMI ELŐKÉSZÍTŐ 9. ÉVFOLYAM ÓRATERVE ÉS PROGRAMJA	12
3. A SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET TERHÉRE MEGVALÓSÍTOTT KÖTELEZŐEN VÁLASZTANDÓ, SZABADON VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK TANULMÁNYI TERÜLETEK, ÉVFOLYAMOK SZERINT.....	16
4. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK, EZEK ESETÉBEN A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	20
5. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI, SAJÁTOS TEVÉKENYSÉGI FORMÁK	23
5.1. CSOPORTBONTÁSOK	23
5.2. EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	25
5.3. AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK KERETÉBEN MEGVALÓSÍTOTT SAJÁTOS TEVÉKENYSÉGI FORMÁK	25
6. ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK, FELKÉSZÍTÉSI SZINT	28
6.1. KÖZÉPSZINTEN ÉS EMELT SZINTEN VÁLLALT FELKÉSZÍTÉS	29
6.2. TANTÁRGYNEVEK ÉS ÉRETTSÉGI VIZSGATÁRGYAK	29
6.3. FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS KÖVETELMÉNYEK A 11-12. ÉVFOLYAMON AZ EMELT SZINTŰ OKTATÁSBAN	29
7. AZ ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	30
8. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT FELADATOK HELYI PEDAGÓGIAI MEGVALÓSÍTÁSA	31
8.1. FEJLESZTÉSI TERÜLETEK –NEVELÉSI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSA A HELYI TANTERV ALKALMAZÁSÁVAL	31
8.2. KOMPETENCIAFEJLESZTÉS, MŰVELTSÉGGÖZVETÍTÉS, TUDÁSÉPÍTÉS HELYI FELADATAI	34
8.3. EGYSÉGSÉG ÉS DIFFERENCIÁLÁS MEGVALÓSÍTÁSA.....	41
8.4. AZ EREDMÉNYES TANULÁS TÁMOGATÁSÁNAK, SEGÍTÉSÉNEK FELADATA	42
8.5. A GIMNÁZIUMBAN TANULÓ SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FEJLESZTÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ HELYI FELADATOK TANTERVI MEGVALÓSÍTÁSA	43
9. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA	46
9.1. PROJEKTOKTATÁS, TANÉVENTE EGY, HÁROM HETET MEGHALADÓ IDŐTARTAMÚ PEDAGÓGIAI PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA A GIMNÁZIUMBAN	46
9.2. TÉMAHÉT A GIMNÁZIUMBAN	47
9.3. SZERVEZÉSI PROJEKT, AZAZ A PROJEKT, MINT TANÉVENTE ALKALMAZOTT MÓDSZER A VERSENYSZERVEZÉSRE	51
9.4. PÉNZÜGYI OKTATÁSI PROGRAM, GAZDASÁGI ISMERETEK TRÉNINGPROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERVEZÉSE A GIMNÁZIUMBAN (POP, JAM).....	54
10. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS.....	55
10.1. KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM	55
11. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK	57

12. A TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI.....	57
13. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDJA, A TANULÓK ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI BESZÁMOLTATÁSÁNAK FORMÁI, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE	58
13.1. ELLENŐRZÉS	58
13.2. AZ ISKOLAI ÍRÁSBELI, SZÓBELI, GYAKORLATI BESZÁMOLTATÁSOK, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK RENDJE	58
13.3. AZ ÉRTÉKELÉS MÓDJA, FORMÁI	60
13.4. EGYÉB ÉRTÉKELÉSI HAGYOMÁNYAINK A GIMNÁZIUMBAN	63
14. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	63
14.1. ÍRÁSBELI (ÉS MÁS, NEM SZÓBELI TÍPUSÚ) FELADATOK	64
14.2. SZÓBELI HÁZI FELADATOK	65
15. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ , A TANULÓ MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSÉHEZ ÉS MINŐSÍTÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ ELVEK	65
15.1. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ELVEK	65
15.2. A MAGATARTÁS ÉS SZORGALOM MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI	66
16. A FOGYASZTÓVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK A GIMNÁZIUMBAN.....	68
17. A TÁRSADALMI BŰNMEGELŐZÉSSSEL, AZ ÁLDOZATTÁ VÁLÁSSAL, AZ ERŐSZAKMENTES KONFLIKTUSKEZELÉSSSEL ÖSSZEFÜGGŐ ISMERETEK.....	70
18. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	71
19. A TELEPÜLÉSEN ÉLŐ NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK MEGISMERÉSE	72
20. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI	72
21. A KÖRNYEZETI NEVELÉS ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉS ELVEK.....	86
22. TANTÁRGYI HELYI TANTERVEK	87

A gimnázium helyi tantervének kiadmányozása

Név: Szekszárdi I. Béla Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola

Székhelye: 7100 Szekszárd, Kadarka u. 25-27.

Iktatószám: 2384 /2017

Felülvizsgálatok, módosítások kiadmányozása: 1605 /2018

Ügyintéző: Hajós Éva

Ügyintézés helye, ideje: 7100 Szekszárd, Kadarka u. 25-27. 2017. augusztus hó

1. módosítás: 2018. június hó

Az irat aláírójának neve, beosztása: Hajós Éva, az intézmény vezetője

Az intézmény körbélyegzőjének lenyomata:

1. A választott kerettanterv megnevezése

A helyi tanterv a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló többször módosított, korrigált 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelettel kiadott a gimnáziumok 9-12. évfolyamára vonatkozó kerettanterv szerint készült.

A fenti, a gimnázium 9-12. évfolyamára készült kerettanterv alapján készült helyi tantervben éltünk az emelt óraszámú kerettantervek nyújtotta lehetőséggel, a helyi tantervben ezeket a tantárgyi kerettanterveket választva az emelt szintű képzésben.

Az Arany János Kollégiumi Program előkészítő 9. évfolyamára szintén a fenti rendelettel kiadott kerettanterv szerint készítettük el a helyi tantervünket.

A sportiskolai tanulmányi terület helyi tantervében szintén a fenti rendelettel kiadott kerettantervet alkalmazzuk.

A 2018/2019. tanévben induló nyelvi előkészítő évfolyam helyi tantervében szintén a fenti rendelettel kiadott kerettantervet alkalmazzuk (Nyelvi előkészítő évfolyam a négy osztályos középiskolai nevelés-oktatás előtt)

A helyi tantervben meghatároztuk a 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez és az emelt szintű oktatáshoz alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a NAT, továbbá az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján, figyelemmel annak 2017. januártól életbe lépő változására.

A kerettantervi változatokat kínáló tantárgyak tantervei közül a nem emelt szintű képzésben az alábbiakat választjuk:

Tantárgy	A választott kerettanterv megnevezése
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	B változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	B változat
Enek-zene	A változat

Dráma és tánc/Mozgóképkultúra és médiaismeret	Mozgóképkultúra és médiaismeret
Művészetek	Vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret

A kerettantervi változatokat kínáló tantárgyak tantervei közül az emelt szintű képzésben az alábbiakat választjuk:

Tantárgy	Emelt óraszámú kerettanterv megnevezése
Matematika	A változat

2. A gimnáziumban tanított kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámai

2.1. A különböző tanulmányi területekhez (nem sport és nem előkészítő évfolyamú képzési formákhoz) kapcsolódó gimnáziumi óraterv

A gimnázium tagozatos, emelt szintű és emelt óraszámú csoportjaiba (informatika és matematika tantervű képzés; természettudományi ill. 2018/2019-től geo-informatika tantervű képzés; angol,- informatika képzés; humán és idegen nyelv tantervű képzés, röviden: tagozatok) felvett tanulók számára az emelt szintű követelmények teljesítéséhez szükséges többletórát táblázataink tartalmazzák. Az emelt szintű képzési csoportokba felvett diákok és szüleik figyelmét írásban felhívjuk, hogy a követelmények teljesítése csak a kerettantervi óraszámok felett meghatározott óraszámok teljesítésével lehetséges. A tanulmányi területre történő beiratkozás a 9-10. évfolyamon az óratervekben szereplő heti óraszámok kötelező választásával jár.

A 9-10 évfolyamon minden tagozaton heti 4 órás tárgy a matematika, a kerettantervi minimális 3 órát +1 órával emeltük meg. A sikeres helytálláshoz, a szükséges begyakorlottság eléréséhez a heti 4 órára valamennyi diáknaknak szüksége van.

A 9-10. évfolyamon a tagozatokra jellemzően a szabadon tervezhető órakeret terhére éltünk azzal a lehetőséggel, hogy egyes tárgyakból a heti óraszámot gyakorlás, elmélyítés, gazdagítás céljából megnöveltük, hogy a tanulóknak biztos alapokat adjunk a 11-12. évfolyamon az emelt szintű érettségire felkészítő képzés követelményeinek teljesítésére.

Az informatika-matematika tagozaton a 9-10. évfolyamon kötelezően választandó az emelt szintű informatika (heti 4 óra) és emelt szintű matematika (heti 5 óra).

A természettudományi tagozaton a 10. évfolyamon emelt szintű a biológia.

Az angol-informatika tagozaton a 9-10. évfolyamon emelt szintű az angol nyelv.

A humán és idegen nyelvi tagozaton a 9-10. évfolyamon emelt szintű a magyar nyelv és irodalom és az I. idegen nyelv, amely angol vagy német lehet a mi intézményünkben.

Az idegen nyelvi tagozaton a 9-10. évfolyamon emelt szintű az angol és a német nyelv.

A 11-12. évfolyamon a minden tanulónk számára kötelező tantárgyakat és heti óraszámokat a megfelelő oszlopban az első szám jelenti.

A 11-12. évfolyamon minden tanulónk számára kötelező heti 4 óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. Minden 11 -12. évfolyamos diáknak számára kötelezővé tesszük egy heti 2-

órás emelt szintű érettségire felkészítő képzés (fakultációs tárgy) választását. A kötelezően választható tantárgyak között a 11-12. évfolyamon meghirdetjük a földrajzt és az informatikát is, középszintű érettségire felkészítő követelményekkel. Ezeket a felvehető óraszámokat a kötelező heti óraszám mögött +1 ill.+2 jelenti.

A négy választható óra mellett a 11-12. évfolyamon további szabadon választható órák felvétele lehetséges.

A 11-12. évfolyamos emelt szintű érettségire felkészítő (fakultációs) képzés során a kerettantervekben meghatározott tananyagot kiegészítjük az emelt szintű érettségi követelményrendszerében meghatározott tananyaggal. A részletes tananyagot a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

- A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. A tantárgyi tantervek tartalmazzák a szabadon felhasználható időkeret felhasználását. A tantárgyi programok beépítik az oktatás-nevelés folyamatába az európai integrációval összefüggő ismereteket (pl. történelem, társadalomismeret, földünk és környezetünk tárgyak)

**Óraterv
9–12.
évfolyam, gimnázium**

	TANULMÁNYI TERÜLETEK A 9. ÉVFOLYAM OSZTÁLYAIBAN					TANULMÁNYI TERÜLETEK A 10. ÉVFOLYAM OSZTÁLYAIBAN					Emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire felkészítő képzés egyénileg választott tanrenddel + óra	
	Informatika és matematika tantervű képzés	Természettudományi tantervű képzés	Angol, -informatika tantervű képzés	Angol és német tantervű képzés	Humán és idegen nyelv tantervű képzés	Informatika és matematika tantervű képzés	Természettudományi tantervű képzés (biológia, fizika)	Angol, -informatika tantervű képzés	Angol és német tantervű képzés	Humán és idegen nyelv tantervű képzés		
Tantárgyak	9. évfolyam					10. évfolyam					11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4+2	4+2
I. Idegen nyelv: angol vagy német	3	3	5	5	5	3	3	5	5	5	4+2	5+2
II. Idegen nyelv: német/angol/olasz/francia/holland/orosz	3	3	3	5	3	3	3	3	5	3	3	3
Matematika	5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4+2	5+2
Etika											1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3+2	3+2
Fizika	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2+2	0+2+2
Kémia	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	0+2	0+2
Biológia – egészségtan		1				2	4	2	2	2	2+2	2+2
Földrajz	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	1	1	1	1							
Művészetek											2+2	2+2
Informatika	4	3	3	1	1	4	3	3	1	1	0+4	0+4
Technika, életvitel és gyakorlat												1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5+2	5+2
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
További szabadon választható tárgyak: (csak 1 választható tanévente)	földrajz										+1	+1
	informatika										+2	+2
Kötelezően választandó heti órák száma (9-10.évfolyamon a tanulmányi területre való felvételnél)	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	4	4
Összes óra	36	36	36	36	36	37	37	37	37	37	35	35
A tanuló által felvehető max. heti óraszám	39	39	39	39	39	40	40	40	40	40	39	39

A 2018/2019. tanévben induló 9. évfolyam (a további évfolyamok felmenő rendszerben) heti óraterve négy évfolyamra:

Óraterv 9–12. évfolyam, gimnázium 2018/2019. tanévben induló 9. évfolyamtól kezdődően		TANULMÁNYI TERÜLETEK A 9. ÉVFOLYAM OSZTÁLYAIBAN					TANULMÁNYI TERÜLETEK A 10. ÉVFOLYAM OSZTÁLYAIBAN					Emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire felkészítő képzés egyénileg választott tanrenddel + óra	
		Informatika és matematika képzés	Geo-informatika képzés	Angol - informatika képzés	Angol és német nyelvi képzés	Humán és idegen nyelv képzés	Informatika és matematika képzés	Geo-informatika képzés	Angol - informatika képzés	Angol és német nyelvi képzés	Humán és idegen nyelv képzés		
Tantárgyak		9. évfolyam					10. évfolyam					11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom		4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	4+2	4+2
I. Idegen nyelv: angol vagy német		3	3	5	5	5	3	3	5	5	5	4+2	5+2
II. Idegen nyelv: német/angol/olasz/francia/holland/orosz		3	3	3	5	3	3	3	3	5	3	3	3
Matematika		5	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4+2	5+2
Etika												1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		2	2	2	2	3	2	2	2	2	3	3+2	3+2
Fizika		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2+2	0+2+2
Kémia		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	0+2	0+2
Biológia – egészségtan			1				2	3	2	2	2	2+2	2+2
Földrajz		2	3	2	2	2	2	3	2	2	2	0+2	0+2
Ének-zene		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Vizuális kultúra		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Mozgókép-kultúra és médiaismeret		1	1	1	1	1							
Művészetek												2+2	2+2
Informatika		4	3	3	1	1	4	3	3	1	1	0+4	0+4
Technika, életvitel és gyakorlat													1
Testnevelés és sport		5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5+2	5+2
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
További szabadon választható tárgyak: (csak 1 választható tanévente)	földrajz											+1	+1
	informatika											+2	+2
Kötelezően választandó heti órák száma (9-10.évfolyamon a tanulmányi területre való felvételtől)		+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	4	4
Összes óra		36	36	36	36	36	37	37	37	37	37	35	35
A tanuló által felvehető max. heti óraszám		39	39	39	39	39	40	40	40	40	40	39	39

2.2. A köznevelési típusú sportiskolai képzéshez kapcsolódó gimnáziumi óraterv

A tanulmányi területre történő beiratkozás a 9-10. évfolyamon az óratervekben szereplő heti óraszámok kötelező választásával jár.

A 9-10 évfolyamon heti 4 órás tárgy a matematika, a kerettantervi minimális 3 órát +1 órával emeltük meg. A sikeres helytálláshoz, a szükséges begyakorlottság eléréséhez a heti 4 órára valamennyi diákunknak szüksége van. A sportolók önálló tanulásának támogatására, a digitális kompetenciák fejlesztésére az informatika kerettantervi minimális óraszámát (1 óra) +1 órával növeltük meg.

A 9-10. évfolyamon emelt szintű az I. idegen nyelv, amely angol vagy német lehet a mi intézményünkben.

A 11-12. évfolyamon a minden tanulónk számára kötelező tantárgyakat és heti óraszámokat a megfelelő oszlopban az első szám jelenti.

A 11-12. évfolyamon minden tanulónk számára kötelező heti 3 óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. Minden 11-12. évfolyamos diákunk számára kötelezővé tesszük egy heti 2-órás emelt szintű érettségire felkészítő képzés (fakultációs tárgy) választását. A kötelezően választható tantárgyak között a 11-12. évfolyamon meghirdetjük a földrajzot és az informatikát is, középszintű érettségire felkészítő követelményekkel. Ezeket a felvehető óraszámokat a kötelező heti óraszám mögött +1 ill.+2 jelenti.

A három választható óra mellett a 11-12. évfolyamon további szabadon választható órák felvétele lehetséges.

A 11-12. évfolyamos emelt szintű érettségire felkészítő (fakultációs) képzés során a kerettantervekben meghatározott tananyagot kiegészítjük az emelt szintű érettségi követelményrendszerében meghatározott tananyaggal. A részletes tananyagot a tantárgyi tantervek tartalmazzák.

- A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. A tantárgyi tantervek tartalmazzák a szabadon felhasználható időkeret felhasználását. A tantárgyi programok beépítik az oktatás-nevelés folyamatába az európai integrációval összefüggő ismereteket (pl. történelem, társadalomismeret, földünk és környezetünk tárgyak)

Óraterv 9–12. évfolyam, sportképzés						
Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	Emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire felkészítő képzés egyénileg választott tanrenddel	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom		4	4		4+2	4+2
I. Idegen nyelv: angol vagy német		5	5		4+2	5+2
II. Idegen nyelv: német/angol/olasz/francia/holland/orsz		3	3		3	3
Matematika		4	4		4+2	5+2
Etika					1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		2	2		3+2	3+2
Fizika		2	2		2+2	0+2+2
Kémia		2	2		0+2	0+2
Biológia – egészségtan			2		2+2	2+2
Földrajz		2	2			
Ének-zene		1	1			
Vizuális kultúra		1	1			
Mozgókép-kultúra és médiaismeret		1				
Művészetek					1+2	1+2
Informatika		2	2		0+4	0+4
Életvitel és gyakorlat						1
Testnevelés és sport		5	5		5+2	5+2
Tanulásmódszertan		1				
Sporttörténet		1				
Sportági ismeretek			1			
Testnevelés-elmélet					0,5	
Sportegészségtan					0,5	
Edzéselmélet					0,5	
Sport és szervezetei					0,5	
Sportpszichológia						1
Sportetika						1
Osztályfőnöki		1	1		1	1
További szabadon választható tárgyak: (csak 1 választható tanévente)	földrajz				+1	+1
	informatika				+2	+2
Kötelezően választandó heti órák száma (9-10.évfolyamon a tanulm. területre jelentkezéssel)		+2	+1		+3	+3
Összes óra		37	37		35	35
A tanuló által felvehető max heti óraszám		39	40		39	39

A geo-informatika tanulmányi terület bevezetését követően (2018/2019. tanév, kilencedik évfolyama) a felmenő rendszerhez igazodóan a sportképzésben is választható a 11. és 12. évfolyamon a földrajz heti 0+2 órában.

2.3. A nyelvi előkészítő évfolyam képzéséhez (9/NY a négy évfolyamos gimnáziumi képzés előtt) kapcsolódó heti óraterv

A nyelvi előkészítő évfolyam általános céljai megegyeznek az „Idegen nyelvek” kerettantervekben megfogalmazottakkal. Az előkészítő évben biztosított intenzív nyelvtanulás keretében a különböző háttérrel érkező tanulók esélyt kapnak tudásuk összehangolására, a felzárkózásra és az intenzív fejlődésre. A NYEK képzés közvetlen célja, hogy a nyelvi előkészítő évfolyamon a tanulók intenzív nyelvtanulással olyan nyelvtudáshoz jussanak, amely megalapozza a további négy év nyelvtanulását. A tervezéskor figyelembe kell venni azonban, hogy a nyelvi előkészítő évfolyam magas idegen nyelvi óraszama elsősorban nem arányosan megemelt tananyagmennyiséget jelent, hanem tágabb teret biztosít az elmélyítésre, a gyakorlásra és a szilárd alapok megteremtésére.

A nyelvi előkészítő évfolyam kerettanterve az idegen nyelv kerettantervét tartalmazza. E speciális képzés kerettantervi bevezetője tartalmazza a tanítandó egyéb tantárgyakra vonatkozó előírásokat. Ezek a következők: „A nyelvi előkészítő évfolyamon a rendelkezésre álló heti órakeret 60%-át a választott idegen nyelv oktatására kell fordítani. A heti öt testnevelés biztosítása a köznevelési törvényben foglaltaknak megfelelően a nyelvi előkészítő esetén is kötelező, a fennmaradó órakeret 50%-át pedig fele-fele arányban informatikai ismeretek oktatására valamint képességfejlesztésre kell fordítani.” Az ennek megfelelő óraterv a következő:

idegen nyelv	testnevelés	informatika	képességfejlesztés	szabad órakeret	A tanuló heti óraszama
18 óra	5 óra	2 óra	2 óra	3 óra	30 óra

Az első idegen nyelvből a nyelvi előkészítő évfolyam végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála második és harmadik szintjei közé, azaz egy A2-B1 közötti tudásszintre. A magasabb óraszám lehetőséget ad az intenzív készségfejlesztésre, a felzárkózásra és a nyelvi csoportok közös, de szükség szerint differenciált haladására és az egyéni szükségletek figyelembe vételére is. Megfelelő alapul szolgál emellett ahhoz, hogy a továbbiakban minden tanuló eljusson a középiskolai tanulmányok végén minimumként előírt B2 szintre.

A nyelvi előkészítő képzésünkben a fő nyelv (I. idegen nyelv) az angol nyelv. A második idegen nyelv a tanulók választása alapján a német vagy az orosz nyelv.

A nyelvi előkészítő év tantárgyai és heti óraterve:

Tantárgyak	Heti óraszámok
	9/NY tanulmányi terület
Magyar nyelv és irodalom	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	1

Matematika	2
Angol nyelv	13
II. Idegen nyelv: német nyelv/orosz nyelv	5
Testnevelés és sport	5
Természetismeret	1
Informatika	2
<i>Osztályfőnöki</i>	1
Kötelező óraszám	31

A nyelvi előkészítő évfolyam év végi minősítéséhez angol nyelvből egy ún. tanévi záróvizsga is hozzátartozik, amely a kezdő nyelvtanulók esetében A2, a haladók esetében B1 szintű nyelvtudást feltételező feladatokkal értékeli a tanulók nyelvi felkészültségét. A záróvizsga írásbeli és szóbeli részből áll, eredménye az év végi minősítést 1/3 arányban határozza meg a két félév minősítése mellett. A záróvizsga eredménye egyúttal jelzés arra, hogy a tanulóknak milyen utat szükséges bejárniuk ahhoz, hogy a jogszabályban rögzített kimeneti mutatók teljesüljenek: a nyelvi előkészítő nevelés-oktatásban részt vett és a kilencedik évfolyamot megkezdő, továbbá érettségi vizsgabizonyítványt szerzett tanulók hetvenöt százaléka a nyelvi előkészítő nevelés-oktatás idegen nyelvéből rendelkezik a KER szerinti B2 szintű nyelvtudást igazoló érettségi vizsgaeredménnyel vagy államilag elismert nyelvvizsgával.

A nyelvi előkészítő tanévet sikeresen teljesítő tanulók a négy évfolyamos képzés kilencedik évfolyamán – választott tanulmányi területen – folytatják gimnáziumi tanulmányaikat. Angol és német nyelvből a kilencedik évfolyamtól az emelt szintű képzés több tanulmányi területen is választható, ezzel biztosítjuk az emelt szintű érettségire való felkészítés feltételeit. Amennyiben a nyelvi előkészítő év képzésében második idegen nyelv az orosz nyelv, úgy az emelt szintű érettségire felkészítést a 11. évfolyamtól tesszük lehetővé az ezt választó tanulók számára, amikor ezt az évfolyamot elérik.

2.4. Az Arany János Kollégiumi Programhoz kapcsolódó gimnáziumi előkészítő 9. évfolyam óraterve és programja

Tantárgyak	Heti óraszámok
	9/AJKP évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	5
Matematika	5
I. Idegen nyelv: angol vagy német	3,5

Dráma	3
Testnevelés és sport	5
Patrónusi foglalkozás	2
Természetismeret	3
Informatika	2
Művészetek	1,5
Kötelező óraszám	30

Az Arany János Kollégiumi Program kerettanterve alkalmazásának intézményi keretei

A köznevelési törvény alapján, valamint a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló rendeletben megfogalmazottak szerint, mivel a gimnázium vállalja az Arany János Kollégiumi Program előkészítő 9. évfolyamának megszervezését, a helyi tanterv részeként az 51/2012. (XII.21) EMMI rendelettel kiadott, Kerettanterv az Arany János Kollégiumi Programjának 9. előkészítő évfolyama számára című kerettantervet kell alkalmazni.

A Kollégiumi Program egyik célja az, hogy biztosítsa a lehetőséget a hátrányos helyzetű, a legszegényebb, legképzetlenebb szülők gyermekeinek, hogy minél többen tanulhassanak az előkészítő év elvégzése után nappali tagozaton, érettségit adó középiskolában.

A Kollégiumi Program másik célja, hogy differenciálással megteremtse az egyéni különbségekre alapozott nevelést-oktatást, a Kollégiumi Programban részt vevő tanulók számára biztosítsa az optimális komplex személyiségfejlesztést, figyelembe véve előzetes tudásukat, képességeiket, érdeklődésüket, igényeiket.

A Kollégiumi Program kerettanterve a fentiek teljesítése érdekében törekszik az alapfokú nevelés-oktatás (7–8. évfolyam) kerettanterve és a Kollégiumi Program kerettanterve közötti koherencia megteremtésére.

A Kollégiumi Program kerettanterve a következőkre helyezi a hangsúlyt:

- (1) a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztésére;
- (2) a multikulturális tartalmak megjelenésére a kerettantervben;
- (3) az önértékelő képesség, a mások értékeléséhez szükséges képességek kialakítására (patrónusi, mentori beszélgetések, szöveges, írásos értékelések bevezetése, esetmegbeszélések stb.);
- (4) a differenciált tanulásszervezési módszerek megismerésére (kooperatív tanulásszervezés, projektmódszer stb.).

A Kollégiumi Programban részt vevő kollégiumunk rendelkezik azzal az öt évre szóló kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszerből álló programmal, amellyel a programban részt vevő tanulók sikeres tanulmányi előmenetelét, szociális hátrányainak csökkentését, kulturális javakhoz való hozzáférését megoldja.

A kollégium – ötéves programjának kidolgozásán túl – a 9. előkészítő évet megszervező gimnáziumunkkal együttműködve készítette el a program megvalósítását célzó pedagógiai

programját, a gimnázium pedig a 9. előkészítő évfolyam helyi tantervét, a helyi tantárgyi tanterveket (tantárgyi programokat) a kerettantervi ajánlások segítségével.

A kollégium a Program indulásakor, valamint a felsőbb évesek finanszírozásának támogatásáról szóló rendelet előírásainak megfelelően együttműködési megállapodás megkötésével biztosította a Kollégiumi Programban részt vevő tanulók számára több, mint három középiskolában történő tanulás lehetőségét.

A Program szakaszai, sajátosságai előkészítő kilencedik évfolyamban:

A képzés során a program 3 fő szakasza lehetőséget ad arra, hogy a résztvevő tanulók érdekeinek leginkább megfelelő képzési, fejlesztési tevékenységek játszódjanak le.

Első szakasz

Felmérés, pályaorientáció

A szakasz a tanév kezdetétől a fejlesztési tervek elkészítéséig tart. Ebben az időszakban a rendelkezésre bocsátott központi és helyi mérési eszközök felhasználásával pontosan fel kell térképezni mindazokat a hiányosságokat illetve azokat az alapokat, amelyekkel a fejlesztő, hiánypótló szakaszban számolnunk kell (bemeneti kompetencia – és szociális mérések). E méréseknek feltétlenül ki kell terjedniük a tudásszintek, a motiváció, az értő olvasás stb. felderítésére, egyéni és csoportszinten egyaránt.

A felmérések elkészítése és kiértékelése után valamennyi tantárgyból egyéni és csoportos fejlesztési tervek készülnek, melyek megalapozzák a következő két szakasz tennivalóit (közös feladat meghatározás, együttműködő pedagógus párok felállása az iskola és a kollégium között, hatékony gyermek megismerési technikák alkalmazása, közösségfejlesztő, közösségépítő programok, a drámapedagógia eszközeinek alkalmazása).

Ebben a szakaszban kiemelten kezelni kell a közösségépítést, hiszen megtalálni a helyünket egy közösségben nélkülözhetetlen. Fontosnak tarjuk a közösségi szerepekkel való ismerkedést, azok gyakorlatát, a közösségi érték – és szabályképzést. Pl. Tanév – előkészítő tábor szervezünk (3 napos) , mely több célt is szolgálhat:

- A fiatalok ráhangolását az új tanulási helyzetre
- Ismerkedést a középiskolai feladatokkal
- Közösségépítést
- Az interperszonális kapcsolatháló szorosabbra szövését,
- Egymás mélyebb megismerését.

Az első szakaszban a felmérésekkel párhuzamosan választ kell keresni arra az alapvetően fontos kérdésre, hogy a tanulóknak milyen irányú továbbtanulási szándékuk van, és ez mennyiben cseng egybe a realitásokkal. A szakasznak tehát már itt is nagyon fontos eleme a pályaorientációs munka.

A szakasz során a tanulók értékelése szöveges és százalékos formában történik.

Második szakasz

A fejlesztés periódusa

A szakasz legfontosabb feladata, hogy az első szakaszban felderített hiányosságokat minden szinten pótoljuk, a sikeres felvételihez szükséges tananyagot megtanítsuk.

A feladat megoldása az első szakaszban megjelenő hiányosságokra épülve – az egyéni és csoportos fejlesztési tervek alapján – az előzetesen összeállított tantervi programokból a szükséges fejezetek kiválasztásával történik.

Fontos, hogy minden feltételt biztosítsunk, hogy a tanulók pályorientációs szándékukkal összhangban felkészülhessenek a választott középiskolába történő bejutásra. A felvételi időszakig minden tanulónak el kell jutnia addig a szintig, hogy reális esélyt kapjon a választását illetően.

A tanítás a tantárgyak legnagyobb részénél kiscsoportos formában történik, hiszen a kisebb létszámkeret alkalmas arra, hogy a tanár minden tanulóra kellő mértékű figyelmet fordítson. A tanulókkal való egyéni foglalkozás is fontos része ennek a szakasznak (pl. korrepetálás, személyre szabott feladatok, tanulópárok, segítő tanárok stb.).

A tanulók értékelése százalékos és érdemjegy (osztályzat) formájában történik annál is inkább, mert a „jelentkezési lapon” is érdemjegyek kellene a választott középiskola felé.

A feltételek teljes biztosítása során ebben a szakaszban is többnyire szakítani fogunk a hagyományosnak mondható tanítási – tanulási módszerekkel, formákkal. Sokkal nagyobb hangsúlyt fog kapni az egyéni haladási ütemet segítő differenciált óraszervezés, a kooperatív tanulásszervezés, az egyéni fejlesztési tervek, naplók, differenciált, személyre szóló képességfejlesztések, sokrétű pályorientációs tevékenység.

A szakasz a fejlesztési tervek elkészültétől a felvételi időszakig tart.

Harmadik szakasz

A megerősítés periódusa

Időtartama a felvételtől a tanévzáróig tart.

A szakasz fő célja, hogy a sikeres felvételt tett tanuló elmélyíthesse a korábban megszerzett ismereteket, hogy ne csak bejusson, hanem bent is maradjon a választott középiskolájában. Ezért ebben a szakaszban a kompetencia fejlesztésén túl a hangsúly a motivációs szint fenntartására helyeződik. (kreativitás előtérbe kerülése művészeti, kulturális, tananyag kiegészítő projektek készítésével).

Olyan körülményeket kell teremtenünk, melyek során a tanulók megértik, hogy a középiskolába való bejutás még nem elég. Az egyéni érdekltség megtartása is fontossá válik.

Az első szakaszhoz hasonlóan a tanulókkal való egyéni foglalkozás formái kerülnek előtérbe pl. segítő beszélgetések, patrónusi foglalkozások, sport, művészeti tevékenységek, osztálydosszié – rendszer (tanulónként rögzítjük a tanulóval történeteket, azok nyomon követése, eset megbeszélések, konfliktus kezelése stb.).

Minden lehetőséget meg kell ragadni az önálló ismeretszerzés technikáinak elsajátítására.

Az értékelés az előző szakaszhoz hasonlóan szóveges és érdemjegyes is kell, hogy legyen.

A 9. előkészítő évfolyam helyi tantárgyi tantervek cél- és feladatrendszere

A tantárgyakat és órakereteket tekintve a Kollégiumi Program kerettantervében foglalt tantárgyak egy része kötelezően megvalósítandó tartalmakat közvetít, így a magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, dráma, testnevelés, természetismeret, patrónusi foglalkozás. A választható öt tantárgyból kettő választásával (informatika, művészetek) és az informatika heti óraszámának heti 0,5 órai növelésével tettünk eleget a kerettantervben előírt óraszámok teljesítésének. Az idegen nyelvet a tanulók előzetes felkészültségüknek megfelelő, évfolyamszintű csoportokban tanulják.

Egyéb sajátosságok:

- a tantárgyi programok a célokon, feladatokon, a fejlesztési követelményeken és a belépő tevékenységek bemutatásán túl, megjelölik a témaköröket, a témákat és a tartalmakat,
- a tantárgyi program kiegészül a módszerek, tanulásszervezési eljárások (tevékenységek), a tudás- és képesség területek bemutatásával, és ahol lehetséges a más területekkel való kapcsolatot is jelöli,
- hangsúlyt kap az ellenőrzés, értékelés, minősítés rendszerének fontossága.

A tantárgyi tanterveket a gimnáziumi honlapon hozzuk nyilvánosságra.

A Programban részt vevő tanulók továbbhaladása:

Az AJKP előkészítő évét elvégző diákok valamennyien integrált, nappali tagozatos, érettségire felkészítő középiskolai osztályban tanulnak tovább úgy, hogy az egy osztályban tanuló AJKP-s tanulók létszáma nem haladhatja meg az osztálylétszám 25 %-át.

A tanuló bármely érettségire felkészítő iskolában továbbtanulhat, ahol a felvételi követelményeknek eleget tesz.

A gimnáziumunkban a 9. évfolyamon tanulnak tovább azok az előkészítő évet sikeresen teljesítő AJKP-s tanulók, akik a központi felvételi teljesítményük és félévi eredményük alapján a hozzánk kilencedik évfolyamra jelentkező általános iskolai tanulók átlagteljesítményéhez mérten jó eredményt érnek el, és kifejezetten a mi gimnáziumunkban szeretnének felkészülni az érettségi vizsgára. A tanulók kollégiumi elhelyezése, az integrált intézményi működés lehetőséget és keretet ad fejlődésük kiemelt figyelemmel való követésére, mely a nevelési programban rögzített felzárkóztató, hátránykompenzáló, tehetséggondozó tevékenység-rendszeren túl az osztályfőnök és a kollégiumi csoportvezető folyamatos együttműködésén alapul. Munkájukat akkor tekintjük eredményesnek, ha az AJKP-s felsőbb éves diákok lemorzsolódását meglévő pedagógiai gyakorlatunkkal továbbra is meg tudjuk akadályozni, és tanulóink sikeres érettségi vizsgát követően megkezdik felsőoktatási tanulmányaikat, vagy bekapcsolódnak a szakképzésbe.

3. A szabadon tervezhető órakeret terhére megvalósított kötelezően választandó, szabadon választható foglalkozások tanulmányi területek, évfolyamok szerint

Informatika és matematika tantervű képzés (matematika és informatika emelt szint)

9. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

matematika 2 óra

informatika 3 óra

10. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

matematika 2 óra

informatika 3 óra

11. évfolyam (6 óra)

matematika 1 óra

I. idegen nyelv 1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

12. évfolyam (8 óra)

matematika 2 óra

I. idegen nyelv 2 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

Természettudományi tantervű képzés

(emelt óraszámok, 10. évfolyamtól biológia emelt szint)

9. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

Biológia	1 óra
Kémia	1 óra
matematika	1 óra
informatika	2 óra

10. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

biológia	2 óra
matematika	1 óra
informatika	2 óra

11. évfolyam (6 óra)

matematika	1 óra
I. idegen nyelv	1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

12. évfolyam (8 óra)

matematika	2 óra
I. idegen nyelv	2 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

Geo – Informatika képzés

(emelt óraszámok)

9. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

földrajz	1 óra
Biológia	1 óra
matematika	1 óra
informatika	2 óra

10. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

földrajz	1 óra
biológia	1 óra
matematika	1 óra
informatika	2 óra

11. évfolyam (6 óra)

matematika	1 óra
I. idegen nyelv	1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

12. évfolyam (8 óra)

matematika	2 óra
I. idegen nyelv	2 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

Angol - informatika képzés

(angol nyelv emelt szint kezdő/haladó szintről, emelt óraszámok)

9. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

angol nyelv 2 óra

informatika 2 óra

matematika 1 óra

10. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

angol nyelv 2 óra

informatika 2 óra

matematika 1 óra

11. évfolyam (6 óra)

I. idegen nyelv 1 óra

matematika 1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

12. évfolyam (8 óra)

I. idegen nyelv 2 óra

matematika 2 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

Humán és idegen nyelv tantervű képzés

**(magyar nyelv és irodalom emelt szint, I. idegen nyelv angol emelt szint kezdő/haladó szintről
vagy német nyelv emelt szint haladó szintről)**

9. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

magyar nyelv és irodalom 1 óra

Angol nyelv/ német nyelv 2 óra

Történelem 1 óra

matematika 1 óra

10. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

magyar nyelv és irodalom 1 óra

Angol nyelv/ német nyelv 2 óra

Történelem 1 óra

matematika 1 óra

11. évfolyam (6 óra)

I. idegen nyelv 1 óra

matematika 1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

12. évfolyam (8 óra)

I. idegen nyelv 2 óra

matematika 2 óra
A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

Angol nyelv és német nyelv tantervű képzés

(I. idegen nyelv angol emelt szint kezdő/haladó szintről vagy német nyelv emelt szint haladó szintről)

9. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

Angol nyelv 2 óra

Német nyelv 2 óra

matematika 1 óra

10. évfolyam (4 óra+1 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

Angol nyelv 2 óra

Német nyelv 2 óra

matematika 1 óra

11. évfolyam (6 óra)

I. idegen nyelv 1 óra

matematika 1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

12. évfolyam (8 óra)

I. idegen nyelv 2 óra

matematika 2 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 4 óra

Köznevelési típusú sportiskolai képzés

(I. idegen nyelv angol emelt szint kezdő/haladó szintről vagy német nyelv emelt szint haladó szintről)

9. évfolyam (2 óra+2 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

Angol nyelv/ német nyelv 2 óra

matematika 1 óra

Informatika 1 óra

10. évfolyam (2 óra+2 óra az évfolyamra meghatározott időkeret felett)

Angol nyelv/ német nyelv 2 óra

matematika 1 óra

informatika 1 óra

11. évfolyam (5 óra)

I. idegen nyelv 1 óra

matematika 1 óra

A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire
felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele
min. 3 óra

12. évfolyam (7 óra)

I. idegen nyelv	2 óra
matematika	2 óra
A korábbi emelt szint folytatása és/vagy más tárgyakból emelt szintű érettségire felkészítő képzés választása vagy a szabadon választható két tárgyból egy tárgy felvétele	
	min. 3 óra

Arany János Kollégiumi Programhoz kapcsolódó gimnáziumi előkészítő 9. évfolyam

A 9/AJKP évfolyamon a kerettanterv által felkínált 5 szabadon választható tárgyból a helyi tantervben két tárgy választandó, mely intézményünkben az informatika és a művészetek. A tantárgyak és időkereteik a kerettantervben foglaltaknak megfelelőek, azzal az eltéréssel, hogy az informatika tantárgy heti óraszám + 0,5 órával növelt. A tanulók számára a heti óratervben foglaltak teljesítése kötelező.

4. A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

4.1. A 9-10. évfolyam

A 9-10. évfolyamokon a tanulók számára az óratervekben rögzített tantárgyak tanulása az ott szereplő heti óraszámokkal kötelező. Ezt a kötelezettséget a tanulók a beiratkozással a jogszabályoknak megfelelően vállalják.

Ezzel gimnáziumunk már kialakult hagyományai illetve a diákok-szülők igényei alapján lehetőséget teremtünk arra, hogy tanulóink az alapképzés mellett bizonyos területeken a kilencedik évfolyamtól kezdődően olyan többletet kapjanak, amely megkönnyíti majdani továbbtanulásukat. Az egyéni érdeklődéshez, tehetséghez igazodva a négy évfolyamos gimnáziumban a 10. évfolyam végéig kínáljuk az emelt szintű ill. emelt óraszámú tagozatainkat, melyekből a tanuló az iskola tanulmányi területeire való jelentkezéssel választ. A tanulmányi területeket a szabadon tervezhető órakeretekhez (és a kötelező és választható órák NAT szerinti összegéhez) igazodva alakítottuk ki, felvételi tájékoztatónkban évről-évre nyilvánosságra hozzuk.

A tagozatok műveltségterületéhez tartozó, megemelt óraszámú tantárgyak esetében több lehetőség van az elmélyítésre, tehetséggondozásra. Mivel a csoportba járó diákok nagy része később ezeket a tárgyakat felvételi tárgyként választva továbbtanul, az emelt szintű érettségi követelményeihez alkalmazkodva a diákok a 9-10. évfolyamon olyan ismereteket is elsajátítanak, amely ezeken az évfolyamokon a kerettantervi minimális óraszámokkal még nem tárgyalhatóak.

Élsportolóink lehetőséget kapnak arra, hogy a kötelező órákon túl a sportiskolai képzés sportolónak válást segítő tantárgyait felvegyék, és ezzel a sportiskolai képzés részesei, anyagi támogatás esetén támogatottjai legyenek.

Élsportoló (nem a sportosztályba járó) tanulóink edzésrendjét és órarendjét igyekszünk maximálisan összehangolni úgy, hogy a tanuló kérelmére időszakosan egy-egy adott tárgy óráinak egy része látogatása alól felmentést kaphat. Ez nem jelenti az értékelés alóli felmentést, az osztályozhatóság feltételeit a hiányzás ebben az esetben nem befolyásolhatja.

4.2. 11-12. évfolyam

A 11-12. évfolyamon az óraterveket úgy alakítottuk ki, hogy a tanulók folytatni tudják emelt szinten megkezdett képzéseiket, ill. amennyiben a tanuló érdeklődése más irányba fordul, módja legyen a 10. évfolyamon tanítási év végi választással más emelt szintű, emelt szintű érettségire felkészítő képzésbe bekapcsolódni. A bekapcsolódó tanuló erőfeszítéseire tanári egyéni segítségnyújtás esetén is szükség van a sikeres felzárkózáshoz.

A 11-12. évfolyamon a sportiskolai képzésben tanulók kivételével minden tanulónk számára kötelező heti 4 óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. Minden 11 -12. évfolyamos diákunk számára kötelezővé tesszük egy heti 2-órás emelt szintű érettségire felkészítő képzés (fakultációs tárgy) választását. A kötelezően választható tantárgyak között a 11-12. évfolyamon meghirdetjük a földrajzt és az informatikát is, középszintű érettségire felkészítő követelményekkel. Ezeket a felvehető óraszámokat az óraterv-táblázatban kötelező heti óraszám mögött +1 ill.+2 jelenti.

A négy választható óra mellett a 11-12. évfolyamon további szabadon választható órák felvétele lehetséges. Élsportolóink arra is lehetőséget kapnak, hogy a négy választott óra mellett további szabadon választott tantárgyként a sportiskolai képzés sportolóvá válást segítő tantárgyait felvegyék, és ezzel a sportiskolai képzés részesei, anyagi támogatás esetén támogatottjai legyenek. A felvehető maximális heti óraszámot az óratervi táblázatok utolsó sora tartalmazza.

A sportképzésben résztvevő 11-12. évfolyamos minden tanulónk számára kötelező heti 3 óra érettségire felkészítő foglalkozás felvétele. Minden 11 -12. évfolyamos diákunk számára kötelezővé tesszük egy heti 2-órás emelt szintű érettségire felkészítő képzés (fakultációs tárgy) választását. A kötelezően választható tantárgyak között a 11-12. évfolyamon meghirdetjük a földrajzt és az informatikát is, középszintű érettségire felkészítő követelményekkel. Ezeket a felvehető óraszámokat az óraterv-táblázatban a kötelező heti óraszám mögött +1 ill.+2 jelenti.

A három választható óra mellett a 11-12. évfolyamon további szabadon választható órák felvétele lehetséges. A felvehető maximális heti óraszámot az óratervi táblázatok utolsó sora tartalmazza.

A 10. évfolyamon tanulók számára április 15-ig tesszük közzé azokat a tantárgyakat (és a tantárgyakat előreláthatóan oktató tanárok nevét), melyekből lehetővé tesszük az emelt szintű, emelt szintű érettségi vizsgára történő iskolai felkészülést. Ugyanekkor közzé tesszük azokat a tantárgyakat is, melyekből a középszintű érettségi vizsgára való többlet-felkészítést biztosítjuk.

A korábbi emelt szintű képzés folytatása/emelt szintű érettségire felkészítő képzések tantárgyai a 11-12. évfolyamon:

- magyar nyelv és irodalom
- matematika
- informatika
- angol nyelv
- német nyelv
- biológia

Emelt szintű érettségire felkészítő képzések tantárgyai a 11-12. évfolyamon:

- történelem
- földrajz
- fizika

kémia
művészetek (mozgóképkultúra és médiaismeret fő tartalommal)
testnevelés

Az emelt szintű képzésbe történő jelentkezés intézményünkben kétfordulós: az előzetes jelentkezéskor a tanuló által választott tantárgy/tantárgyak ismeretében szóbeli visszajelzést adunk azoknak a tanulóknak, akik olyan tárgyat választottak, mely várhatóan nem indul, akinek várhatóan ütközni fog a választása az előzetes igényfelmérés alapján sávba rendezett tárgyak körében, ill. akiknek az adott tárgyból nem ajánljuk az emelt szintű képzésre jelentkezést. Ez utóbbi szempont mérlegelésekor figyelembe vesszük a tanuló tanulmányi eredményességét a választott tantárgyakból.

Előzetes jelentkezés után döntünk arról, hogy melyik tárgyból történik külön csoportban, melyikből pedig plusz 2 órában az emelt szintű felkészítés.

A középszintű érettségire történő felkészüléshez választható tárgy (tanévente csak egy tárgy választható):

informatika (heti 2 óra) vagy földrajz (heti 1 óra)

Az emelt szintű – középszintű érettségi szándékok miatt az osztálykeretek több tantárgyból is felborulnak, a nyelvi csoportok (még évfolyamok között is) átszerveződhetnek.

Élsportolók a 9-10. évfolyamra vonatkozó lehetőségekkel a 11-12. évfolyamon folytatólagosan élhetnek.

A tanulók minden tanévben május 20-ig dönthetnek egyéni tanrendjük (egyéni választott órák) összeállításáról. Amelyik tárgyból az előzetes jelentkezés adataira építve több csoportot is meghirdetünk, ott biztosítjuk a tárgyat oktató pedagógus megválasztását a tanulók számára. A „tanár választhatóság” eljárását gimnáziumunk 2003 óta sikerrel alkalmazza.

Eljárásrend:

1. Az igazgató minden tanév április 15-ig közzéteszi a helyi tanterv alapján azt a tájékoztatót, amely tartalmazza a választható tantárgyakat, a felkészítés szintjét és a várható pedagógust. A tájékoztató közzététele előtt az igazgató beszerzi az Iskolaszék és a gimnáziumi diákönkormányzat véleményét, valamint a fenntartó jóváhagyását. A tájékoztató április 15-ig kell közzétenni. A közzétételhez közeli időpontban a 10. évfolyam diákjait és szüleit az igazgató összevont szülői értekezleten tájékoztatja a tantárgyválasztás kérdéseiről, az érettségi és a felsőoktatásba való továbbhaladás aktualitásairól.

2. Az igények előzetes felmérése, a nem megvalósuló képzések visszajelzése után a választható tárgyakból az igények és az órarend elkészíthetősége figyelembe vételével sávokat kialakítva az igazgató elkészíti a végleges jelentkezési lapot a választható tárgyakról, a felkészítés szintjéről, az induló csoportok száma alapján az előreláthatólag a csoportot vezető pedagógus(ok) megnevezésével. A választható tárgyak sávokban jelennek meg a tájékoztatóban. Az egy sávba kerülő tárgyak az órarendben várhatóan egy időpontban szerveződnek, ezért egy sávból egy tantárgy választható.

3. A tanuló végleges jelentkezési lapon május 20-ig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Több csoport indulása esetén a végleges jelentkezési

lapon a tanuló megjelöli a választott pedagógust. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit az iskola igazgatójával vagy az igazgató által kijelölt vezetővel. 18 éves kor előtt a tanuló a tantárgyválasztás jogát a szülővel együtt gyakorolja.

4. A jelentkezés szigorúan bizalmas, a lapokat a titkárságon egyénileg kell leadni, az eredményeket az igazgató összesíti. Ha a választható szaktanároknál a jelentkezés túlságosan egyenlőtlen, az a szaktanár (és csak ő) dönt egyénileg a jelentkezés elfogadásáról, akit sokkal többen választottak. Az igazgató csak ezután hozza nyilvánosságra (diákok-tanári kar számára egy időben) a csoportok összetételét.

5. Május 20. után a választott tárgyak és felkészülési szint a tanuló számára kötelezővé válik a következő tanévtől, az órarendben rögzített heti időpontokban. A Házirend szabályozza, hogy tanévente egy alkalommal az igazgató engedélyével módosítható a választás, mely időszakot a Házirend júniusban jelöli meg.

6. A 11. évfolyam tanulói választásukat a 12. évfolyamra az igazgató engedélyével módosíthatják. Módosító kérelmüket ez esetben május 20-ig nyújthatják be. A módosítás elfogadása különbözeti vizsgával jár, melyet az augusztus végi javítóvizsgák időszakában szervezünk meg. Sikeres különbözeti vizsga szükséges a módosított képzés megkezdéséhez. Az iskola ez esetben nem pótolja a korábbi évfolyamon elmaradt órákat a tanuló számára.

7. Azon tanulók választása, akik a május 20-ig nem nyújtanak be módosítási kérelmet a 12. évfolyamra (vagy a különbözeti vizsga követelményeit nem teljesítik), érvényben marad.

5. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei, sajátos tevékenységi formák

5.1. Csoportbontások

Csoportbontásban tanítjuk a következő tárgyakat:

4 évfolyamos képzésben a 9-10. évfolyamon:

matematika

informatika

magyar nyelv és irodalom (A 10. évfolyamon akkor, ha az órakeretek és a személyi feltételek lehetővé teszik)

idegen nyelvek (évfolyam szinten szervezett nívócsoportokban)

földrajz +1 óra

biológia +1 óra a 9. évfolyamon, +2 óra (+1 óra váltja fel a geo-informatika képzésben) a 10. évfolyamon

történelem +1 óra

sportelméleti tantárgyak (köznevelési sportiskolai képzés csoportja számára)

tanulásmódszertan (köznevelési sportiskolai képzés csoportja számára)

AJKP 9. előkészítő képzésben:

magyar nyelv és irodalom (9/NY képzéssel csoportbontott)

informatika

idegen nyelvek (évfolyam szinten szervezett nívócsoportokban)

patrónusi foglalkozás (akkor, ha az órakeretek és a személyi feltételek lehetővé teszik)

Matematika (részleges vagy teljes, 9/NY képzéssel csoportbontott)

Nyelvi előkészítő képzésben:

idegen nyelv (részleges vagy teljes)

matematika (9/AJKP képzéssel csoportbontott)

informatika (9/AJKP képzéssel csoportbontott)

11-12. évfolyam:

A 11-12. évfolyamon továbbra is csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket.

Külön emelt és középszintű csoportok indítását tervezzük a 11-12. évfolyamon a következő tárgyakból:

magyar nyelv és irodalom
matematika
történelem
informatika

Ezekből a tárgyakból 11-12. évfolyamon középszinten a minimális osztálylétszám (26 fő) alatti csoportok kialakítására törekszünk, évfolyamszintű csoportbontásokkal.

Az emelt szintű érettségire felkészítő (11-12. évfolyamos) képzési csoportokban – ha nem külön emelt-és középszintű csoportokban tanítjuk a tárgyat- a + jellel jelölt, fakultációs jelleggel tanult tárgyakban a + órák csoportjait alakítjuk ki.

➤ **Belső átjárhatóság**

- Az azonos heti óraszámú idegen nyelvi nívócsoportokban az átjárhatóságot tanulói kérelemre, az érintett szaktanárok véleményének kikérése után, a csoportszervezés létszámkorlátait figyelembe véve a tanulmányok befejeződéséig biztosítjuk.
- Egy adott csoport munkájába tanév közben bekapcsolódni – ha a tanuló együttes óraterhei ezt megengedik – csak az igazgatónak benyújtott kérelem elbírálása után lehet, az igazgató ez esetben különbszeti vizsgát írhat elő.
- A differenciálás elveit alkalmazzuk a 11. évfolyamtól az emelt szintű csoportokban: diákjaink gimnáziumi tanulmányaik első két évében a jelentkezéssel kiválasztott tanulmányi területen tanulnak, a tanulmányi területtől függően tantárgyaik egy részét emelt szinten. Az emelt szintű érettségire felkészítő csoportokba azonban a korábbi tanulmányi területüktől függetlenül is jelentkezhetnek, hiszen érdeklődésük, továbbtanulási szándékuk változhatott is az első két év során. Az emelt szintű tananyag a választott tárgyból kezdetben rendszerint komoly erőpróbát jelent azok számára, akik korábban a tárgyat alap-óraszámban tanulták, azokhoz a diákokhoz képest, akik mélyebb ismereteket szereztek a korábbi magasabb óraszámú képzésekben. Úgy gondoljuk, hogy mindenkinek esélyt kell kapnia arra, hogy megmutathassa, mire képes, ezért a korábbi képzés mélysége, vagy a korábbi viszonylag gyengébb teljesítmény nem lehet kizáró ok egy emelt szintű csoportban való részvételre.

Szükségesnek tartjuk azonban a képzés differenciálását azon tárgyak esetén, ahol a jelentkezők száma lehetővé tette egyidejűleg legalább két csoport indítását.

Így azok a tanulók, akik az emelt szintű vizsga tényleges letételére készülnek, gyorsabban haladhatnak, vagy gazdagabb tudásra tehetnek szert, az írásbeli és szóbeli vizsgákra azok modellezésével erősebben koncentrálhatnak. Azok a diákok pedig, akik várhatóan nem az adott tárgyat választják majd emelt szintű vizsgaként, de az ott tárgyalt témakörök ill. a felsőoktatásban való helytállás céljából szükségük van a tárgy

emelt szintű tanulására, az emelt szintű témaköröket kevésbé mélyen, de alaposabban, több gyakorlással sajátíthatják majd el.

A csoportok „átjárhatóságának” biztosítását egyéni mérlegeléssel, tanár-diák egyetértéssel szeretnénk megvalósítani, ezért az eljárás első lépését a párhuzamos emelt szintű csoportok tanárainak és diákjainak közösen kell kezdeményezniük. Ezután kérjük a diákok egyéni szándéknyilatkozatát. Ezek ismeretében az igazgató a szaktanári javaslatok alapján egyénenként dönt az átjárhatóság biztosításáról, ténylegesen emelt szintű vizsgákra készülő és emelt szinten tanuló csoportok kialakításáról.

A párhuzamos csoportok közös kezdeményezését a differenciált emelt szintű képzés folytatásához január 15-ig fogadjuk. Ezt követően a csoportok „belső” újraszerveződésének egy héten belül kell lezajlania.

5.2. Egyéb foglalkozások szervezésének elvei

- Az iskolai sport (sportkör és un. tömegsport) működésére naponta 2 órát tervezünk, hogy a heti három testnevelés órát teljesítő tanulók iskolai sportkörben való sportolással teljesíthessék heti öt testnevelés órájukat.
- Ha a fenntartótól lehetőséget kapunk, megszervezzük a gyógytestnevelést, heti 3 órában. Az iskolaorvos javaslatára a tanulóknak a testnevelés órák keretében könnyített testnevelést biztosítunk.
- A különféleképpen elnevezett tehetséggondozó foglalkozások, közösségi szolgálathoz kapcsolódó foglalkozások, tanulást segítő foglalkozások, felzárkóztató céllal szervezett egyéni és csoportos foglalkozások, fejlesztő foglalkozások heti időkeretét a tantárgyfelosztásban tervezzük meg. A gimnázium képzési időkeretének a kötelező tárgyak tantárgyfelosztása és a csoportalakítás óraterheinek kiszámítása után fennmaradó része fordítható csoportos, egyéni ill. kiscsoportos tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, tanulási nehézséggel rendelkezők fejlesztő foglalkozásaira, sajátos nevelési igényű tanulók egyéni fejlesztésére. A műveltségterületek közötti arányos elosztásra törekedni kell. Ugyancsak törekszünk arra, hogy tanárainknak – ha heti óraszámuk lehetővé teszi - legyen un. egyéb foglalkozásuk.

5.3. Az egyéb foglalkozások keretében megvalósított sajátos tevékenységi formák

A tanórán kívüli egyéb foglalkozások jelentős szerepet töltenek be a tanulók és a gimnázium életében. Folyamatosan alakultak ki, és szerepük az évek folyamán vált egyre fontosabbá. Feladatuk a gimnázium életének színesebbé tétele, a diákok személyiségének, kreativitásának fejlesztése mellett a sokoldalú, nyitott, dinamikus iskola működtetése.

A tehetséges diákok képességeinek kibontakoztatására, versenyekre való felkészítésére a tanárok egyéni konzultáció keretein belül lehetőséget, támogatást nyújtanak. A tanulók az emeltszintű oktatás, valamint az érettségire felkészítő választható foglalkozások keretein belül nagyobb lehetőséget kapnak ismereteik elmélyítésére, a felvételi vizsgára való felkészítésre.

Sajátos, hagyományos tevékenységi formáink közé tartoznak a következők:

1. diákszínpad
2. iskolai műhelyek (pl. zenei, informatikai, média, Lázár Ervin műhely; természet-és társadalomtudományi diák-kutatóműhelyek) és versenyek
3. iskolai sportkörök
4. iskolai tábor(ok)

- 5. Galéria kiállítás-sorozata
- 6. Kiegészítő képzési formák (felkészítők), korrepetálások
- 7. Közösségi szolgálatot támogató foglalkozások
- 9. Részben/egészben iskolai helyszínen kívüli egyéb foglalkozások

5.3.1. A diákszínpad, a Művészeti bemutató

Céljai:

- a tanulók önkifejezési képességének formálása
- tehetséges diákjaink kibontakozási lehetőségeinek biztosítása
- ismerkedés a színházak belső életével, munkájával.
- az iskolai események, megemlékezések számára műsor biztosítása
- az iskola kulturális programkínálatának bővítése
- a tanulók alapképességeinek fejlesztése
- a versmondás elméleti ismereteinek tudatosítása
- a diákszínpadi játéktílusok megismerése
- ismerkedés a magyar színjátszás történetével.

Feladatai:

- fellépések vállalása az iskola és más intézmények kulturális rendezvényein
- részvétel városi ünnepi műsorok programjában
- felkészülés és részvétel különféle szintű szakmai versenyeken
- a városi művelődési intézmények rendezvényeinek látogatása
- színházi előadások látogatása.

5.3.2. Az iskolai zenei műhely

Az iskola kulturális és művészeti nevelésének speciális csoportja. Művészeti csoport, amely rendszeres tevékenységével sokrétű oktatási és nevelési célokat valósít meg.

Céljai:

- az iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek méltó megünneplése, azok színvonalának emelése
- az ifjúság zenei műveltségének elmélyítése
- lehetőséget biztosítani az aktív zenélésre.
- szereplési lehetőségek kihasználása

Feladatai:

- versenyeken való részvétel
- fellépés a város rendezvényein
- fellépés az iskolai rendezvényeken

5.3.3. Tehetséggondozó programunk keretében működtetett műhelyek és versenyek

A tehetséggondozás speciális területein szervezett egyéb foglalkozásoknak, a versenyek szervezésének (melybe szervezőként a diákokat is bevonjuk) a nevelési programban részletezett tartalommal adunk kereteket. (Nevelési program, 5.3.2. pont)

5.3.4. Iskolai sportkör, pályázati támogatásokból szervezett táborok

Célkitűzései:

- az egészséges életmódra nevelés
- sportolási lehetőséget biztosítani a mozogni vágyó diákoknak
- szervezett, egészséges programot biztosítani a téli és nyári szünidőre (pályázati támogatásokból megvalósuló programok)
- diákolimpiákon való állandó részvétel
- felvételiző diákok felkészítése
- minél több diákot bevonni a sportmozgalmakba.

Feladatai:

- eredményes szereplés a különböző versenyeken
- téli - nyári (havas, vizes, egyéb sport) táborok szervezése
- kiemelkedő sportolók menedzselése
- kapcsolattartás a város többi intézményével.

5.3.5. Kiállítások az iskolában, a Galéria

Intézményünkben 1995-ben kezdődött meg a Galéria rendszeres működtetése, amelynek során két-három havi gyakorisággal különböző jellegű kiállítások megrendezésére kerül sor. A kiállításokat hivatásos vagy amatőr művészek, időnként az iskola tanulói vagy dolgozóinak alkotásaiból rendezzük.

Célja:

- a diákok esztétikai érzékének formálása a művészeti alkotásokkal
- a művészeti alkotások iránti igény kialakítása
- bemutatkozási lehetőség biztosítása hivatásos, amatőr művészek és diákjaink számára
- az értékővő magatartás kialakítása
- az intézmény rangjának emelése
- az iskola belső tereinek célszerű kihasználása.
- Feladatai:
 - kiállítás rendezése az épület zsibongójában vagy folyosóin
 - változatos műfajok bemutatkozási lehetőségének biztosítása
 - a kiállítások rendezésével járó feladatokkal tanítványaink formálása.

5.3.6. A mindennapi tanulást kiegészítő- támogató képzési formák, korrepetálások

A diákok és szüleik igénylik a mindennapi iskolai elfoglaltságot kiegészítő, a többlet-ismereteket vagy képzettséget nyújtó, időnként hiányokat pótló tevékenységi formákat. Amennyiben ezek megszervezésére, lebonyolítására az intézmény nem vállalkozik, úgy a diák és a szülő ezt a

szolgáltatást az iskola falain kívül keresi meg és veszi igénybe, kevésbé igazodva az iskola követelmény-rendszeréhez.

Célkitűzések:

- diákjaink számára tanórai ismereteket kiegészíteni, a hiányokat pótolni.

Feladatok

- nyelvvizsga-előkészítő foglalkozások szervezése
- nyelvi szakkörök indítása (pl. orosz, holland)
- ECDL vizsgára felkészítő foglalkozások
- korrepetálás, felzárkóztatás

5.3.7. Közösségi szolgálathoz kapcsolódó egyéb foglalkozások

Tanulóinkat tanáraik egyéb foglalkozásaik keretében is segítik abban, hogy az 50 óra közösségi szolgáltatást teljesíteni tudják. A foglalkozások egyrészt a közösségi szolgáltatást előkészítő és lezáró foglalkozások, másrészt a közösségi szolgálat folyamatát segítő foglalkozások. Ennek iskolán belüli kereteit a nevelési program 5.1 fejezete is tartalmazza.

5.3.8. Részben/egészben iskolai helyszínen kívüli egyéb foglalkozások

Céljai: A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a tanítási órák keretében meg nem valósítható foglalkozások a tanítási órák és az iskolai nevelés szerves kiegészítése, a nélkülözhetetlen nevelési elemek biztosítása.

Feladatai:

- környezeti nevelést célzó gyakorlati jellegű foglalkozások
- sportrendezvények nevelő jellegű lebonyolítása
- projektoktatási programok a pedagógiai program előírásainak megvalósítására
- állampolgári ismeretek elsajátítását és gyakoroltatását célzó tevékenység.
- közösségi szolgálat

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a *továbbiakban is lehetőséget biztosítunk*, de *a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak*, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. Amennyiben a kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

6. Érettségi vizsgatárgyak, felkészítési szint

Az érettségi vizsgán a vizsgázónak öt – négy kötelező és legalább egy általa választott (a továbbiakban: kötelezően választott) – vizsgatárgyból kell – legalább középszinten – vizsgát tennie. A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatárgy mellett további vizsgatárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatárgyak).

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

Kötelező vizsgatárgyak:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,

- matematika,
- idegen nyelv,
- kötelezően választandó vizsgatárgyak a tantárgyi kínálatból.

6.1. Középszinten és emelt szinten vállalt felkészítés

Az alábbi tantárgyakból vállaljuk a kétszintű érettségi vizsgára történő felkészítést az óratervekben szereplő órakeretekben:

Képzési típus	GIMNÁZIUM	
KÖTELEZŐ TÁRGY	EMELT SZINT	KÖZÉP SZINT
	Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom
	Történelem	Történelem
	Matematika	Matematika
	Angol / Német idegen nyelv	Angol / Német/Olasz idegen nyelv
NEM KÖTELEZŐ TÁRGY	Fizika	Fizika
	Biológia	Biológia
	Informatika	Informatika
	Kémia	Kémia
	Földrajz	Földrajz
	Testnevelés	Testnevelés

6.2. Tantárgynevek és érettségi vizsgatárgyak

A biológia – egészségtan (vagy biológia és egészségtan) tantárgy megfelel a biológia érettségi tantárgynak, a testnevelés és sport tárgykunk a testnevelés érettségi tantárgynak.

A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek nevű tantárgy megfelel a történelem érettségi vizsgatárgynak.

Aki emberismeret és etika tárgyból kíván érettségi vizsgát tenni, annak etika tantárgyból kell a helyi tanterv követelményeit teljesítenie, és azt bizonyítványába beírt osztályzattal alátámasztania.

6.3. Fejlesztési feladatok és követelmények a 11-12. évfolyamon az emelt szintű oktatásban

Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat (óraterveink táblázataiban a 11-12. évfolyamon a mindenki számára kötelező heti óraszámokat követően jelzett + heti óraszámban) a fejlesztési feladatokat és követelményeket a helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák.

7. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Gimnáziumunk pedagógusai a pedagógiai program, benne a helyi tanterv teljesülése szempontjából választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket. Csak olyan tankönyvet, munkafüzetet, segédeszközt használunk, amelynek alkalmazásával a szakmai munkaközösség egyetért.

A pedagógusoknak a tankönyvek kiválasztását az igazgató által meghatározott határidőig meg kell tenniük. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidő előtt a fenntartó által megadott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést. A tankönyvek kiválasztásánál az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

A tankönyvek és segédeszközök kiválasztásakor minden esetben figyelmet fordítunk az ingyenes tankönyvellátásra jogosult diákok tankönyveinek biztosítására. A tankönyvrendeléskor fontos szempont a normatív tankönyvellátás költségeinek tervezhető nagysága. Lehetőség szerint állandó tankönyveket használunk, biztosítva ezzel a tankönyvkölcsönzés megoldását.

- A támogatott (normatív) tankönyvellátást az iskolai könyvtár állományából biztosítjuk.
- Az iskola lehetőségei függvényében könyvtári kölcsönzés formájában megvalósuló támogatást nyújt a tankönyvvásárláshoz. A tankönyvi támogatás alapja a diákok szociális helyzete. A szülői kérelmek elbírálását az igazgató végzi.
- Folyamatosan figyelmet fordítunk az iskolai könyvtárban elérhető *tartós tankönyvek kínálatának és állományának bővítésére.*

A következő tanévben szükséges taneszközökről az induló 9. évfolyamon a felvételi értesítést követően a májusi szülői értekezleten szóban, egyébként az osztályfőnökök közvetítésével és a honlapon tájékoztatjuk a szülőket. A honlapon tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet, illetve támogatást a tanulók (szüleik) a tankönyvek megvásárlásához.

A szükséges igénylőlapot és a megrendelőlapot az osztályfőnökök útján juttatjuk el a szülőkhöz.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- Pedagógusaink a tankönyvválasztásnál a hivatalos tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvek köréből választanak.
- A tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.
- Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.
- A tankönyvhöz kapcsolható digitális tananyagok megléte.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a matematika, testnevelés, a vizuális kultúra. A felszerelést a szülők szerzik be. A következő tanévben szükséges taneszközökről a tanév utolsó szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- A tankönyvek és hozzá kapcsolódó segédeszközök (példatár, térkép, stb.) meghatározását a szaktanár javaslata alapján a munkaközösség végzi.
- Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tantárgyi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.
- A diák által már megvásárolt tankönyvön tanárcsere esetén sem szabad változtatni.
- A párhuzamos csoportok esetén azonos tankönyvet kell használni, ha a csoportok nem nívócsoportok.

8. A Nemzeti alaptantervben meghatározott feladatok helyi pedagógiai megvalósítása

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési célokat, a hozzájuk rendelt pedagógiai feladatokat az alkalmazott kerettanterv közvetíti. A nevelési célokhoz rendelt feladatok nevelési programunkban a személyiség- és közösségfejlesztési feladatainkban tükröződnek. A nevelési célok beépülnek a helyi tantárgyi tantervek fejlesztési feladataiba, követelményeibe, tartalmaiba. Feladatunk ezek tudatos követése, megvalósítása.

A helyi tanterv megvalósítása során a gimnáziumi 9-12. évfolyam kerettantervi ajánlása szerint az alábbi fejlesztési területek –nevelési célok elérése érdekében formáljuk napi oktatási tevékenységünket:

8.1. Fejlesztési területek –nevelési célok megvalósítása a helyi tanterv alkalmazásával

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat értékkonfliktusok kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló képes elhelyezni a magyarság kultúráját európai kontextusban. Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége. Ismeri a magyar, illetve magyar származású Nobel-díjasokat, munkásságuk legkiemelkedőbb eredményeit. Tisztában van nemzeti ünnepeink

jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, van tapasztalata ezekhez kötődő szokásokról, ismer ilyen témájú folklór- és műalkotásokat. Képes felidézni népi kultúránk néhány jelentős elemét, jellemzőjét. Értékeli a helytörténeti ismeretek fontosságát, ismeri lakóhelye és iskolája helytörténetének, kulturális és természeti örökségének főbb értékeit. Ismeri a nemzeti és nemzetiségi kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait. Tájegységekhez kötve is ismer hungarikumokat. A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékeli ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét. Felismeri az egyetemes emberi örökség és az európai kultúra kiemelkedő eredményeit, az ennek megőrzésén munkálkodó szervezeteket, a nemzetközi összefogás jelentőségét.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Érti a demokrácia alapvető működését és az állampolgári aktivitás lényegét és jelentőségét, ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tud példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben. Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit. Érzékennyé válik a helyi közösségek és tágabb társadalom problémái iránt, és ismeri beavatkozási lehetőségeit ezek megoldáskeresési folyamataiba. Tisztában van azzal, hogy a sikeres társadalmi működéshez elengedhetetlen, hogy az abban együtt élő egyének és csoportok egymás jogait és sajátosságait tiszteletben tartva kompromisszumokat keresve, békére törekedve éljenek és működjenek együtt. Ez a demokrácia alapvető célja is. Tisztában van a civil társadalmi aktivitás értékével, jelentőségével.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló képes különbséget tenni az ideális és a reális énkép között és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Tudatosítja, hogy az önismeret természetes szükségleteink közé tartozik, és próbál ismeretet szerezni arról, milyen eszközök állnak rendelkezésünkre, hogy megismerjük, megmagyarázzuk önmagunkat. A tanuló tisztában van azzal, hogyan aknázhatja ki saját erőforrásait a mindennapi életben, és hogyan létesíthet, tarthat fenn kiegyensúlyozott társas kapcsolatokat. Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemzi a tőle különböző embertársaival való kapcsolatát is. Érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben.

A családi életre nevelés

A tanuló tisztában van azzal, hogy az ember magatartását szocializációja, társas környezete hogyan befolyásolja. Tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a

családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Képes stresszoldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Ismeri a rizikófaktor fogalmát, képes értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice-szolgáltatás fogalmát. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit, képes az ezzel kapcsolatos különböző szakpolitikák, törekvések és folyamatok egyes hatásainak megértésére. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság) a globális problémákkal. Érti, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Érti a hagyományok szerepét a harmonikus és fenntartható életvitel megalapozásában. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Ismeri egyes hazai és nemzetközi szervezetek, intézmények fenntarthatósággal kapcsolatos munkáját.

Pályaorientáció

Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Reális ismeretekkel rendelkezik saját képességeiről, adottságairól tervezett szakmájával, hivatásával összefüggésben, továbbá munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezik ismeretekkel az euroövezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életében. Törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Felismeri, hogy az egyén életútját a külső tényezők, hatások is nagymértékben befolyásolják, alakítják, melyek végig jelen vannak az emberi élet során. Érti a gazdasági folyamatok összefüggéseit különböző globális problémákkal is. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megtanul jegyzetelni, rendszeresen használja az önálló, áttekinthető, lényegkiemelő jegyzetelési technikát hallott vagy olvasott szöveg alapján. Tisztában van azzal, hogy a jegyzetelés alkotás, hogy a gondolkodás által a meglévő ismeretekből egy új gondolatot hozhat létre. Ismer különböző modalitásokra építő tanulást segítő technikákat. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz ezt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. A tanuló tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

8.2. Kompetenciafejlesztés, műveltségközvetítés, tudásépítés helyi feladatai

A gimnáziumi évfolyamokon folytatott nevelési-oktatási feladatunk az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák. A kompetenciafejlesztés, a műveltségközvetítés, a tudásépítés pedagógiai folyamata a helyi tantárgyi tantervek alkalmazásával, követésével valósul meg. Feladatunk ezek tudatos követése, megvalósítása.

A tantárgyi tantervek fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákat összetett rendszerben jelenítik meg. Számos olyan fejlesztési terület van, amely mindegyik kompetencia részét képezi: például a

kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőkéesség, a problémamegoldás, a kockázattértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése.

A kulcskompetenciák fejlesztésében a tantárgyi tantervek megvalósítása során az alábbiak elérése érdekében formáljuk napi oktatási tevékenységünket:

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Kritikus és kreatív módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Felismeri és tudja értelmezni a szépirodalmi és nem szépirodalmi szövegekben megjelenített üzenetrétegeket. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet minden fontos területén a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására. Képes a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes az anyanyelvhez és az idegen nyelvhez kötődő sajátosságok összevetésére az általános nyelvészeti ismereteinek felhasználásával. Képes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására, értelmezésére.

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, vélemények, érzések kifejezését szóban és írásban egyaránt, valamint a kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén. A kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Célunk, hogy tanulóink rendelkezzenek azzal a képességgel, hogy különféle kommunikációs helyzetekben szóban és írásban kommunikálni tudjanak, képesek legyenek érveiket a helyzetnek megfelelő módon meggyőzően megfogalmazni és kifejezni. Törekednünk kell arra, hogy képesek legyenek a kritikus és építő jellegű párbeszédre, tiszteljék az esztétikai minőséget és igényeljék mások megismerését.

Ezen képességek fejlesztése elsősorban a magyar nyelv és irodalom tantervbe épül be, de egyetlen tantervből sem maradhat ki az anyanyelvi kommunikációs készség fejlesztése. A szakszókincs fejlesztésén túl törekszünk arra, hogy képesek legyenek különböző szövegeket és információkat feldolgozni, segédeszközöket használni.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló képes tudatos nyelvtanulóként tanulni a nyelvet, és törekszik a célnyelvi kultúra megismerésére. Képes nyelvtudását önállóan fenntartani és fejleszteni, képes az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során. Törekszik arra, hogy egy második idegen nyelven is képes legyen az alapszintű kommunikációra, így teljesíti a többnyelvűség igényét. Valós élethelyzetekben is tudja használni a nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó

témában. Le tudja írni az élményeit, a különböző eseményeket, az érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, vélemények, érzések megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban. Ez a terület olyan képességeket igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az idegen nyelvi tanterveink (angol, német, olasz, francia, holland) felölelik a kommunikációhoz szükséges képességek fejlesztését, így a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást. A nyelvtanulás során megtanítjuk tanulóinkat arra, hogy képesek legyenek a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására. A történelem, földrajz tantervek keretein belül is igyekszünk kialakítani azt a pozitív attitűdöt, mely magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

Matematikai kompetencia

A tanuló követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket. Kialakul az absztrakciós, analízáló és szintetizáló képessége. Megérti a matematikai bizonyítást, képes a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonsággal alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Képes megérteni egyes természeti és társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és ezt tudja alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is. Felismeri a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

Képességek fejlesztése:

- rendszerezett, tudatos, és minél eredményesebb problémamegoldó gondolkodás és a döntési képességek fejlesztése
- az ismeretszerzési folyamatban való aktív részvétel
- a megértett és megismert ismeretek használata
- matematikai modellek keresése és alkalmazása a mindennapi helyzetekben (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok)
- a hétköznapi gondolkodás segítése (cselekvési stratégiák, folyamatok tervezése, állítások érvényességének és jelenségek valószínűségének mérlegelése, becslési képességek kialakítása)
- a matematikai szimbólumok használata, gondolatok tömör megfogalmazása
- a matematika nyelvén történő kommunikáció fejlesztése
- a megfelelő segédeszközök használata (pl. számológépek, függvénytáblázatok, könyvek)
- mások szóban és írásban közölt gondolatmenetének meghallgatása, megértése, saját gondolatok közlése, érveken alapuló vitakészség fejlesztése
- az igazság tisztelete, a dolgok logikus okának és érvényességének keresése

A matematika kompetencia kialakítása elsősorban a matematika tantárgy tanításának a feladata. Minden oktatott tantárgy segíti a matematika kompetencia kialakítását és felhasználja a tantárgy tanítása során.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló ismeretei birtokában megérti a természettudományos-technikai eredmények alkalmazásának szerepét a társadalmi-gazdasági és környezeti folyamatok, jelenségek formálódásában. A technikai fejlődés fontosságának felismerése mellett belátja az alkalmazott technikák és technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait. Bővülő ismeretei segítségével, illetve a megfelelő módszerek, algoritmusok kiválasztásával és alkalmazásával képes leírni és magyarázni a természet jelenségeit és folyamatait, felismeri a folyamatok közötti összefüggéseket. Természettudományos tanulmányai végére a tanuló képessé válik arra is, hogy bizonyos feltételek mellett megfogalmazza a természeti-környezeti folyamatok várható kimenetelét. Képes meghatározott szempontoknak megfelelően megtervezni és végrehajtani megfigyeléseket, kísérleteket, és azok eredményeiből reális és helyes következtetéseket levonni. Képes mozgósítani és alkalmazni természettudományos és műszaki műveltségét a tanulásban és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során. Belátja a fenntarthatóságot középpontba állító környezeti szemlélet fontosságát, képes és akar is cselekedni ennek megvalósulása érdekében. Egyre jobban megérti a lokális folyamatok és döntések egyes regionális és globális következményeit.

Képességek fejlesztése:

- a fenti ismeretek felhasználása a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldására
- a tudás gyakorlatias módon történő alkalmazása új technológiák, berendezések megismerésében, működtetésében, problémamegoldásaiban
- az alkalmazott tudás felhasználása a természeti világ megmagyarázására, problémák felismerésére és következtetések levonására
- a digitális kommunikációs-információs technikák alkalmazásának ismerete
- az áltudományos megnyilvánulásokkal szembeni, érveléseken alapuló vitakészség fejlesztése
- az emberi tevékenység által a természetben bekövetkezett változások megértése, az egyén felelőssége
- a tudományos fejlődésnek saját magunkra, családunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatása iránti kritikus érdeklődés

A természettudományos kompetencia kialakítása elsősorban a természettudományos tantárgyak feladata. Diákjainkat globális szemléletű, kreatív, kritikai gondolkodásra kell képessé tennünk. Ehhez a feladathoz élünk a korszerű természettudományos laboratóriumunk nyújtotta lehetőségeinkkel.

Digitális kompetencia

A gimnáziumban a tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában.

Gyakorlattan kapcsolódik be az információ-megosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének megfelelő együttműködő hálózatokban a tanulás, a művészetek és a kutatás terén. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában. Kialakul a tanulóban az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magatartás, elfogadja és betartja a kommunikáció és az információ-felhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére. Ismeri a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, figyelembe veszi ezeket a digitális tartalmak felhasználása során.

Képességek:

- az információ megkeresése, összegyűjtése és feldolgozása, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetése
- az eszközök használata, az internet alapú szolgáltatások elérése, a velük való kutatás
- a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban való részvétel

A digitális kompetencia kialakítása elsősorban az informatika tantárgy és a mindennapi iskolai kommunikációs eljárás feladata. Széleskörű felhasználása az oktatásban szükségszerű követelmény. Használata a munkaerőpiac csaknem minden területén alapvető követelmény, más területein pedig esélynövelő tényező. A digitális kompetencia fejlesztésének motorja iskolánkban a MODDLE e-learning rendszerhez kapcsolódó gyakorlatunk fejlesztése. Ennek elődjét, a tanulói laptop-program alkalmazását jó gyakorlati portfóliónk egyik legkeresettebb elemeként tettünk közzé más intézmények számára.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott a személyek és kultúrák közötti párbeszédre. Él a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösséget, a társadalmat érintő kérdésekben. Képes érveit megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, meghallgatni és elfogadni mások véleményét. Figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. Igyekszik a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őt érintő ügyekben. Nyitott és érdeklődő a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képes a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére. Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra. Kialakul a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve az Európához való kötődése.

A szociális és állampolgári kompetencia a harmonikus életvitel és közösségi beilleszkedés feltétele, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén a tanulók építő módon vehetnek részt a társadalmi életben. Képesek legyenek konfliktusokat megoldani, és a demokráciáról kialakult tudásukat felhasználva aktívan vegyenek részt a ügyekben.

A személyes és szociális jóléthez szükséges fizikai és mentális egészségre vonatkozó ismereteket a tanulók a biológia és testnevelés tantárgyak keretében sajátítják el. E kompetencia alapja az a képesség, hogy különféle területeken jól tudjanak kommunikálni, megértsék a különböző nézőpontokat, empatikusak és a változások iránt fogékonyak legyenek. Ennek a területnek a fejlesztése elsősorban az osztályfőnöki órákon, a történelem, és etika órákon történik. A 9/AJKP osztályban lehetőséget biztosítunk még a tánc és dráma oktatás keretében is e képességek fejlesztésére.

Az állampolgári kompetencia a demokrácia és az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul. Ide tartozik még az Európai Unió struktúráinak, célkitűzéseinek, értékeinek az ismerete is. Ezen ismeretek megszerzésére a történelem tantervbe beépített állampolgári ismeretek valamint a földrajz tantárgyak keretében van lehetőség.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, igényli és képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre realisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. A pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban képes ismereteit felhasználva érvelni. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt. Mind realisabban méri fel tevékenysége kockázatait, adott esetben képes ezek vállalására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia úgy a tanulási időszakban, mint a munkavállalás idején segíti tanítványainkat abban, hogy megismerjék tágabb környezetüket, képesek legyenek a kínálgzó lehetőségek felismerésére és megragadására.

A kompetencia lényege az, hogy az ember képes legyen az őt körülvevő események, lehetőségek jellemzően objektív, szélsőségeket kerülő értékelésére, a számára szükséges információk kiszűrésére és konstruktív alkalmazására. A kezdeményezőképeségre és vállalkozókészségre szükség van az iskolai tanulmányok során, hiszen a felkészülési stratégia kialakítása, tanulási metódus kifejlesztése, tantárgyválasztási lehetőségek áttekintése, érettségi vizsgatárgyak kiválasztása, stb.) igénylik ezt. Szükség van rá azonban az aktív munkavégzés idején is az álláslehetőségek megkeresése, a végzettséggel adekvát munkahely megtalálása, a felvételi interjúkra való optimális felkészülés, a munkahelyen kialakítandó kapcsolatok felmérése és működtetése, a munkahelyi vezetővel való kapcsolat stratégiai kialakítása, stb. alkalmazásával. Nem nélkülözhető a kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia a családi életvitel kialakításakor, a családi gazdálkodás megteremtésekor sem.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia kialakítása az iskolánkban oktatott minden tantárgy tanításakor követelmény. Különös figyelmet kell kialakítására, a kialakulás ellenőrzésére fordítanunk az osztályfőnöki órák keretében, ahol az ezzel kapcsolatos témákat minden évfolyam

számára osztályfőnöki tantervünk és tanmeneteink tartalmazzák. Kimunkált tréningprogrammal is rendelkezünk ezen a téren.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosan benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek, nemzetiségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére, ennek során a művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontokat azonosítani, többféle értelmezési kontextusban elhelyezni. A tanuló képes képi, plasztikai, zenei és dramatikus megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciája magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának megismerését és befogadását. A szóban forgó kompetencia-terület fejlesztését az iskolában folyó művészeti képzés ugyanúgy fejlesztheti, mint ahogyan az fejlődhet a média segítségével. Fejlesztésében különösen nagy szerepe van iskolánkban az irodalomnak, a zenei képzésnek, a vizuális művészeteknek, a mozgóképnek.

Tanítványainknak a középiskolai évek alatt meg kell ismerkedniük Európa sokszínűségének tényével, az európai országok, nemzetek kulturális és nyelvi sokféleségével, az egyediség megőrzésének igényével. E kompetencia-terület fejlesztését ezért az iskolában folyó irodalmi, zenei és vizuális művészeti képzésen túl az idegen nyelvi oktatás során is szem előtt kell tartanunk, ahogyan sort kell rá keríteni az osztályfőnöki órák tematikájában is. Tanítványainknak meg kell ismerkedniük a műalkotások elemzésének eszközrendszerével, véleményt kell tudniuk alkotni művekről, képessé kell válniuk az önkifejezésre, saját nézőpontjuknak mások elképzeléseivel való összevetésére. Nyitott, érdeklődő, mások és saját környezetük és kultúrájuk által fogékony fiatalokat kell nevelnünk, akik képesek a művészi önkifejezés megértésére és a mindennapi emberek által küldött „üzenetek” kódolására és dekódolására.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tud írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban sokoldalúan tudja használni az IKT-eszközöket, illetve számára megfelelő tanulást segítő technikákat. Képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív, ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit, készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint képes megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. Képes arra, hogy

saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A hatékony önálló tanulás azt jelenti, hogy tanulóink képesek legyenek kitartóan tanulni saját tanulásukat megszervezni, az idővel és az információval hatékonyan gazdálkodni. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy a tanuló ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, támogatást. Az osztályfőnöki tanterveinkben szerepel, hogy már a tanulási folyamat elején megismertetjük tanulóinkat a hatékony tanulási módszerekkel, segítünk abban, hogy kialakítsák a saját tanulási stratégiájukat. Ezen kívül az egyes tantárgyi ismeretek elsajátításának speciális módszereire az egyes tanórákon kell, hogy sor kerüljön. A tanári tanmenetek tartalmazzák ennek tervezését.

Folyamatosan igyekszünk a tanulás iránti motivációt fenntartani és képessé tenni tanulóinkat arra, hogy korábbi tanulási és élettapasztalataikat felhasználják, új tanulási lehetőségeket kutassanak fel és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzák.

8.3. Egységesség és differenciálás megvalósítása

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. A differenciálás különböző lehetőségei, szükség esetén egyéni fejlesztési programok során megfelelő feladatokkal fejlesztjük a tehetséges tanulókat, figyeljük fejlődésüket, és a képzés, valamint a tanulmányi versenyek szintjének megfelelő kihívások elé állítjuk őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják ugyanakkor az egyes tantárgyakból alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

Az egységes oktatás és a differenciált tanítás-tanulás megvalósulásának érdekében a következő kiemelt feladatok, szempontok mentén végezzük napi oktatási-nevelési teendőinket:

- tudatos törekvés az érdeklődés felkeltésére, a tanulók motiválására, aktivizálására
- a pedagógiai munka éves szintű tervezési dokumentuma a tanmenet, melyben a tematikus egységekre/órákra bontás megjelenik
- a tanulócsoporthoz igazított célok meghatározásakor a tantervi előírásokat, érettségi követelmények elérésének (közép ill. emelt szinten a képzés típusától függően) figyelembe-vétele, az általános pedagógiai célrendszer és az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célok egységben kezelése
- tananyagegységek tárgyalását megelőzően tervezéskor a pedagógiai folyamat lényeges elemeinek figyelembe vétele: a megtanítandó tartalom, a tanulók előzetes tudása, motiváltsága, életkori sajátosságaik, tantermi-infokommunikációs lehetőségeink
- a tanulói tevékenység, a tanulási folyamat szem előtt tartása: a tanulói tevékenység, önállóság, kezdeményezéseik, problémamegoldásaik, alkotóképességük előtérbe állítása;

- *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikák és formák alkalmazása, a frontális osztálymunka kizárólagosságára épülő gyakorlat visszaszorítása;
- a tanóra céljainak megfelelő stratégiák, módszerek, taneszközök tudatos tervezése és alkalmazása
- céloknak megfelelő, logikus, követhető órafelépítés
- a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben
- különleges bánásmódot igénylő tanuló (AJKP tanulócsoporthoz) számára hosszabb távú fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása
- az egyéni bánásmód megvalósításának kialakítása a szaktárgyi specialitásoknak megfelelően
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére
- a tanulási vagy személyiségfejlődési nehézségek felismerése, számukra segítség nyújtása vagy más szakembertől segítség kérése
- digitális, online eszközök célszerű használata
- a szociális tanulásban rejlő lehetőségek kihasználása
- módszertani változatosság, a szaktárgynak és a tanítási helyzetnek megfelelő módszerek, taneszközök alkalmazása
- Szükség esetén (az eredményesség érdekében) a tervek korrekciója

8.4. Az eredményes tanulás támogatásának, segítségének feladata

Nevelési programunkban rögzítettek szerint pedagógiai tevékenységünk vezérlő elve a minőségi nevelő-oktató munka, mely a szülők elvárásainak és a tanulók képességeinek megfelelően biztosítja a tanulók továbbhaladását.

Feladatunk, hogy olyan tanulási környezetet biztosítsunk, ahol a tanulók lehetőséget kapnak képességeik fejlesztésére, kibontakoztatására, és amelyből értékes, alkotóképes és a társadalom számára hasznos felnőttként lépnek ki.

A gimnáziumban az általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik. Fejlesztő célú képzési tartalmakkal, problémakezelési módokkal, hatékony tanítási-tanulási módszerekkel készíti fel tanulóit arra, hogy a tudás – az állandó értékek mellett – mindig tartalmaz átalakuló, változó, bővülő elemeket is, így átfogó céljaival összhangban kialakítja a tanulóknál az élethosszig tartó tanulás igényét és az erre való készséget, képességet.

Az eredményes tanulás segítségének, a tanulás támogatásának érdekében a következő kiemelt feladatok, szempontok mentén végezzük napi oktatási-nevelési teendőinket:

- a tanulók szükségleteire, céljaira építő pedagógiai tevékenység,
- az érdeklődés felkeltése és fenntartása
- a tanulók aktuális fizikai, érzelmi állapotának figyelembe vétele, ha szükséges, ennek megfelelően az előzetes tanítási tervek változtatása
- pontos, következetes fogalomhasználat
- a tananyag kínálta belső és külső kapcsolódási lehetőségek kihasználása (szaktárgyi koncentráció)

- a tanulók más forrásokból szerzett tudásának beépítése az ismeretszajátítás folyamatába
- a rendelkezésére álló tananyagok, eszközök (digitális anyagok és eszközök) ismerete, a tanítási célnak megfelelő használata
- szaktárgynak és tanítási helyzetnek megfelelő, változatos oktatási módszerek, taneszközök alkalmazása
- a tanulók önálló gondolkodásra, a tanultak alkalmazására nevelése, az elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazási lehetőségeinek felismertetése.
- az online információk befogadásának, feldolgozásának, továbbadásának kritikus, etikus módjának kialakítása
- pozitív visszajelzésekre épülő, bizalomteli légkör kialakítása, ahol minden tanuló hibázhat, és mindenkinek lehetősége van a javításra
- a tanulás támogatása érdekében a folyamatos visszajelzések adása az órákon
- tanulást támogató környezet kialakítása és fenntartása (pl. a tanterem elrendezésével, a taneszközök használatával...)
- a diákok döntéshozatalba való bevonása
- a tanuló hibái, tévesztései a tanulási folyamat részei, az egyéni megértés elősegítése
- megfelelő útmutatók és az önálló tanuláshoz szükséges tanulási eszközök biztosítása a tanulók számára (pl. webes felületek működtetése, amelyeken megtalálhatók az egyes feladatokhoz tartozó útmutatók és a letölthető anyagok, a gimnázium e-learning rendszerének használata)
- a tananyagban rejlő lehetőségek kihasználása a tanulási stratégiák elsajátítására, gyakorlására
- a tanulók tanulási problémáinak felismerése, szükség esetén megfelelő szakmai segítséget nyújtása számukra
- a tanulói munkák értékeléséből kapott adatok elemzésének egyéni, illetve csoportos fejlesztés alapjaként való használata, szükség esetén a tanítási gyakorlat módosítása
- az önálló ismeretszerzés, kutatás igényének kialakítása, a tanulók ösztönzése az IKT-eszközök hatékony használatára a tanulás folyamatában, a digitális eszközök funkcionális használatában mintaadás

8.5. A gimnáziumban tanuló sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésével összefüggő helyi feladatok tantervi megvalósítása

Gimnáziumunk szakmai alapdokumentuma szerint a pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulókat fogadja.

A fejlesztés alapelvei

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár, terapeuta és/vagy pszichológus közreműködését igényli. A gimnáziumban a fenntartó döntése szerinti óraszámban utazó gyógypedagógus végzi a rehabilitációt.

A fenntartó által engedélyezett rehabilitációs órák maximum 75 %-a tantárgyi követelmények eredményes teljesítését szolgáló felzárkóztatásra is fordítható. A nevelőtestület ezt a döntését a tantárgyfelosztás kialakításakor és felülvizsgálatakor a fenntartó által biztosított utazó gyógypedagógus intézményünkben töltött heti óraszámának és a tanuló szükségleteinek figyelembe-vételével hozza.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az oktatásban és a vizsgáztatásban érvényesítjük a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítés lehetőségét.

Az nevelés, oktatás során kiemelt feladatunk:

- a) az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- b) a kudarctűrő képesség növelése,
- c) az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai:

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. A súlyos olvasás-írászavar irreverzibilis, maradványtünetei a közép- és felsőfokú oktatásban, illetve a felnőttkorban is feltűnnek és fennmaradnak.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező képességét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés jellemző feladatai a gimnáziumban:

- f) az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonala mellett.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a) az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- d) a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- f) segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- h) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

Figyelemzavar, magatartási zavarok

A fejlesztés elvei, módszerei feladatai:

- a) A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- c) A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy

kudarccs esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.

d) Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

e) A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A helyi tantárgyi tantervek készítésénél a NAT-ban (és az ehhez készült, alkalmazott kerettantervben ill. az érettségi vizsgakövetelményekben) foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tantárgyi tantervekben kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Céltottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek fejlesztési feladatai között.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az élő idegen nyelv tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek alkalmazását helyezzük előtérbe.

A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy (gyógy)úszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt.

A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, a korszerű, rugalmas szervezeti kereteket és módszereket helyezzük előtérbe.

A gyógypedagógiai tanár által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes előmenetelt.

A nem sajátos nevelési igényű, de tanulási nehézségekkel rendelkező tanulók számára egyéni-kiscsoportos foglalkozások keretében a gimnázium pedagógusai vezetésével felzárkóztató-fejlesztő foglalkozásokat szervezünk. Ennek során figyelembe vesszük a szakértői véleményben foglaltakat.

9. Sajátos pedagógiai módszerek alkalmazása

9.1. Projektoktatás, tanévente egy, három hetet meghaladó időtartamú pedagógiai projekt megvalósítása a gimnáziumban

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása.

A projektmódszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll.

A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik.

A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezés két fő szinten kell, hogy történjen: Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges.

Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. Kooperativitása a tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanár irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül.

A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot.

A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít.

- **Projekt**

Egy adott tantervi fejlesztési cél elérése érdekében,

- egy kijelölt témakör keretén belül,
- meghatározott időkeretben,
- a tanár és a tanulók közös célmeghatározásával és
- közös tevékenységével,
- konkrét – legtöbbször tárgyasult – eredménnyel járó tanulás.

A hagyományos frontális osztálymunkát a projekt – módszerrel való tanítás során, felváltja a kooperatív, kognitív tanulási módszerek. Az egymástól tanulás, az egymás ismereteire való támaszkodás, a vita lehetősége, mind segíti a motivált ismeretsajátítást, így a tanulás öröme kerülhet az órai ismeretsajátítás előtérbe. A diákok a megtapasztalhatják azt, hogy a csoport bölcsessége mindig erőteljesebb, nagyobb, mint az egyéné. A csoport munkákban tapasztalható, hogy a kérdések kérdéseket gerjesztenek maguk előtt, és hogy problémáik megoldásaira kompetens válaszokat adhassanak legalább a csoportjuk szintjén, ahhoz a kérdésekben rejlő többi kérdést is meg kell vitatni. Eleve ezeket a kérdéseket fel kellett tudni fedniük. A diákoknak egészen a kérdések alapjait el kell jutniuk, problémáik megválasztásában. Ezen munkaszervezéssel, és feladatmegoldással képesek egészen elvont tartalmakra mélységeiben rákérdezni, és csoportjuk szintjén erre kompetens válaszokat találni. Ez már a mély szintű gondolkodási folyamatokat vetíti előre, amelyet közelről tapasztalhatják meg, mégpedig azért,

mert a csoportban mindig megvan a saját ellenzék, akik kontroll alá vonják a véleményvezérek megállapításait.

A tanár – diák viszonyt is egészen átalakul a projekt – módszerű tanítás során. A tanár nem tényközlő, véleményalkotó szerepben működik, hanem motiváló, segítő, kérdező szerepe érvényesül. Ezzel párhuzamban a diák szerepe a passzív befogadóról áthangolódik aktív résztvevővé, vitázóvá, gondolkodóvá. Az órákon a gondolkodási képességek kerülnek előtérbe, valamint a véleményalkotásnál a teljes körű kritikai nézőpont.

A projektoktatás legfőképpen a tantárgy-tömbösítésbe bevont tárgyak ill. tanulócsoporthoz tanulósszervezésére jellemző.

A gimnáziumban tanévente egy, legalább három hétig tartó projektet bonyolítunk le, melybe legalább hét tanulócsoporthoz bevonjuk. A projekt a tanév őszi időszakában, novemberben zajlik.

A projekt témáját a tanév elején a nevelőtestület a diákok javaslatát figyelembe véve határozza meg.

A projektek bemutatására az iskolánkban évente megrendezésre kerülő, I. Béla – napok keretében kerül sor, ahol a diákok által megvalósuló projektek közül válogatunk bemutatásra. Az I. Béla napok iskolánk közösségének egy szervezett ünnepségsorozata, ahol a diákok számára a tantestületünk, egy a tanórai kerethez esetleg szorosan nem kötődő tématerületek bemutatását szándékszik előadások formájában az érdeklődő diákok elé tárni, részben meghívott vendégek, részben diákjaink előadásaira támaszkodva. Az ünnepség ezen tematikája jó alapot ad a hasonlóan, a hagyományos óravezetésekhez nem köthető tanulói munkák, projektek bemutatására.

A tanulói projektek ezen bemutatását pedagógiai szempontból fontosnak tartjuk, mert a munkában résztvevő diákjaink a bemutató sikerével a munka társadalmi, közösségekben való elismertségüket erősíti, így további munkára ösztökéli őket. A bemutató befogadói pedig látens módon rálátást kapnak belső világukra, önkéntelenül is összehasonlításba hozva magukat a szereplő, jól teljesítő diákokkal, így ösztönözve másokat is a projekt munkában való aktív, sikeres részvételre, a munkamódszer által saját képességeik jobb megismerésére, erősítésére.

9.2. Témahét a gimnáziumban

A témahét célja, előkészítése

A korszerű pedagógia eszköztárába tartozik egy adott, a tanulók nagy többségét érdeklő témakörben megvalósított „Témahét”. Ez egyrészt oktatás-szervezési módszer, más szempontból pedig a tananyag komplex elsajátításának, egy újfajta módja. Mint minden módszernek, ennek a gyakorlati megvalósítása sem kőbe vésett utasítások sorozatán alapul, eredményessége a megvalósítók közvetlen közreműködésének minőségén múlik.

Milyen célok megvalósítását várhatjuk el a témahét tanrendbe iktatásával?

- Egy konkrét feladat elvégzését, egy téma kidolgozását:

- az életkori sajátosságoknak
- a szaktárgyi logikának
- a szaktárgyi integrációnak
- a szaktárgyakon túlmutató komplexitásnak
- az adott közösség szükségleteinek

megfelelő módon.

Itt fontos olyan téma, témakör meghatározása, ami az iskola tanrendi kötelezettségeibe beletartozik, és a tanulókat is személyesen érdekli, foglalkoztatja, vagy felkelti a téma behatóbb ismeretének igényét. Ez az ismeretfeldolgozási mód, tágabb környezetbe helyezi a kiválasztott témát, globális rálátást eredményez rá, környezetét feltárva épül be, igazi tudásként. Rászorítja a tanulót, hogy párhuzamosan használja meglévő különböző képességeit. Ilyenek képességek például:

- Ismeretszerzés, feldolgozás,
- kreativitás,
- manuális készség,
- szervezési,
- együttműködési,
- egyéni,
- tehetség képességek egyidejű kibontakoztatása

Fejleszti együttműködő képességét, csoportokban dolgozva elsajátítja az önálló munkaszervezés, a munkafolyamatok munkafázisokra való lebontásának és feldolgozásának, illetve a közös munka szintetizálásának módozatait.

Járulékos, rejtett célok közé tartozik, hogy a tanuló ismerje meg társait, közösség formálódjon. Ismerje meg a másik képességeit, tehetségét, élje át az együttműködés örömét, tolerálja a különböző véleményeket.

A jól megszervezett és alkalmas módon lebonyolított témahét során fejlődik a tanuló önálló gondolkodása, véleményalkotása és mások véleményének tiszteletben tartása, szervezőkészsége, valamint a váratlan helyzetek megoldásának képessége.

Sok egyéb előnyt sorolhatnánk, amiért érdemes beiktatni az iskola tanrendjébe a témahét gyakorlatát, azonban fontos ennek körültekintő megtervezése és gondos megvalósítása.

A téma helyes megválasztása az első lépés céljaink elérésének útján. A témahét, jellegéből adódóan alkalmas arra, hogy megvalósítását projektmódszer segítségével oldjuk meg. Itt nem csupán a projekt-pedagógiára, mint módszerre kell gondolni, hanem a klasszikus projektszervezésre, amit a vállalati szférában alkalmaznak, - tegyük hozzá eredményesen.

Már a tanév megtervezése során meg kell határozni a témahét időpontját.

Ennek jelentősége van, mert amikor a tanév tervezése megtörténik, a bevont csoportokban tanító kollégáknak ehhez kell igazítaniuk tanmeneteiket.

Szerencsés, ha a témahét időpontját olyan, az iskolában, vagy a településünkön zajló eseményhez tudjuk kötni, ami önmagában is fókuszba tudja hozni a témahét programjait.

A témahét projektszervezése során a projektben résztvevők körét, egyes osztályokra korlátozzuk, de a járulékos programok megvalósításában az összes osztály részt vehet.

A projekt megvalósításához projekt-teamet kell létrehozni, amiben az iskola tanárai vesznek részt.

A téma megjelölésekor, mint ahogyan a klasszikus projektmenedzsment előírja kiválasztásra kell kerüljön a projektvezető személye, majd a projektvezető kijelöli a projekt-team tagokat, akik a projekt tervezésében és kivitelezésében részt vesznek.

A projekt tagok számára projektnyitó megbeszélést kell összehívni, ahol a projekt célját, a célhoz rendelt feladatokat tisztázzuk.

A témahét projektterve

1. A tervezés során születik meg egy projekt javaslat, ami a projekt projektvezetőjének, valamint az iskola igazgatójának közös jóváhagyásával válik megvalósíthatóvá.

A tervnek három alapvető egységet kell szem előtt tartania:

- minőség
- idő
- költség

Az idő, mint tényező itt adott, mert legalább 3 napos kell legyen, de érdemes megfontolni ennek hosszát.

A minőség a ráfordított idő függvénye (tervezésre, előkészítésre, megvalósításra), ebben a fázisban a tervezésre fordított idő többszörösen megtérülő befektetés lehet.

A harmadik tényező a költség, ezt nyilván egyrészt az előző két tényező, valamint az iskola lehetőségei behatárolják. Lehetőség szerint a tanév tervezésénél érdemes a témahétre szánt összeget elkülöníteni, vagy a megszerzésére vonatkozó tervet készíteni.

Az idő tervezése egyszerű ütemezéssel történik, aminek egyik legelfogadottabb formája a Gant-diagram. Az időtervezés a tanév helyi rendjéhez igazodó.

Ezután kerül tervezésre a projekt erőforrás-igénye:

- Az egyes feladatokat megvalósító felelős projekt-tagok jelezik elképzeléseiket, a feladatokkal kapcsolatos anyagszükséglettel kapcsolatban. (Kartonok, ragasztók, DVD-k, stb.)
- A projektfeladatokban résztvevő tanulók kiválasztása. (Humán-erőforrás) Ezt az iskolában működő DÖK szervezete vállalhatja magára.

Az tervezés során meg kell állapítani, hogy az anyagi erőforrásokat milyen ütemezésben kell beszerezni.

A témahét sikeréhez az is hozzájárul, ha időben, mindenki akit érint tudomást szerez róla, azaz ajánlatos a témahétre kommunikációs tervet készíteni. Ennek legalább az alábbi dolgokat kell tartalmaznia:

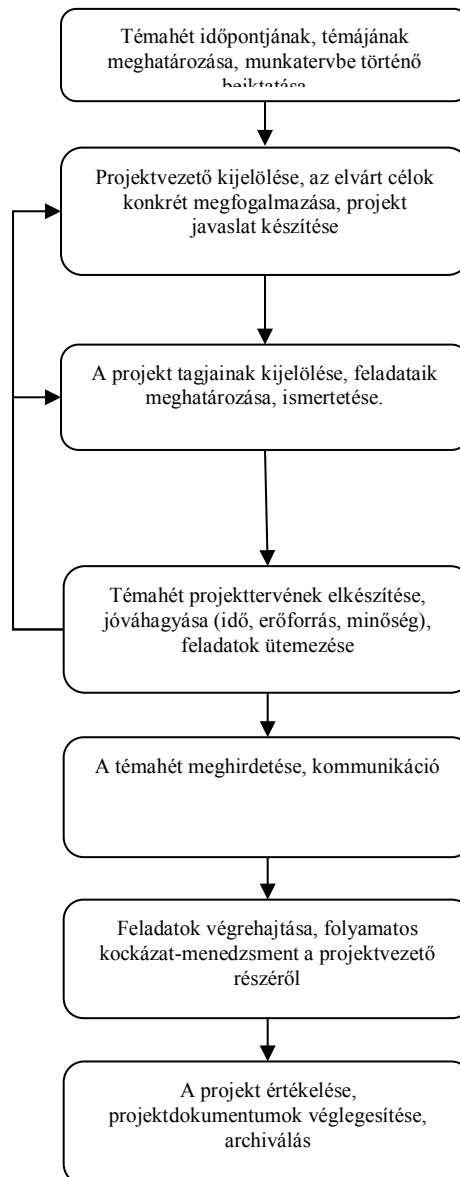
- A programok széles körű meghirdetése (iskolán belül és kívül), ez történhet szóbeli hirdetés pl.: iskolarádió, plakát, iskolai weblapon, iskolaújságban, stb.
- A projekt tagjainak, megvalósítóinak a megvalósításhoz szükséges ismereteket, információkat milyen formában juttatjuk el. (megbeszélés, e-mail, telefon, stb.)
- Propaganda. Ajánlatos a tanulók érdeklődését, már előre felkelteni a téma iránt, így nekik is lesz idejük arra felkészülni. Ez nagyrésben a tanár kollégák feladata.

Legvégül meg kell határozni a témahét projekt dokumentálásának formáit. Ilyenek lehetnek például a következők:

- Óratervek: nyomtatva, elektronikusan leadva
- Órai produktumok, prezentációk, diagramok: elektronikusan
- Órai munka: fénykép
- Stb.

Szerencsés, ha a projekt-team megállapodik abban, hogy a témahét projektről, összefoglaló, egyesített dokumentum készül, melyet egy kijelölt személy készít el.

A témahét megvalósításának lépései:

A tervezés után megkezdődhet a felelősök felügyelete mellett a témahét projekt megvalósítása.

A témahét előkészítése

A témahét megkezdése előtt egy héttel ajánlatos projektmegbeszélést tartani, ahol a témahét egyes kiemelt feladatainak felelőseivel egyeztetni kell.

Az egyeztetésen a következőkre kell kitérni:

- Minden témafelelősnek be kell számolnia a rábízott feladat előkészítésének előrehaladásáról, az esetleges problémákról.
- Véglegesíteni kell a felelősökkel a témahét részletes programját. (időpontok, személyek, teendők)

- Ajánlatos, ha a megbeszélésen részt vesznek a témahéten az adott bevont csoportokban tanító kollégák, akiket tájékoztatni kell a témahéten megtartott óráik dokumentálási formáiról. (Osztálynaplóba és Projekt mappába történő dokumentációk)
- Általában itt kollégák jelzik, hogy milyen segítséget kérnek a tanóra dokumentálásához. (informatikai, fényképezés, stb.)

A tanórák és kiemelt feladatok végrehajtásához szükséges anyagok beszerzésre kell kerüljenek.

A feladatok áttekintése után állapítható meg, hogy a témahét projekt megvalósításának nincs akadálya.

Megvalósítás

Amennyiben a témahetet gondosan megterveztük, jól előkészítettük, akkor nagy probléma nem lehet a megvalósítás során. Tapasztalat szerint a dolog ebben az esetben „önjáróvá” válik. A projekt vezetőjének természetesen folyamatosan felügyelni, koordinálni kell, és amennyiben döntéseket kell hozni, akkor azokat azonnal, az iskolavezetéssel koordinálva meg kell hoznia. Ezért fontos, hogy a projektvezető a témahét során elérhető legyen.

Értékelés

A témahét projekt befejezése után, mint minden projekt esetében ez szükséges, fontos értékelni az elvégzett munkát, az előállított produktum minőségét. Ezt többféle módszerrel tehetjük, lehet például:

- Szöveges értékelés
- Indikátorokkal történő értékelés (ebben az esetben fel kell állítani sikerkritériumokat)
- Egyéb. (Külső, pl.: elégedettség-mérési kérdőívek feldolgozásával, stb.)

A módszer, ami lényegében véve a horizontális munkaszervezésre alapul, kissé nehezen alkalmazható iskolai környezetben, ahol a közoktatási törvényben foglaltak szerint egyfajta hierarchia működik. A projektmenedzsernek egy vállalati környezetben, ideális esetben teljes döntési joga van, míg az iskolában, a legtöbb jog természetesen az igazgató kezében összpontosul. Ez a hétköznapi döntési helyzetekben konfliktusokat, bizonytalanságot kódol a rendszerbe, melynek feloldása a projektvezető és az igazgató szoros együttműködésével oldható fel.

A témahét sikeresen megszervezhető projektmódszer segítségével. Amennyiben a projektet, annak kezdetétől a befejezéséig gondosan dokumentáljuk, a dokumentáció a jövőben megrendezésre kerülő hasonló témahetek lebonyolításában iránymutatást ad, annak lépéseit megvalósítva a kívánt pedagógiai célok nagy biztonsággal megvalósíthatóak.

9.3. Szervezési projekt, azaz a projekt, mint tanévente alkalmazott módszer a versenyszervezésre

Egyre inkább teret nyer iskolánkban a projektmódszer, a projektpedagógia. Ezt legtöbbször a tanórákon alkalmazzuk, de a különböző pályázatok megvalósítására is már ezt a módszert írják elő. Itt az ideje tehát, hogy kilépjen az osztályteremből, és elgondolkodjunk azon, mire is használhatjuk az iskolai feladatok megvalósításában.

Számunkra a Neumann-verseny kiemelt feladat, így adott az ok, hogy a verseny megszervezésére ezt a módszert alkalmazzuk. Mások számára is sok előnyt lehetne megnevezni, amiért ezzel érdemes rendezvényt szervezni, ezek közül néhány:

- Tehermentesítheti az iskolavezetést
- Jól dokumentálható
- Egyértelmű a felelősség
- Jól tervezhető
- Nem igényel szervezeti változásokat
- Egyre jobb minőségűvé válik

Milyen lépéseket kell megtennünk, a szervezési projekt sikeres megvalósításánál? Ajánlatos a klasszikus projektmenedzsment szabályai szerint eljárni. A lépések a következők:

- Indítás (definíálás, alapító okirat, projekt-vezető kijelölése, tagok meghatározása)
- Tervezés
 - Tevékenység (WBS, Hálózat-tervezés),
 - Idő, ütemterv (Gant-diagramm),
 - Költség-tervezés (erőforrások tevékenységekhez rendelése)
 - Mérföldkövek, ellenőrzési pontok meghatározása
 - Kockázatok meghatározása
- Végrehajtás
 - Kockázat-menedzsment
 - Ellenőrzések
 - Mérföldköveknél elemzés, mérés
 - Folyamatos kommunikáció
 - Vezetői tevékenység
- Zárás
 - Pénzügyi és adminisztratív zárás
 - Dokumentumok archiválása
 - Résztevőkkel kapcsolatos tevékenységek
 - Pozitívumok, negatívumok kiértékelése, rögzítése a későbbi projektek esetén

Amennyiben a szervezésbe tanulókat is bevonunk, ennek óriási hozadéka lesz! A saját feladatán kívül, megtapasztalja, hogy milyen egyéb feladatok léteznek, azokkal milyen problémák járnak, így nem csupán a saját feladataiból tanulhat, hanem másokéból is. Szintén pedagógiai hozadéka ezeknek, hogy megtanulja annak a technikáját, hogy hogyan kell egy-egy ilyen megbeszélést hatékonyan és gördülékenyen lebonyolítani. A társas kompetenciái nagyban fejlődnek, ilyenek lehetnek:

- Kommunikációs készség (be kell számolnia az elvégzett feladatáról)
- Együttműködési készség (feladatait párhuzamosan, másokkal közösen kell elvégezze, és erről beszámolnia)
- Konfliktuskezelési készség (a feladatok elvégzése során, számtalan olyan szituációt kell átélnie, amikor kritika éri, vagy a feladata elvégzésével járó konfliktusok érik)
- Nyelvi készség (nemzetközi versenyeknél rákényszerül az angol, vagy a német nyelv használatára, mert a versenyzők zöme ezt beszéli)

A szervezési projekt, mint új oktató-nevelő munkát segítő tanulószervezési mód, tökéletesen betölti szerepét.

A szervezés tárgya (verseny, iskolai rendezvény) nem is igazán lényeges, de nyilvánvalóan ajánlatos, hogy olyan legyen, melynek témája a tanulókhöz közelálló. Iskolánkban ez téma a Neumann János Nemzetközi Tehetségkutató Programtermék Verseny, amit minden évben megrendezünk.

A szervezési projekt megvalósítása a tanulók számára több pedagógiai haszonnal jár. Olyan kompetenciák fejlesztésére ad lehetőséget, amit a tanórai oktatás-nevelési folyamatok során nincs, vagy nehezen van lehetőség megoldani. Mire gondolunk:

Személyes és szociális kulcskompetenciák közül:

- Projektek alkotása és vezetése, ehhez stratégiák kifejlesztése. – Valójában erről szól a szervezési projekt. A team tagjaként a teljes projektciklusban részt vesz, megtanulja annak fázisait, és a különböző szerepeket. Mindezt nem életszerűtlen, mesterséges viszonyok között, hanem élesben, a hétköznapi gyakorlatban sajátíthatja el.
- Rendszerszerűen helyzeteket, relációkat és erőviszonyokat tud elemezni. – A szervezésbe bevont tanuló a munka során felméri a projektben létrejött viszonyokat, a projektvezető tanár gondos vezetése mellett megtanul a projekt végcélját szem előtt tartva gondolkodni.
- Együttműködési készség. – A jól működő projekt-team, ránevel az együttműködésre, mert a szervezés során a tagokra kirótt feladatok ritkán egyéniek, általában csoportok végzik el azokat. Rájön, hogy a feladatok megoldása könnyebb, ha azokban segítséget kap másoktól. Egyben tapasztalni fogja, hogy ezt a viszonyosság elvét szem előtt tartva vissza is kell adnia.
- Demokratikus szervezetekben működjön. – A projektszervezet alapvetően demokratikus felépítésű, hiszen minden team-tag elmondhatja véleményét, hozzá kell adnia tudását a végcél, a sikeres projekt megvalósítás érdekében.
- Konfliktusokat menedzseljen és oldjon meg. – Egy verseny szervezése közben számtalan probléma merülhet fel, melyet a tanulónak kezelni kell. Ilyen lehet a team-en belüli munkavégzéssel, vagy a versenyzőkkel, kísérőikkel kapcsolatos problémák köre. Ezekre sokszor a tanulók adnak jó megoldásokat.
- Szabályoknak megfelelően dolgozzon, használja és értelmezze azokat. – A projektvezetés alapja, a projektszabályok megalkotása, megismertetése, és elfogadtatása a projekttagokkal. A tanulók aktívan részesei a projektnek, ezért a szabályait is be kell tartásuk, és tartassák.

Kulcskompetenciák közül nagyban fejlődik:

- Kommunikációs készsége – A szervezési projektben, a verseny ideje alatt tájékoztatást kell adnia a versenyzők, vendégek, érdeklődők számára, érthető és a kérdező számára megfelelő formában.
- Csoportmunkában történő munkavégzés. – Már említettük, hogy a projekt-team egy, vagy több olyan csoportból áll, ahol a feladatokat megosztva kell elvégezni.
- Problémamegoldó képesség. A szervezési projektet úgy kell megvalósítani, hogy nagyban támaszkodjunk a tanulók önállóságára, annak kontrolálása mellett. Sokszor előfordul, hogy a projektvezető tanár, vagy más döntéshozó nem érhető el, a munkát mégis el kell végezni, az nem halasztható. Ebben az esetben (mivel tudja, hogy hozhat önálló döntéseket) rákényszerül a feladata során felmerült problémák megoldására.
- A tanulás és teljesítmény fejlesztése. Ezt a verseny, mint szervezési téma garantálja. Egyrészt a verseny nézőjeként motivációt kap a versenyzőkhöz hasonló produktumok előállítására, másrészt kapcsolataik révén közvetlenül tanulhat is tőlük. Azt is

megtapasztalja, hogy a teljesítményt díjazzák, és elismeréssel jár, ami nagyon jó motivációs tényező lehet.

A munkakompetenciák közül, a már korábban más összefüggésben említetteken kívül:

- Idegen nyelv ismerete. – A verseny nemzetközi jellege miatt kénytelen a más országokból érkezett versenyzőkkel, kísérőkkel kommunikálni, ami életszerű helyzetekben fejleszti idegen-nyelvi kommunikációs képességét.

Vezetői kompetenciák, melyeket a projektvezetőnek kell észrevétlenül fejlesztenie

- Vezetés képessége. – Egyrészt mintát kap a projektvezető tanártól (ami nagy felelősséget ró rá), másrészt a csoportban végzett munkák során, mindig kell vezetőnek lennie, azaz szükséges mások irányítása.
- Hibából való tanulás képessége. – Ezt a projekt-összejöveteleken tanulhatja meg, amikor a munkák a feladatok elvégzésének számonkérése történik. A projekt céljának elérése érdekében az elkövetett hibákhoz empátikusan viszonyuló vezetői attitűd, a megoldás keresésének és nem a problémák mélyítésének szándéka, olyan követendő magatartásformává válhat, ami a későbbiek során kapcsolataiban nagyban segítheti a hétköznapi életben.
- Kapcsolattartás, kapcsolatépítés. – A verseny szervezése közben mindkettőre számtalan példát lehetne hozni. A tanulók egyik munkája lehet, a versenyzőkkel történő kapcsolattartás, a verseny előkészítési fázisától egészen a döntőig. Itt jellemzően baráti kapcsolatok jönnek létre, melyek sokszor nem csak az iskolára korlátozódnak.
- Etikus hozzáállás. – Tipikusan a projektvezető és a projektben résztvevő tanárok személyes példamutatásán alapuló mintaátvétel segítségével kaphatja meg ezt a kompetenciát. Itt nagy felelősség hárul a projektben résztvevő pedagógusokra, és az őket kijelölőkre egyaránt.

A fenti felsorolásból is egyértelműen megállapítható, hogy olyan hozadéka lehet egy átgondolt, jól felépített projektnek, melyet nehezen lehet tanórai keretekben megvalósítani, vagy jóval hosszabb ideig tart.

A szervezési projekt megvalósításával a gimnázium a hagyományápolás körébe tartozó olyan tevékenységet végez, amit korszerű tanulásszervezési módszerekkel ötvözve mindig eredményesen képes megtenni, ami a versenyszervezés hagyománya fennmaradásának egyik feltétele.

9.4. Pénzügyi Oktatási Program, gazdasági ismeretek tréningprogram megvalósításának tervezése a gimnáziumban (POP, JAM)

Pénzügyi Oktatási Program

A gimnázium 2009-ben sikeres programjával elnyerte a „Pénziránytű Középiskola” címet. A Pénziránytű iskolahálózati tagság kritériumrendszerének elemeként intézményünk megfogalmazta a pénzügyi kultúra fejlesztésére vonatkozó szakmai koncepcióját, illetve a pénzügyi- gazdasági ismeretterjesztést szolgáló oktatási program bevezetésének lehetőségeit.

A tanulók pénzügyi (fogyasztói) tudatosságának fejlesztése céljából az iskolában folyó pénzügyi oktatás, illetve a gazdasági nevelés megvalósítása jelenleg a kifutó órateremben a 11. évfolyamon a szabadon a közgazdasági és pénzügyi alapismeretek tantárgy keretében valósul meg, a jövőben szakköri keretben tervezzük megvalósítását.

Az évente megrendezésre kerülő Béla-napok rendezvényre is hívunk meg pénzügyi, vállalkozói szakembereket, akik előadásokon, interaktív foglalkozásokon bővítik tanulóink ismereteit.

A gazdasági nevelési program részeként induló szakkört meghirdetjük a tanulók körében, valamint tájékoztatjuk a szülőket programjainkról az iskola honlapján keresztül. Igyekszünk a szülőket bevonni a nálunk folyó folyamatokba, de figyelembe véve a szülők elfoglaltságát, időhiányát, elsősorban a tanulói fejlesztésre koncentrálunk (kiemelt figyelmet szánva a hátrányos helyzetű tanulók bevonására), de nem mondunk le a szülők tudatos fogyasztói magatartásának fejlesztéséről.

Gazdasági ismeretek tréningprogram a gimnáziumban

A Junior Achievement Magyarországi Oktatási és Vállalkozásszervezési Alapítvány programján keresztül támogatta középiskolánkban a gazdasági ismeretek bevezetését.

Gimnáziumunk a 2008-2009. tanévben bekapcsolódott a programba.

A fiatalok tréningjei a családháztartás, a vállalkozások világa, ill. a munka világa témaköreiből kerülnek kialakításra. A családháztartás témában a tanulók felfedezik önmagukat, az önmagukban rejtőző szerepeket felvállalva ismerik meg a család funkcióját, valamint tekintenek ki a vállalkozások világa felé saját vállalkozói kompetenciák felmérésével. A munka világa témában a fiatalok a munkaerő-piaci alapfogalmakon túl többek között olyan szituációs feladatokat kapnak, amelyeken keresztül álláskeresési metódusokkal, helyzetértékelési szempontokkal könnyítik meg jövőbeni elhelyezkedésüket egy-egy adott munkahelyen. A vállalkozások világa témában a tanulók a vállalkozások világába kerülve boncolgatják egy-egy vállalkozói ötlet életképességét kezdve a vállalkozás alapításától a pénzügyi menedzsment fontosságáig.

A programban használt tréningek olyan módszerek, amelyek kiszélesítik a tanulás spektrumát és megfelelő kontextust teremtenek a három fő terület között: Elméleti tudás és annak alkalmazási módjai (a problémamegoldás tanulása), a készségek elsajátítása (szükséges hozzá bizonyos gyakorlati tapasztalat), az értékek és attitűdök szintjén történő tanulás.

A JAM programok célja az üzleti élet és az oktatás közötti kapcsolatrendszer kialakítása, egyfajta üzleti gondolkodásmód megteremtése. A diákok a hétköznapi valóságban történő jobb eligazodás és boldogulás érdekében összetett képet kapnak a gazdaság működéséről, az állam és a vállalatok felépítéséről, a bankrendszerről, a vállalkozások lényegéről.

A tréningprogramot az osztálykirándulás napján ajánljuk ki diákjainknak.

10. Mindennapos testnevelés

Gimnáziumi diákjaink számára a helyi tanterv a 2012-13. tanévtől felmenő rendszerben heti öt testnevelési órát tartalmaz. A Mindennapos testnevelés feladatainak megszervezését a köznevelési törvényben foglalt rendelkezések szerint végezzük, ezért a helyi tantervben ennek ellátási módját külön nem kell szabályoznunk.

10.1. Komplex intézményi mozgásprogram

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható, iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: a tanuló legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknál a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.

A mozgásprogram megvalósításának szinterei:

- órarendi testnevelés órák: valamennyi 9. évfolyamos osztályunk heti 5 órarendi testnevelés órán vesz részt. A 10-12. évfolyamon heti két testnevelés órát tanulóink iskolai sportkörben való sportolással váltanak ki, valamint szabadon választott tárgyként a 11. évfolyamtól felvehetnek emelt szintű érettségire felkészítő további testnevelés órákat. A tanév során egy alkalommal – tavasszal – a tanulók fizikai állapotának mérését meghatározott szempontok szerint végezzük testnevelés órán. A mérés, egyéni értékelés motiváló tényező, mivel a tanuló képet kap saját teljesítményéről, társai eredményeihez és saját korábbi eredményeihez viszonyítva is.

A köznevelési típusú sportiskolai képzésben ettől eltérő (jóval több) időkeretben sportolnak tanulóink.

A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza

- Mindennapos testedzés az órarendi testnevelés órákon túl: A tanórai testnevelésen kívül valamennyi lehetőség a diákok önkéntességére épül. A program sikeressége tehát nagymértékben függ a szemléletmódtól.

Az iskolai sportköri foglalkozásokat tanulóink választása és a tanévenként változó órakerethez mérten szervezzük. Törekszünk arra, hogy sportcsoportonként minimálisan heti 2 óra testmozgást biztosítsuk a sportkör munkájában résztvevőknek.

A konditerem és az asztalitenisz-terem igénybevétele is önkéntességen alapul, a hét minden munkanapján lehetséges.

- A városi és területi, regionális bajnokságokon, diákolimpiák fordulói részt veszünk. Iskolánk sportolói egyéni és csapatversenyekben évről-évre szép helyezéseket érnek el. A tanévi sportprogramot az éves munkaterv tartalmazza.

- Egyéb Tanórán kívüli programok:

Tanévkezdés előtt megszervezzük a 9. évfolyam „szöcsketáborát”. A tábor programjának fontos része a sporttevékenység és a prevenciós tevékenység.

Hétvégi gyalog- ill. kerékpártúrát kezdeményezünk, ill. kíséretet biztosítunk tanulóink számára a városi szabadidő hasznos eltöltésére szerveződő programokon való részvételre.

Az évenként ismétlődő osztálykirándulásoknak részei a közösség- és szemléletformáló gyalogtúrák, a „hegymászások”.

11. A tanulók fizikai állapotának méréséhez használt módszerek

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

Az Nkt. előírásának megfelelően a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) anyagát mérjük fel és rögzítjük az országos informatikai rendszerbe. Az előírásoknak megfelelően tanévenként egyszer végezzük el a mérést, február 1. és április 30. között.

A mérés részei:

Testösszetétel és tápláltsági profil:

- Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
- Testmagasság mérése
- Testzsír-százalék mérése – testzsír- százalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

- Ütemezett hasizom teszt – has izomzat ereje és erő-állóképessége
- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
- Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
- Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
- Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékonyság ereje

Hajlékonysági profil:

- Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

12. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A magasabb évfolyamba lépés feltétele: a nevelőtestület határozata alapján az éves szaktárgyi követelmények legalább elégséges szintű teljesítése.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozóvizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az adott osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az

érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi jegyek alapján a tanuló javára módosítja.

A tanuló hátrányára történő lényeges eltérés: a tanév közben kapott érdemjegyek átlagától az adott (rosszabb) osztályzat eltérése több, mint 0,60 .

Ha a tanuló hiányzása eléri a 250 órát és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen. A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a 20 tanórát, és a gimnázium eleget tett a házirendben meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét - neki felróható vagy fel nem róható okokból - nem teljesítette.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

13. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, a tanulók írásbeli és szóbeli beszámoltatásának formái, az ismeretek számonkérésének rendje

13.1. Ellenőrzés

Az ellenőrzés feladata, hogy adatokat, tényeket tárjon fel az intézményben folyó tevékenységekről, illetve a tevékenységek által elért eredményekről.

Az ellenőrzés célja, hogy a feltárt adatok, tények alapján olyan intézkedéseket lehessen hozni, amelyekkel az esetleges hibák, problémák kijavíthatóak. Ehhez kapcsolódik az értékelés, amely az ellenőrzés eredményeinek elemzését jelenti.

Az ellenőrzés módszerei:

- megfigyelés,
- írásos kikérdezés (kérdőív),
- interjú (lehet egyéni vagy csoportos),
- tanulók által készített produktumok vizsgálata,
- tanulói teljesítmények mérése (szóbeli, írásbeli, gyakorlati)
- dokumentumok elemzése.

13.2. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

➤ Témazáró dolgozat

Egy vagy több tematikus egység lezárása utáni számonkérés, mely jellemzően az egész tanulócsoporthat érinti. Idejét, a rá való felkészülés formáit a tanmenet rögzíti. Tanórán kell megírni, időtartalma legalább 45 perc. Ha jellege megengedi, pontokkal értékeljük, a

dolgozatokat összegyűjtjük, és legalább a következő tanév végéig megőrizzük, alapvető statisztikai adatokat készítünk róluk. Követelményeit a tantervi követelményekkel összhangban állapítjuk meg, értékelését ennek szellemében végezzük. Magasabb évfolyamokon az értékelést úgy végezzük, hogy a középszintű érettségi vizsga értékeléséhez mind jobban közelítünk úgy, hogy az elvárások az utolsó évben feleljenek meg az érettségi követelményeknek és értékelésnek.

Amennyiben a tanuló a szorgalmi idő befejezése előtt két héttel nem írta meg témazáró dolgozatainak legalább a felét, akkor az adott témákból írt dolgozattal eleget kell tennie a szaktárgy éves követelményeinek. (A szaktanárnak joga, de nem kötelessége a hiányzás miatt elmaradt témazáró dolgozatot időben bepótoltatni a tanulóval, illetőleg lehetőséget adni a tanulónak a javításra.) A dolgozat megírására a szaktanár a tanórán biztosítja a feltételeket.

A félévi és év végi jegyek megállapításánál a témazáró dolgozatoknak kiemelkedő szerepe van, de ennek mértékének meghatározása a szaktanár kompetenciája. Ezt azonban az év elején minden pedagógus köteles írásban a tanulók tudomására hozni (ellenőrző könyv vagy füzet útján). Az íratás napját legalább egy héttel előbb be kell jelenteni. Egy tanuló naponta legfeljebb két témazárót írhat. Legfeljebb két hétig tarthat a javítása. A naplóban témazáró dolgozatként tüntetjük fel.

➤ **Szóbeli felelet**

Szorgalmazni kell, mert erősen visszaszorulóban van, ugyanakkor az érettségi minden szintjén alapvető a szerepe. Középiskolában követelmény az önálló, összefüggő felelet. Az egyéni felkészülés és/vagy a házi feladat ellenőrzésére szolgál, ugyanakkor az óra eleji ismétlést is helyettesítheti. Alapkövetelmény, hogy a diák már az előző órán megtudhassa, hogy milyen témakörből kell felelnie, így a feleletét előre fel tudja építeni, az órán kapott szempontok alapján tudja tudását mobilizálni. Az értékelés szubjektivitását valamiféle pontrendszerrel, illetve az értékelésbe a tanulók bevonásával csökkenthetjük. Azonnal értékeljük. A feleletet a jegy mellett röviden szóban is értékeljük. A tanulóktól elvárjuk az önálló, folyamatos, szabatos kifejtést, de az elakadókat segíteni kell abban, hogy ismereteikről számot tudjanak adni.

A tanári értékelés legyen pozitív: mutassa be a tanuló számára a fejlődési lehetőségeket. Témakörök lezárásánál több témakört is felölelhet. Ismétlő kérdéssel a tananyag felidézését is szolgálja. Időtartama lehetőleg ne legyen hosszabb 6-7 percnél. A szóbeli feladatok kifejtése, illetve tanári értékelése során nem szabad a tanulót megszegyeníteni, megalázni.

➤ **Röpdolgozat, számonkérő dolgozat**

Kisebbségi egységek számonkérése változatos írásos formában. Érintheti az egész tanulócsoportot, vagy annak egy részét. Célja a tanulók tudásának ellenőrzése, nem lehet fegyelmező jellegű. Erre is igaz, hogy legfeljebb két hétig tarthat a javítása.

➤ **Egyéb formák**

Minden más olyan forma alkalmas lehet a tanulók értékelésére, amely visszatükrözi a tanuló tudását, kreativitását, rátermettségét és a követelmény-rendszerrel összhangba hozható. Alapkövetelmény még az, az adott tantárgyi kompetenciákkal is szoros kapcsolata kell, hogy legyen, és az értékelés is ezen kell, hogy alapuljon. Ilyen formák lehetnek például a projektmunkák, prezentációk, transzparenszek, kiselőadások, esszék, egyéni megfigyelések, kísérletek, mérések. Mivel ezek az újszerű formák gyakran nagyon jól motiválnak, és elősegítik más irányú képességek kibontakoztatását is, ezért használatukat szorgalmazni kell.

A megvalósítás anyagi terhe azonban ne legyen több az iskoláztatás szokásos költségeinél. Az újszerű tanulásszervezési eljárások - projekt, témahét, szervezési projekt, több hetes projekt – bevezetésével bővült az értékelhető önálló és közös produktumok köre, lehetőséget nyújtva a munka világára inkább jellemző feltételek közötti megméréstésre.

➤ **A gimnáziumi idegen nyelvi „alapvizsga”, 9/Ny tanév végi angol nyelvi vizsga**

A 11. évfolyam végén egy idegen nyelvből írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek tanulóink. A helyi „alapvizsga” eredménye az évközi osztályzatokkal együtt – azokat korrigálva – 1/3 részben határozza meg az év végi minősítést.

A vizsgakövetelmények a helyi tantervre épülnek. A témaköröket, illetve a tételeket a munkaközösség állítja össze, azokat a tanulók legalább három hónappal a vizsga előtt megismerik. A követelmény- és feladatrendszere a középszintű érettségihez igazodik.

Akinek legalább középfokú (igazolt) nyelvvizsgálója van, az a nyelvi alapvizsga megfelelő része, vagy egésze alól felmentést kap. Alapvizsgáról hiányozni csak alaposan indokolt és igazolt esetben lehet, az elmaradt vizsgát pótolni kell.

Az alapvizsga várható időpontja május. Az írásbeli időpont általában egybeesik az országos kompetencia-mérések időpontjával.

A nyelvi előkészítő évfolyam év végi minősítéséhez angol nyelvből egy ún. tanévi záróvizsga is hozzátartozik, amely a kezdő nyelvtanulók esetében A2, a haladók esetében B1 szintű nyelvtudást feltételező feladatokkal értékeli a tanulók nyelvi felkészültségét. A záróvizsga írásbeli és szóbeli részből áll, eredménye az év végi minősítést 1/3 arányban határozza meg a két félév minősítése mellett.

➤ **Írásbeli próba-érettségi**

Gimnáziumunkban a végzős tanulók felkészültségét a tanév február 15-március 20. közötti időszakában írásbeli próbaérettségi dolgozatok keretében dignosztizáljuk. A mérés célja az írásbeli vizsgahelyzet szimulációja, valamint az érettségi vizsgára való felkészülés támogatása. A kötelező négy vizsgatárgyból és tanulónként egy választható vizsgatárgyból szervezzük meg a mérést. Az értékelés a témazáró dolgozatok értékelését követi, a dolgozatok javítása és minősítése az érettségi dolgozatokénak felel meg.

13.3. Az értékelés módja, formái

Az értékelésnek ki kell terjednie az iskolai élet minden területére. Ennek megfelelően értékeljük minden tanulóink esetében:

- a tárgyi követelmények elsajátítását napi szinten, témakörök mentén,
- szabálytisztelét, felelősségvállalását,
- korábbi teljesítményéhez képest fejlődési törekvéseit.

Értékelésünk a következő kritériumoknak felel meg:

- ösztönző hatású,
- folyamatos, rendszeres,
- segítő szándékú legyen,
- céljai és követelményei legyenek előre ismertek.

A pedagógiai értékeléshez szükséges adatokat különböző módszerek segítségével gyűjtjük össze, például *feleltetéssel, megfigyeléssel, feladatlapos felméréssel*. Az írásbeli feladatok kapcsolódnak az adott tananyaghoz. Egy-egy fejezet lezárását rendszerint *írásbeli számonkérés követi*. A tanulónak joga van a megírt, és két héten belül kijavított dolgozatát megtekinteni. Az iskola pedagógusai lehetőséget adnak, hogy az adott érdemjegyről tájékoztatást kérjen a tanuló.

Az értékelés formái:

A szóbeli értékelés:

- a tanulói tevékenység folyamatos megerősítése, korrigálása, segítség, tanács tanórán és azon kívül;
- feleletek, dolgozatok érdemjegyéhez fűzött indoklás;
- a tantestület, illetve a diákság előtti igazgatói értékelés.

Az írásbeli, szöveges értékelés:

- a dolgozatokhoz írt rövid instrukció, vélemény,
- dicsérek, elmarasztalások beírása az ellenőrző könyvbe és a digitális naplóba.

A tanulók tudásának értékelése

A **diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés** a bemeneti mérések rendszere, melyet idegen nyelvből a felvételnél, a 9/AJKP osztályban és a 9. évfolyamon (matematika, magyar nyelv, a munkaközösségek tanév eleji döntése szerint más tantárgy), a 10. évfolyamon kompetenciamérés–bemeneti mérés-ként alkalmazunk. Diagnosztikus mérést végezhet a szaktanár az előzetes ismeretek meglétének felmérésére is.

A **tanulók formatív (fejlesztő) értékelése** a szaktanárok és a nevelőtestület feladata. Összességében a formatív értékeléssel az iskola a nevelés folyamatát kívánja szabályozni.

A fejlesztő értékelés során az alábbiakra kell figyelemmel lenni:

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött;
- jelenjen meg, hogy a tanuló saját lehetőségét mennyire használta ki.

A szaktanárok *rendszeresen* mérik a tanulók teljesítményét, és osztályzatokkal értékelik azt.

A rendszeres osztályozás egyik feladata a tanulási hibák és hiányosságok feltárása, amely lehetővé teszi a javítást és pótlást. A másik fontos célja a tanuló, a tantestület és szülő tájékoztatása az elért eredményekről.

Az osztályzatok kialakításának elvei:

- Iskolánkban a hagyományos ötfokozatú skálán érdemjegyekkel minősítjük a diákok egy-egy tantárgyból nyújtott teljesítményét. Ez lehet szóbeli felelet, témazáró, kisebb dolgozat, kiselőadás, önállóan végzett otthoni munka, gyűjtőmunka, órai munka stb. Valamennyi tantárgyból osztályozás van. Az egyes szaktárgyak tanárai a munkaközösségükön belüli közös megegyezés alapján egységesen értékelik a tanulókat. Irányadó a középszintű érettségi százalékos elosztása. A tanárok a tanítási folyamat kezdetén ismertetik a diákokkal az értékelés elveit.
- Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és emelt szintű érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani.
- Ha a tanuló egy tantárgyból alapórára és középszintű érettségi felkészítésre is jár, akkor a két képzés során szerzett érdemjegyei alapján félévkor és év végén egy osztályzatot kell kialakítani.

A szummatív (lezáró-minősítő) értékelést a tanulási folyamat szakaszainak befejezésekor alkalmazzuk (tanítási témák vége, félév, tanév vége, vizsgák). A minősítő értékelés során **globális képet adunk a tanulóról:** arról, hogy egy-egy tanulási periódus végén milyen mértékben tett eleget a tanulmányi követelményeknek.

Szummatív értékelési alkalmak a következők:

évközi osztályozás, próbaérettségik
félévi értesítő,
idegen nyelvi alapvizsga, 9/Ny tanév végi angol nyelvi vizsga
év végi bizonyítvány,
érettségi vizsga.

Érdemjegyek elvárható száma

- A diákok a tudásukról szóban és írásban egyaránt számot adhatnak. A tantárgyak sajátosságainak megfelelően legyenek arányban a szóbeli és írásbeli feleletek. A tanuló számára biztosítani kell, hogy a félévi és az év végi eredmények reális értékeléséhez heti 2-3 órás tantárgyból kéthavonta minimum egy, de a félév során legalább három, 4 vagy több órás tantárgyból lehetőség szerint havonta egy, de a félév során legalább négy alkalommal szerezzen érdemjegyet. Egyéb esetben az óraszám + 1 osztályzat az irányadó.
- A félévi és a tanév végi értékelés osztályzatokkal történik. A tantárgyi osztályzatokra a szaktanár, a magatartás és a szorgalom osztályzatokra az osztályfőnök tesz javaslatot, ezeket a nevelőtestület véglegesíti az osztályozó értekezleten, melyet évente két alkalommal, félév előtt és a tanév vége előtt tartunk.

A tantárgyi követelményeket a helyi tanterv határozza meg. A tanulók értékelése az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete – ezen belül is kötelezően az 51/2012. (XII. 21.) EMMI-rendeletben szabályozott kerettantervi anyag alapján történik. Az értékelés az adott tantárgyat tanító pedagógus tanügyi-gazgatási jogköre. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni a tanuló általános állapotára, fejlesztés esetén egyéni haladására, képességeire. Az értékelés a tanítási-tanulási folyamat minden mozzanatára kihat. A pedagógusok értékelő magatartásának és a tanulók önértékelésének jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.

A következő kiemelt feladatok, szempontok mentén végezzük napi ellenőrzési-értékelési feladatainkat:

- a szaktárgy tantervi követelményeinek figyelembe-vételével, a tanulócsoporthoz ismeretében pontosan körülhatárolt, következetesen alkalmazott, a tárgyat tartalomhoz illesztett, teljesíthető követelmények
- a tanítási céloknak megfelelően kiválasztott, változatosan alkalmazott értékelési módszerek, eszközök.
- a szaktárgy ismereteit és speciális kompetenciáit mérő eszközök (kérdőíveket, tudásszintmérő tesztek) készítése
- az órákon folyamatos visszajelzés a tanulónak, mellyel segíti a tanuló fejlődését
- a visszajelzések, értékelések világosak, egyértelműek, tárgyszerűek
- olyan munkaformák és módszerek alkalmazása, amelyek elősegítik a tanulók önértékelési képességének fejlődését
- a tanulói munkák értékeléséből kapott adatokat elemzése, az egyéni, illetve a csoportos fejlesztés alapjaként történő felhasználása
- szükség esetén a módszerek, munkaformák változtatása

13.4. Egyéb értékelési hagyományaink a gimnáziumban

Évente októberben visszajelzünk az általános iskoláknak volt tanulóik tanulmányi eredményességéről.

Rendszeresen értékeljük diákjaink tanulmányi eredményességét, az érettségi eredményeket és e kettő összhangját. Fontos mutatónak tekintjük a nyelvvizsgák (emelt szintű nyelvi érettségi) számát, típusát, a végzős évfolyamokon a nyelvtudás szintjét, a nyelvvizsgák arányát.

A felsőoktatási felvételi eredményesség a középiskolák munkájának lényeges mutatója, érzékenyen követjük az érettségizett és a továbbtanuló diákok arányát.

Rendszeresen vizsgáljuk, elemezzük és értékeljük a 10. évfolyam országos kompetenciamérésének eredményeit matematikából és szövegértés-szövegalkotásból. A tanulóknak és szüleiknek az évfolyam szintjéhez mért képességpontok alakulásáról egyénileg visszajelzést adunk.

A kiemelkedő teljesítményeket év végén írásban (bizonyítványba beírt záradékkal) ismerjük el.

Az osztályfőnöki órákra a tanulók tantárgyi érdemjegyet nem kapnak.

Aki felmentést kapott egy tárgy értékelése alól, előrehaladását szövegesen kell értékelni.

A szülőktől várjuk, hogy gyermeke tanulmányi eredménye, szorgalma, magatartása iránt érdeklődjön és az iskola nevelő munkáját segítse.

A tanuló köteles az ellenőrzőjébe az osztályzatokat beírni, és szüleivel azt láttamoztatni.

14. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni munkának a jelenlegi oktatási rendszer keretei között nagy jelentősége van: a tanulók számára a tanórai munka mellett szükséges és rendszeres tevékenységet jelent. Az utóbbi időben bizonyos reformpedagógiák megkérdőjelezték a házi feladat létjogosultságát. Mi ezzel

szemben nemzetközi és hazai vizsgálatokra hivatkozva azt valljuk, hogy a házi feladat nem nélkülözhető a középiskolai gyakorlatból. A kutatók egyértelmű összefüggést találtak a tanulók otthoni tanulással, házi feladattal eltöltött idejük és az iskolai teljesítményük közt. Ugyanakkor hangsúlyozni kell, míg ez az összefüggés rendkívül szoros volt a humán tantárgyaknál, addig a matematikánál, és a matematikát igénylő természettudományoknál kisebb mértékű volt. Ez egyrészt utalhat a tantárgyak eltérő absztrakciós szintjére, másfelől arra, hogy matematikából és rokon tantárgyainál elengedhetetlenül szükséges a házi feladatok lehetőség szerinti differenciálása. A házi feladat azonban nem csak a tanulói teljesítményeket növeli és megerősíti az órán hallottakat, hanem más pozitív hatásai is vannak:

- Az iskolán kívüli munka pedagógiai szerepe:
 - az ismeretek rögzítését szolgálja,
 - fejleszti a különböző készségeket,
 - segíti az optimális begyakorlottsági szint elérését,
 - önálló munkavégzésre nevel,
 - erősíti a tanulói motivációt,
 - felébreszti a kutatási, alkotási vágyat,
 - javítja-növeli a tanulói teljesítményt.
 - Pontos időbeosztásra, rendszerességre nevel

Az otthoni feladatok lehetnek:

- minden tanuló számára egységesek,
- tanulói csoportonként differenciáltak,
- egyénre szabottak.

A házi feladatok térén is törekszünk az e-learning rendszer adta lehetőségeket kihasználni.

14.1. Írásbeli (és más, nem szóbeli típusú) feladatok

- Általános elvek:
 - A rendszeresen, egyik tanóráról a másikra elvégzendő otthoni munkára fordítandó idő – az átlagos képességű tanulókhoz igazítva – ne haladja meg a 20-30 percet tantárgyanként.
 - A nagyobb lélegzetű feladatok (házi dolgozatok, kiselőadások, projektek, transzparenszek, prezentációk, önálló kísérletek/vizsgálatok) teljesítésének határidejét előre rögzítsük, de legalább egy hétvége álljon rendelkezésre. A határidő legyen a tanulók számára is elfogadható, reális. Ha több hasonló feladat elvégzése esik egy osztályban ugyanarra az időpontra, – a diákok jelzéseit figyelembe véve – az érintett szaktanároknak kötelességük egyeztetni a teljesíthető ütemezéseket illetően.
 - A tanárnak az otthoni feladatokhoz konkrét útmutatást kell adnia.
 - Törekedjünk kreatív, a tanulók érdeklődéséhez igazodó, aktualitásra építő feladatok kitűzésére. Újszerű házi feladatokkal is motiváljuk a tanulóinkat (projektmunkák, prezentációk, transzparenszek stb.) Igyekezzünk differenciált feladatokat kitűzni.
 - A feladatok benyújtásának formáját a tanár határozza meg. Kíváncsú a jövőben az elektronikus formájú rögzítés széles körű elterjesztése. A forma nem járhat szokatlan anyagi teherrel.

- A házi feladatok elvégzését rendszeresen kell ellenőrizni, szükség esetén a minőségét is. Értékeléskor az iskola értékelési elveihez kell igazodni. A kiemelkedőket jutalmazzuk. Elégtelennel egy házi feladat hiányát vagy hibáit csak akkor büntethetjük, ha a diák számára már korábban ismert volt, hogy ezt a feladatot milyen szinten kell teljesíteni. Itt is azonban körültekintően kell eljárni, és mérlegelni kell, hogy volt-e korábban kellő megértési és begyakorlási idő. A felszerelés hiánya nem egyenértékű a házi feladat el nem készítésével, azért elégtelen osztályzat nem adható, ugyanakkor kezdeményezhető fegyelmi intézkedés.
- **Korlátok:**
- Nem szabad büntető jellegű házi feladatot adni.
 - Az iskolai szünetekre a tanulni valókon kívül ne adjunk a szokásosnál több otthoni írásbeli feladatot. Hétvégékre ne legyen egy átlagos hétköznapi szintnél több írásbeli házi feladat.

14.2. Szóbeli házi feladatok

- **Általános elvek:**
- Az otthoni felkészülés alapja egyik tanóráról a másikra az órán elhangzott tanári magyarázat, a közösen elvégzett feladatok /elemzések/gyakorlatok, a kijelölt tankönyvi szöveg ábra /grafikon/térkép.
 - A tananyaghoz kapcsolódó kötelező vagy ajánlott irodalom/forrásmunka elolvasására, feldolgozására megfelelő időt kell adni, a feladatot időben kell közölni. Tisztázni szükséges, hogy az innen szerzett ismereteket milyen szinten kéri számon a tanár.
 - A szóbeli feleletek formai és tartalmi kritériumai tantárgyanként eltérőek. Az elvárásokat a szaktanárnak fokozatosan kell kialakítania úgy, hogy azok az utolsó évfolyamon feleljenek meg az érettségi követelményeknek. Az aktuális követelményeket a tanulókkal ismertetni kell.

15. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának és szorgalmának értékeléséhez és minősítéséhez kapcsolódó elvek

- Célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósulásának segítése

15.1. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek

A tanulók jutalmazásának elveit és formáit intézményünk házirendje tartalmazza.

Az egész évben kiemelkedő tanulmányi munkát végzett tanulók dicséretét, tantárgyi dicséretét a bizonyítványba kell bevezetni. Az osztályfőnökök és a munkaközösségek javaslatára a legkiemelkedőbb – megyei, országos eredményekkel rendelkező – tanulók oklevélben és/vagy könyvjutalomban részesülnek.

Közösségi munkáért a diákönkormányzat is javasolhat tanulókat az elismerésre.

Az a tanuló, akinek intézményi szinten is kiemelkedő a teljesítménye (tanulmányi versenyek, kulturális versenyek vagy sportversenyek győztese, pályázatok díjazottja, az iskoláért végzett

kiemelkedő társadalmi munka részese), jutalmát a tanévzáró ünnepélyen –ha végzős, az áprilisi diákközségi ünnepségen– az iskola közössége előtt nyilvánosan veszi át.

Kiemelkedően példás, másokat segítő magatartásért mézeskalács –szívecske jutalmat adunk a Karácsonyi ünnepségen.

A bizonyítványba beírt dicséretetek:

- „Kitűnő tanulmányi eredményéért nevelőtestületi dicséretben részesül” záradékot kap az a tanuló, akinek minden bizonyítványba beírt osztályzata jeles, magatartása és szorgalma példás. A záradékot az igazgató írja alá, bélyegzővel ellátva.
- „Kiváló tanulmányi eredményéért nevelőtestületi dicséretben részesül” záradékot kap az a tanuló, akinek bizonyítványba beírt jeles osztályzatai mellett legfeljebb 2 jó osztályzata van, magatartása és szorgalma példás. A záradékot az igazgató írja alá, bélyegzővel ellátva.
- „Jeles tanulmányi eredményéért nevelőtestületi dicséretben részesül” záradékot kap az a tanuló, akinek a bizonyítványba beírt osztályzatai átlaga legalább 4,51, magatartása és szorgalma példás. A záradékot az igazgató írja alá, bélyegzővel ellátva.
- „..... tantárgyból dicséretben részesült” záradékot kaphat szaktanári javaslatra a tanuló. A záradékot az osztályfőnök írja alá.

15.2. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A minősítés fejezze ki:

- a munkához való viszonyt;
- a közösség egészéhez és annak tagjaihoz való viszonyt;
- a felelősségérzetet, kötelességtudatot;
- az önállóságot;
- a közösségért végzett munkát;
- a képességek és az erőfeszítések arányát.

A minősítések fokozataiban a hagyományos terminológiát használva, annak értelme szerint döntünk. Ezért a „jó” minősítésből indulunk ki. Ez általános igény a magatartás és a szorgalom minősítésében egyaránt. Mérlegelést a *példás* ill. a *változó* fokozat jelenthet.

A *hanyag* ill. *rossz* minősítést a közösség többsége által nem elfogadható, kirívó esetekben alkalmazzuk. A tanulók jutalmazását, a fegyelmező intézkedések elveit és formáit, a fegyelmi büntetéseket az iskola Házi rendje rögzíti; a minősítési fokozatban ez tükröződik. A fokozatokat mégsem lehet úgy megfogalmazni, hogy minden egyes tanulóra valamelyik egyértelműen igaz legyen. A nevelőtestület és elsősorban az osztályfőnök fontos és felelősségteljes feladata, hogy mérlegelje, melyik tanulót melyik fokozat illeti meg.

Az osztályfőnök feladata, hogy minden tanév elején ismertesse a tanulókkal a minősítés alapelveit, az egyes fokozatok feltételeit, valamint, hogy erről az első szülői értekezleten a szülőket is tájékoztassa.

Az oktatás és nevelés összhangjára épülő alapelveink a magatartás és szorgalom minősítésének összefüggéseiben is kifejeződnek: a magatartás és szorgalom minősítése csak alaposan indokolt esetben különbözhet 1-nél több fokozatban egymástól.

A magatartás és szorgalom minősítésének eljárása:

Az osztályfőnök az általa összegyűjtött információk alapján a félévi ill. az év végi osztályozó értekezleten tesz javaslatot az egyes tanulók minősítési fokozatára. A minősítések kialakításában támaszkodik az osztályban nevelő-oktató munkát végző pedagógusok és a diákbizottság véleményére, a minősítési javaslatot megvitatja az osztályközösséggel.

A végleges minősítés a nevelőtestület döntésével születik meg. Ha az osztályozó értekezleten a minősítés fokozatának megítélésekor vélemény-eltérés van, az osztályban tanító tanárok többségi szavazata dönt, egyenlő szavazati eredmény esetén az osztályfőnök véleménye a meghatározó.

A magatartás értékelése, minősítése:

A tanuló magatartását negyed és háromnegyed tanévente szóban értékeljük. A kiemelkedő munkát, a példamutató közösségi magatartást, az iskola hírnevét öregbítő tevékenységet – kulturális-, sport-, tanulmányi teljesítményt, szervező vagy irányító munkát – írásban év közben is elismerjük. (A mintaadó, értéket sugárzó egyéniségeket ünnepségeinken jutalmazzuk.)

Félévkor és év végén a magatartást a *példás, jó, változó* és *rossz* fokozatok valamelyikével minősítjük. (Az osztályozó naplóban az 5, 4, 3, 2 számmal kifejezve.)

Tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük és minősítjük.

Példás a magatartása a tanulónak, ha

jó fokozatú magaviselet mellett tevékenyen részt vállal a közösségi feladatok kezdeményezésében és végrehajtásában vagy számottevő tanulmányi, kulturális, sporteredménnyel öregbítette iskolánk hírnevét. Nincs írásbeli osztályfőnöki v. igazgatói figyelmeztetője, intője a tanév során; tanári szaktanári figyelmeztetője legfeljebb egy lehet.

Jó a magatartása a tanulónak, ha

tanulmányi kötelezettségének rendszeres munkával eleget tesz, a házirendben foglaltakat következetesen betartja. Viselkedése kulturált, segítőkész, magatartása általánosan elfogadott erkölcsi, etikai normákba nem ütközik; nincs osztályfőnöki intője, igazgatói figyelmeztetése vagy intője.

Változó magatartású a tanuló, ha

viselkedése ellen több panasz merült fel, kötelességeit megszegte (pl. tanulmányi kötelezettségét többször elmulasztja; akadályozza az osztályban vagy bármely más iskolai rendezvényen a zavartalan munkát; árt az iskola jó hírének), osztályfőnöki intője vagy igazgatói figyelmeztetése van.

Rossz magatartási fokozatot akkor kell adni a tanulónak, ha

viselkedésére írásban kifejeződő súlyos kifogás merült fel (igazgatói intés), fegyelmi eljárás után büntetésben részesült.

A szorgalom értékelése, minősítése:

A tanuló szorgalmát legalább negyedévente szóban értékeljük. Az értékelés a lehetséges fejlődés irányát, mértékét is magában foglalja.

Félévkor és tanév végén a szorgalmat *példás, jó, változó* és *hanyag* fokozatok valamelyikével minősítjük. (Az osztályozó naplóba az 5, 4, 3, 2 számmal kifejezve kerül.)

A szorgalom az egyéni képességeket is mérlegelve (de a személyiség jogait nem sértve) kifejezi a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelesség-tudatot, a rendszerességet.

Példás a szorgalma a tanulónak, ha erejéhez, képességeihez mérten egyenletes színvonalon; alaposan, pontosan, kötelességtudóan, elkötelezetten végzi a munkáját.

Jó szorgalmi fokozat akkor illeti a tanulót, ha munkáját kisebb lazaságok, egyenletlenségek ellenére döntően a kötelesség-tudat, a rendszeresség jellemzi.

Változó szorgalmi fokozatot kap a tanuló akkor, ha rendszertelenül készül az órákra, teljesítménye hullámzó, képességei alatt teljesít; a minimális erőfeszítésekre törekvése gyakran párosul az érdeklődés hiányával.

Hanyag minősítést kell kapnia annak a tanulónak, aki tanulmányi kötelezettségeinek következetesen nem tesz eleget; közöny, érdektelenség jellemzi vagy pedig egy vagy több tantárgyból *elégtelen* minősítést kap.

16. A fogyasztóvédelemmel összefüggő feladatok a gimnáziumban

A gimnázium helyi tanterve biztosítja, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

Kiemelt fejlesztési feladat a felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is szerepel.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztó önvédelmi ismereteire és a jogorvoslat módjára alaposan fel kell készíteni a leendő fogyasztókat.

Tartalmi elemek:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

- a) az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez
- b) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz
- c) a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között
- d) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez
- e) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez
- f) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez
- g) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei:

Az egyes elemek valamennyi tantárgy tananyagához kapcsolhatók.

Kiemelten –témakör szintjén - a földrajz, a természetismeret, az etika, történelem (a társadalomismerethez kapcsolódóan) tantárgy helyi tantárgyi tantervében jelenik meg, kiterjeszve a fogyasztóvédelmi oktatást az energiaszolgáltatás és a pénzügyi (banki, biztosítási, pénztári) szolgáltatás területére is. A tanév során bonyolított két, legalább három hetes projekt és a témahét megvalósítása során jelennek meg a fogyasztóvédelemmel összefüggő tartalmak.

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények).

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel).

A feldolgozás módszerei:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Helyi, országos és EU-s szabályozások tanulmányozása
- Adatgyűjtés, -feldolgozás, információrögzítés együttműködéssel (pl. séta a piacon, vagy vásárcsarnokban, számlaadási kötelezettség tapasztalatai, mit tartalmazzon a számla)
- Egy pénzügyi és egy energiaszolgáltató tevékenységének megismertetése, a tapasztaltak kiértékelése
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

A vásárlás során az alábbiakra kiemelt figyelmet kell fordítani:

- az alkalmazott reklám, annak hatékonysága,

- az élelmiszerek fogyaszthatóságának, eltarthatóságának kérdése, lejárt fogyaszthatósági idejű élelmiszerek esetén mi a teendő?
- a lejárt fogyaszthatósági idejű élelmiszerek egészségre gyakorolt hatása,
- a Vásárlók Könyve, az abban szereplő bejegyzések sorsa,
- a biztonsági őrök feladata, hatásköre a kereskedelmi egységekben.

17. A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése.

Napjainkban az iskola szerepét úgy vetődik fel, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más jellegűek, megnyilvánulásúak, más oki konstellációt tükröznek.

A középiskolás korban a kortárs csoportban az egyenrangú kapcsolatok kialakítása és megtartása jelentenek problémát, konfliktusforrást. Megjelennek a felnőtté válás problémái (felnőtt szerep, nemi szerep, identitástudat stb.). Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kis csoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak és más viselkedési normákat közvetítenek, deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többé-kevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában.

A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

- A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé
- Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről
- A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása
- Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében
- Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése
- Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak
- Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása
- A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

- Mentálhigiéna, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével

- Részvétel a „Nyitott Bíróság” programban
- Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság)
- Személyiségfejlesztés
- Közösségfejlesztés
- Drámapedagógiai eszközök

18. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Minden tanulónak vele született joga van az emberi méltósághoz.

A gimnáziumi dolgozók alapvető feladata, hogy az általa nevelt és oktatott tanuló hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely ahhoz szükséges, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.

Gimnáziumunk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztésében,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásával, a digitális tananyagok felhasználásának, az e-learning rendszer használatának elősegítésével,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakításával,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztésével,
- tapasztalat- és élményszerzésen alapuló tanulással,
- differenciáló módszerek alkalmazásával,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésével, az Arany János Kollégiumi Programban részt vevő tanulók kiemelt támogatásával
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosításával,
- környezettudatos szemléletű oktatás-neveléssel,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakításával,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatásával és alkalmazásával a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelésével a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálásával,
- a továbbtanulás támogatásával,
- személyiségfejlesztéssel és közösségépítéssel,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítésével,
- partnerközpontú neveléssel.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- a teljesítmények értékelése során
- az egyéb foglalkozások biztosítása és igénybevétele során

- tanulói jogok gyakorlása során
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során *(a jogszabály alapján járó juttatások, illetőleg a nevelési-oktatási intézmény mérlegelése alapján adható juttatások)*
- a gimnázium feladata az is, hogy a tehetséges és a tőle elvárhatónál gyengébben teljesítő gyermek részére segítséget nyújtson
- a tanulócsoporthoz kialakítása során (AJKP tanulók osztályokba sorolása)

19. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése

Szaktanáraink oktatási gyakorlatára jellemző, hogy amikor csak lehet a motiváló erővel ható „helyi” vonatkozásokat beépítik a tananyag feldolgozásába, életszerűvé, emberközelivé téve a múlt és jelen eseményeit, társadalmi környezetünk alakulását.

Az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon a tantárgyi programban rögzített időkeretekben dolgozzák fel a nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését, elfogadását és értékelését közvetítő tartalmakat. Tanulóinkat arra ösztönözzük, hogy szűkebb pátriánkban, városunkban és környékén élő nemzetiségek kultúráját, hagyományait pályamunkák, versenydolgozatok, tanulmányok keretében dolgozzák fel.

Tanulmányaik ideje alatt diákjaink végiglátogatják történelmi egyházaink templomait és a múzeumokat.

Levéltári és múzeumi órákon is kapnak ismereteket a nemzeti kisebbség kultúrájából, valamint indíttatást az önálló kutatómunkához.

Településünkön a következő nemzetiségek élnek:

- német nemzetiség
- cigány nemzetiség

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot az iskola a következő tantárgyak helyi tantervébe építette be: Tantárgyi helyi tantervünk része az az osztályfőnöki segédlet, melyet az osztályfőnökök ezen a területen munkájuk során alkalmaznak. Ez a segédlet adja meg a feldolgozás kereteit.

A nemzetiségekről szóló oktatás szinterei

- A következő tanítási órák: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, dráma, osztályfőnöki.
- Projekthetek, témahét, diák-önkormányzati programok, vetélkedők, könyvtári programok, Határtalanul! program, nemzetközi pályázati projekt
- Lehetőség szerint a nemzetiségi önkormányzatok bevonása: ismertető, előadók kérése.

20. A középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze:

- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról,
- 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről.

Az alábbiakban a helyi tantervben szereplő tantárgyak középszintű érettségi vizsga témaköreit adjuk meg.

Ha a tanuló egy, az intézményünkben nem tanított tantárgyból vendégtanulóként másik intézményben tesz érettségi vizsgát, az adott vizsgatárgyból rá a fogadó intézményben megadott témakörök vonatkoznak.

A sikeres vizsgára készüléshez a témakörök ismerete önmagában nem elegendő. A részletes érettségi vizsgakövetelmények és a vizsgaleírások a 40/2002. (V.24) OM rendeletben tanulmányozhatóak. A rendelet 2017. január 1-től hatályos változata intézményünk honlapjáról is elérhető, az érettségi menüpontban.

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

1. Kommunikáció (2-4 tétel)
 - 1.1. A nyelv mint kommunikáció
 - 1.2. Pragmatika
 - 1.3. Nyelvi és vizuális kommunikáció
 - 1.4. A kommunikáció működése
 - 1.5. Személyközi kommunikáció
 - 1.6. A tömegkommunikáció
2. A magyar nyelv története (2-4 tétel)
 - 2.1. A nyelv mint történeti képződmény
 - 2.2. A magyar nyelv rokonsága
 - 2.3. nyelvtörténeti korszakok
 - 2.4. A magyar nyelv szókészletének alakulása
 - 2.5. Nyelvművelés
3. Ember és nyelvhasználat (2-4 tétel)
 - 3.1. Ember és nyelv
 - 3.2. A jel, a jelrendszer
 - 3.3. Általános nyelvészet
 - 3.4. Nyelvváltozatok
 - 3.5. Nemzeti és nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség
 - 3.6. Nyelv és társadalom
4. A nyelvi szintek (2-4 tétel)
 - 4.1. Hangtan
 - 4.2. A helyesírás
 - 4.3. Alaktan és szótan
 - 4.4. A mondat szintagmatikus szerkezete
 - 4.5. Mondattan
5. A szöveg (2-4 tétel)
 - 5.1. A szöveg és a kommunikáció
 - 5.2. A szöveg szóban és írásban
 - 5.3. A szöveg szerkezete és jelentése
 - 5.4. Szövegértelmezés
 - 5.5. Az intertextualitás
 - 5.6. A szövegtípusok
 - 5.7. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában
6. A retorika alapjai (2-4 tétel)
 - 6.1. A nyilvános beszéd
 - 6.2. Érvelés, megvitás, vita
 - 6.3. A szövegszerkesztés eljárásai
7. Stílus és jelentés (2-4 tétel)
 - 7.1. Szóhasználat és stílus
 - 7.2. A szójelentés
 - 7.3. Stílusesszközök
 - 7.4. Stílusréteg, stílusváltozat

Irodalom

1. Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők (6 tétel)
 - 1.1. Ady Endre
 - 1.2. Arany János
 - 1.3. Babits Mihály
 - 1.4. József Attila
 - 1.5. Kosztolányi Dezső
 - 1.6. Petőfi Sándor

2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők (6 tétel)
- 2.1. Balassi Bálint
 - 2.2. Berzsenyi Dániel
 - 2.3. Csokonai Vitéz Mihály
 - 2.4. Illyés Gyula
 - 2.5. Jókai Mór
 - 2.6. Karinthy Frigyes
 - 2.7. Kassák Lajos
 - 2.8. Kertész Imre
 - 2.9. Kölcsey Ferenc
 - 2.10. Krúdy Gyula
 - 2.11. Márai Sándor
 - 2.12. Mikszáth Kálmán
 - 2.13. Móricz Zsigmond
 - 2.14. Nagy László
 - 2.15. Nemes Nagy Ágnes
 - 2.16. Németh László
 - 2.17. Ottlik Géza
 - 2.18. Örkény István
 - 2.19. Pilinszky János
 - 2.20. Radnóti Miklós
 - 2.21. Szabó Lőrinc
 - 2.22. Szilágyi Domokos
 - 2.23. Vörösmarty Mihály
 - 2.24. Weöres Sándor
 - 2.25. Zrínyi Miklós
3. Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők (1 tétel)
- 3.1. Kortárs műalkotás: a mindenkor előtti vizsga utolsó harminc évben keletkezett (írt, bemutatott, megjelent) irodalmi alkotás
4. Művek a világirodalomból (3 tétel)
- 4.1. Választható korok és művek a világirodalomból
 - 4.1.1. Az antikvitás és a Biblia
 - 4.1.2. A romantika
 - 4.1.3. A realizmus
 - 4.1.4. A századfordulós modernség a szimbolizmustól az avantgardig
 - 4.1.5. A 20. század
5. Színház és dráma (2 tétel)
- 5.1. Szophoklész egy műve
 - 5.2. Shakespeare egy műve
 - 5.3. Molière egy műve
 - 5.4. Katona József: bánk bán
 - 5.5. Madách Imre: Az ember tragédiája
 - 5.6. Egy 19. századi dráma: Ibsen, Csehov
 - 5.7. Örkény István egy drámája
 - 5.8. Egy 20. századi magyar dráma
6. Az irodalom határterületei (1 tétel)
- 6.1. Egy jelenség vagy szerző vagy műfaj vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből
 - 6.1.1. A népköltészet
 - 6.1.2. Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció
 - 6.1.3. A gyermek- és ifjúsági irodalom
 - 6.1.4. A szórakoztató irodalom vonzereje, hatáskeltő eszközei
 - 6.1.5. Egy-két tipikus műfaj jellemzőinek bemutatása
 - 6.1.6. A virtuális tér műfajai: fanfiction, komment, blog stb.
 - 6.1.7. Mítosz, mese és kultusz. Film- és könyvsikerek, divatjelenségek korunk kultúrájában
7. Regionális jelenségek, valamint a határon túli irodalom (1 tétel)
- 7.1. Egy szerző vagy műalkotás vagy jelenség vagy intézmény bemutatása vagy elemzése a lehetséges témák köréből
 - 7.1.1. Az adott régió, a tájegység, a település múltbeli és jelenkori kulturális, irodalmi hagyományainak bemutatása
 - 7.1.2. A tájhoz, a régióhoz, a településhez kötődő szerzők; tájak, régiók, társadalmi problémák irodalmi alkotásokban való megjelenítése
 - 7.1.3. Szerzők, művek a határon túli magyar irodalomból

Matematika

1. Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

1.1. Halmazok:

1.1.1. Halmazműveletek.

1.1.2. Számosság, részhalmazok.

1.2. Matematikai logika:

1.2.1. Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában.

1.3. Kombinatorika

1.4. Gráfok

2. Számelmélet, algebra

2.1. Alapműveletek

2.2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek:

2.2.1. Oszthatóság.

2.2.2. Számrendszerek.

2.3. Racionális és irracionális számok

2.4. Valós számok

2.5. Hatvány, gyök, logaritmus

2.6. Betűkifejezések:

2.6.1. Nevezetes azonosságok.

2.7. Arányosság:

2.7.1. Százalékszámítás.

2.8. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek:

2.8.1. Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek, elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek. Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek, magasabb fokú egyenletek, négyzetgyökös egyenletek.

2.8.2. Nem algebrai egyenletek: abszolútértékes egyenletek, exponenciális és logaritmikus egyenletek, trigonometrikus egyenletek.

2.8.3. Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek.

2.9. Középértékek, egyenlőtlenségek

3. Függvények

3.2. Egyváltozós valós függvények:

3.2.1. A függvények grafikonja, függvény transzformációk.

3.2.2. A függvények jellemzése.

3.3. Sorozatok:

3.3.1. Számtani és mértani sorozatok.

4. Geometria, koordináta geometria, trigonometria

4.1. Elemi geometria:

4.1.1. Tételek.

4.1.2. A távolságfogalom segítségével definiált pontthalmazok.

4.2. Geometriai transzformációk:

4.2.1. Egybevágósági transzformációk.

4.2.2. Hasonlósági transzformációk.

4.3. Síkbeli és térbeli alakzatok:

4.3.1. Síkbeli alakzatok. Háromszögek, négyszögek, sokszögek, kör.

4.3.2. Térbeli alakzatok.

4.4. Vektorok síkban és térben

4.5. Trigonometria

4.6. Koordináta geometria:

4.6.1. Pontok, vektorok.

4.6.2. Egyenes.

4.6.3. Kör.

4.7. Kerület, terület

4.8. Felszín, térfogat

5. Valószínűség-számítás

5.1. Leíró statisztika:

5.1.1. Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai.

5.1.2. Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók.

5.2. A valószínűség-számítás elemei

Történelem

1. Az ókor és kultúrája:

- 1.1. Poliszok ókori Hellaszban
- 1.2. Társadalmi és politikai küzdelmek az ókori Rómában
- 1.3. Az európai kultúra alapjai
- 2. A középkor**
 - 2.1. Nyugat-Európa a kora középkorban
 - 2.2. A középkori egyház
 - 2.3. Az érett középkor Nyugat- és Közép-Európában
 - 2.4. Az iszlám vallás és az Oszmán Birodalom
 - 2.5. A középkor kultúrája
- 3. A középkori magyar állam megeremtése és virágkora**
 - 3.1. A magyar nép története az államalapításig
 - 3.2. Az államalapítás és az az Árpád-házi uralkodók kora
 - 3.3. Az Anjouk és Luxemburgi Zsigmond kora
 - 3.4. A Hunyadiak
- 4. Szellemi, társadalmi és politikai változások a kora újkorban (1492-1789)**
 - 4.1. A földrajzi felfedezések és következményei
 - 4.2. Reformáció és katolikus megújulás
 - 4.3. Alkotmányosság és abszolutizmus a 17-18. században
 - 4.4. A felvilágosodás kora
 - 4.5. Nagyhatalmi konfliktusok a 17-18. században
- 5. Magyarország a kora újkorban (1490-1790)**
 - 5.1. Az ország három részre szakadása és az országrészek berendezkedése
 - 5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
 - 5.3. A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
 - 5.4. Magyarország a 18. századi Habsburg Birodalomban
 - 5.5. Művelődés, egyházak, iskolák
- 6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)**
 - 6.1. A francia forradalom eszméi és a napóleoni háborúk
 - 6.2. A 19. század eszméi és a nemzetállami törekvések Európában
 - 6.3. Gyarmati függés és harc a világ újrafelosztásáért
 - 6.4. Az ipari forradalom hullámai és hatásai
- 7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)**
 - 7.1. A reformkor
 - 7.2. Forradalom és szabadságharc
 - 7.3. A kiegyezés és a dualizmus
 - 7.4. Társadalmi és gazdasági változások a dualizmus korában
- 8. A világháborúk kora (1914-1945)**
 - 8.1. Az első világháború és következményei
 - 8.2. Gazdaság, társadalom és életmód
 - 8.3. A fasizmus és a nemzetiszocializmus
 - 8.4. A kommunista diktatúra
 - 8.5. A második világháború
- 9. Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)**
 - 9.1. Az első világháború és következményei Magyarországon
 - 9.2. A Horthy-korszak
 - 9.3. Művelődési viszonyok és társadalom
 - 9.4. Magyarország a második világháborúban
- 10. A jelenkor (1945-től napjainkig)**
 - 10.1. A kétpólusú világ kialakulása
 - 10.2. A „harmadik világ”
 - 10.3. A kétpólusú világrend megszűnése
 - 10.4. Az európai integráció
 - 10.5. A globális világ sajátosságai
- 11. Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig**
 - 11.1. A kommunista diktatúra kiépítése és a Rákosi-korszak
 - 11.2. Az 1956-os forradalom és szabadságharc
 - 11.3. A Kádár-korszak
 - 11.4. A rendszerváltozás és a piacgazdaságra való áttérés
 - 11.5. Demográfiai folyamatok és a határon túli magyarság
- 12. Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek**
 - 12.1. Társadalmi tagozódás és felelősségvállalás
 - 12.2. Az aktív és felelős állampolgárság alapjai
 - 12.3. Alapvető pénzügyi és gazdasági fogalmak, folyamatok. A munkaviszonyhoz kapcsolódó ismeretek

Idegen nyelv

1. SZEMÉLYES VONATKOZÁSOK, CSALÁD

- A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)
- Családi élet, családi kapcsolatok
- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők

- Személyes tervek
- 2. EMBER ÉS TÁRSADALOM**
 - A másik ember külső és belső jellemzése
 - Baráti kör
 - A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel
 - Női és férfi szerepek
 - Ünnepek, családi ünnepek
 - Öltözködés, divat
 - Vásárlás, szolgáltatások (posta)
 - Hasonlóságok és különbségek az emberek között
- 3. KÖRNYEZETÜNK**
 - Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
 - A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
 - A városi és vidéki élet összehasonlítása
 - Növények és állatok a környezetünkben
 - Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: Mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megővéseért?
 - Időjárás
- 4. AZ ISKOLA**
 - Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
 - Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka
 - A nyelvtanulás, a nyelvtudás, szerepe, fontossága
 - Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei, iskolai hagyományok
- 5. A MUNKA VILÁGA**
 - Diákmunka, nyári munkavállalás
 - Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás
- 6. ÉLETMÓD**
 - Napirend, időbeosztás
 - Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
 - Étkezési szokások a családban
 - Ételek, kedvenc ételek
 - Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben
 - Gyakori betegségek, sérülések, baleset
 - Gyógykezelés (házi orvos, szakorvos, kórházak)
- 7. SZABADIDŐ, MŰVELŐDÉS, SZÓRAKOZÁS**
 - Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
 - Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
 - Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
 - Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet
 - Kulturális események
- 8. UTAZÁS, TURIZMUS**
 - A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés
 - Nyaralás itthon, illetve külföldön
 - Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése
 - Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai
- 9. TUDOMÁNY ÉS TECHNIKA**
 - Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
 - A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben
- 10. GAZDASÁG**
 - Családi gazdálkodás
 - A pénz szerepe a mindennapokban
 - Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

Fizika

1. Mechanika

1.1. Newton törvényei

- 1.1.1. Newton I. törvénye
- 1.1.2. Newton II. törvénye
- 1.1.3. Newton III. törvénye

1.2. Pontszerű és merev test egyensúlya

1.3. A változó forgómozgás dinamikai leírása

1.4. Mozcásfajták

- 1.4.1. Egyenes vonalú egyenletes mozgás
- 1.4.2. Egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás Legyen jártas konkrét mozgások út-idő, sebesség-idő grafikonjának készítésében és elemzésében.
- 1.4.3. Összetett mozgások : Függőleges, vízszintes hajítás

- 1.4.4. Periodikus mozgások
 - 1.4.4.1. Az egyenletes körmozgás
 - 1.4.4.2. Mechanikai rezgések
 - 1.4.4.3. Mechanikai hullámok (→ 4.1.)
 - 1.5. Munka, energia**
 - 1.6. A speciális relativitáselmélet alapjait**
 - 1.7. Folyadékok és gázok mechanikája**
- 2. Hőtan, termodinamika**
 - 2.1. Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly**
 - 2.2. Hőtágulás**
 - 2.3. Állapotegyenletek összefüggés a gázok állapotjelzői között**
 - 2.4. Az ideális gáz kinetikus modellje (→ 5.1)**
 - 2.5. Energiamegmaradás hőtani folyamatokban (→ 1.4)**
 - 2.5.1. Termikus, mechanikai kölcsönhatás
 - 2.5.2. A termodinamika I. főtétele zárt rendszer
 - 2.5.3. Körfolyamatok
 - 2.6. Kalorimetria**
 - 2.7. Halmazállapot-változások**
 - 2.7.1. Olvadás, fagyás
 - 2.7.2. Párolgás, lecsapódás
 - 2.7.3. Jég, víz, gőz
 - 2.8. A termodinamika II. főtétele**
 - 2.8.1. Hőfolyamatok iránya
 - 2.8.2. Hőerőgépek
 - 2.9. A hőterjedés formái**
- 3. Elektromágnesség**
 - 3.1. Elektromos mező**
 - 3.1.1. Elektrosztatikai alapjelenségek
 - 3.1.2. Az elektromos mező jellemzése
 - 3.1.3. Töltések mozgása elektromos mezőben (→ 1.1.)
 - 3.1.4. Töltés, télerősség, *potenciál* a vezetőkön
 - 3.1.5. Kondenzátorok
 - 3.2. Egyenáram**
 - 3.2.1. Elektromos áram, áramerősség
 - 3.2.2. Ohm törvénye
 - 3.2.3. Félvezetők
 - 3.2.4. Az egyenáram hatásai, munkája és teljesítménye
 - 3.3. Az időben állandó mágneses mező**
 - 3.3.1. Mágneses alapjelenségek
 - 3.3.2. A mágneses mező jellemzése
 - 3.3.3. Az áram mágneses mezeje
 - 3.3.4. Mágneses erőhatások
 - 3.4. Az időben változó mágneses mező**
 - 3.4.1. Az indukció alapjelensége
 - 3.4.2. A váltakozó áram
 - 3.4.3. A váltakozó áram teljesítménye és munkája
 - 3.5. Elektromágneses hullámok**
 - 3.5.1. Az elektromágneses hullám fogalma
- 4. Optika**
 - 4.1. A fény mint elektromágneses hullám**
 - 4.1.1. Terjedési tulajdonságok
 - 4.1.2. Hullámjelenségek
 - 4.1.3. A geometriai fénytani leképezés
- 5. Atomfizika, magfizika**
 - 5.1. Az anyag szerkezete**
 - 5.2. Az atom szerkezete**
 - 5.2.1. A kvantumfizika elemei
 - 5.2.2. Részecske- és hullámtermészet
 - 5.2.3. Az elektronburok szerkezete
 - 5.3. Az atommagban lejátszódó jelenségek**
 - 5.3.1. Az atommag összetétele
 - 5.3.2. Radioaktivitás
 - 5.3.3. Maghasadás
 - 5.3.4. Magfúzió
 - 5.4. Sugárvédelem**
 - 5.5. Elemi részek**

6. Gravitáció, csillagászat

6.1. A gravitációs mező

6.2. Csillagászat

7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

7.1. A fizikatörténet fontosabb személyiségei

7.2. Felfedezések, találmányok, elméletek

Kémia

1. Általános kémia
 - 1.1 Atomszerkezet
 - 1.2 Kémiai kötések
 - 1.3 Molekulák, összetett ionok
 - 1.4 Anyagi halmazok
 - 1.5 Kémiai átalakulások
2. Szervetlen kémia
 - 2.1 Hidrogén
 - 2.2 Nemesgázok
 - 2.3 Halogénelemek és vegyületeik
 - 2.4 Az oxigéncsoport elemei és vegyületeik
 - 2.5 A nitrogéncsoport elemei és vegyületeik
 - 2.6 A szénsoport elemei és vegyületeik
 - 2.7 Fémek – Tulajdonság
3. Szerves kémia
 - 3.1 A szerves vegyületek általános jellemzői
 - 3.2 Szénhidrogének
 - 3.3 Halogéntartalmú szerves vegyületek
 - 3.4 Oxigéntartalmú szerves vegyületek
 - 3.5 Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
 - 3.6 Szénhidrátok
 - 3.7 Fehérjék
 - 3.8 Nukleinsavak
 - 3.9 Műanyagok
 - 3.10 Energiagazdálkodás
4. Kémiai számítások
 - 4.1 Az anyagmennyiség
 - 4.2 Gázok
 - 4.3 Oldatok, elegyek, keverékek
 - 4.4 Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban
 - 4.5 Termokémia
 - 4.6 Kémhatás
 - 4.7 Elektrokémia

Biológia

1. Bevezetés a biológiába

- 1.1. A biológia tudománya
- 1.2. Az élet jellemzői
- 1.3. Fizikai, kémiai alapismeretek

2. Egyed alatti szerveződési szint

- 2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
- 2.2. Az anyagcsere folyamatai
- 2.3. Sejtalkotók

3. Az egyed szerveződési szintje

- 3.1. Nem sejtes rendszerek
- 3.2. Önálló sejtek
- 3.3. Többsejtűség
- 3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak

4. Az emberi szervezet

- 4.1. Homeosztázis
- 4.2. Kültakaró
- 4.3. A mozgás
- 4.4. A táplálkozás
- 4.5. A légzés
- 4.6. Az anyagszállítás
- 4.7. A kiválasztás
- 4.8. A szabályozás
- 4.9. Szaporodás és egyedfejlődés

5. Egyed feletti szerveződési szintek

- 5.1. Populáció

- 5.2. Életközösségek
- 5.3. Bioszféra
- 5.4. Ökoszisztéma
- 5.5. Környezet és természetvédelem
- 6. Öröklődés, változékonyság, evolúció**
- 6.1. Molekuláris genetika
- 6.2. Mendeli genetika
- 6.3. Populációgenetika és evolúciós folyamatok
- 6.4. A bioszféra evolúciója

Földrajz

- 1. Térképi Ismeretek
 - 1.1. A térkép
 - 1.2. Tájékozódás a térképen és a térképpel
 - 1.3. Távérzékelés és térinformatika
- 2. Kozmikus környezetünk
 - 2.1. A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem.
 - 2.2. A Nap és kísérői.
 - 2.3. A Föld és mozgásai
 - 2.4. Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében
- 3. A geoszférák földrajza (kőzetburok, levegőburok, vízburok)
 - 3.1. A kőzetburok
 - 3.1.1. Földtörténet
 - 3.1.2. A Föld gömbhéjas szerkezetének jellemzői
 - 3.1.3. A kőzetlemez és – mozgásai következményei
 - 3.1.4. A hegységképződés
 - 3.1.5. A kőzetburok (litoszféra) építőkövei, ásványkincsek
 - 3.1.6. A Föld nagyszerkezeti egységei
 - 3.1.7. A földfelszín formálódása
 - 3.1.8. A talaj
 - 3.2. A levegőburok
 - 3.2.1. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
 - 3.2.2. A levegő felmelegedése
 - 3.2.3. A levegő mozgása
 - 3.2.4. Felhő- és csapadékképződés
 - 3.2.5. Az időjárás és az éghajlat
 - 3.2.6. A szél és a csapadék felszínformáló tevékenysége
 - 3.2.7. A légszennyezés következményei
 - 3.3. A vízburok földrajza
 - 3.3.1. A vízburok kialakulása és tagolódása, tulajdonságai és mozgásai
 - 3.3.2. A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk
 - 3.3.3. A felszín alatti vizek
 - 3.3.4. A víz és a jég felszínformáló munkája, a karsztosodás, a vízburok mint gazdasági erőforrás
 - 3.4. A geoszférák kölcsönhatásai
- 4. A földrajzi övezetesség
 - 4.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
 - 4.2. A vízszintes földrajzi övezetesség
 - 4.3. Az egyes övezetek egyedi jellemzői
 - 4.3.1. A forró övezet
 - 4.3.2. Mérsékelt övezet (Meleg-mérsékelt öv, Valódi mérsékelt öv, Hideg mérsékelt öv)
 - 4.3.3. A hideg övezet
 - 4.4. A függőleges földrajzi övezetesség
- 5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején
 - 5.1. A népesség földrajzi jellemzői
 - 5.2. Településtípusok, urbanizáció
- 6. A világgazdaság jellemző folyamatai
 - 6.1. A nemzetgazdaságok és a világgazdaság
 - 6.2. Integrációs folyamatok
 - 6.3. A globalizáció
 - 6.4. A monetáris világ
- 7. Magyarország-helyünk a Kárpát-medencében és Európában
 - 7.1. A Kárpát-medence természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai
 - 7.2. Magyarország természeti adottságai
 - 7.3. Magyarország társadalmi jellemzői
 - 7.4. A hazai gazdasági fejlődés jellemzői
 - 7.5. Hazánk nagytájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe

- 7.6. A magyarországi régiók földrajzi jellemzői
- 7.7. Természeti, kulturális és történelmi értékek védelme
- 7.8. Magyarország környezeti állapota
- 7.9. Az országhatárokon átívelő kapcsolatok
- 8. Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában
 - 8.1. Európa általános természetföldrajzi képe
 - 8.2. Európa általános társadalom-földrajzi képe
 - 8.3. Az Európai Unió
 - 8.4. A területi fejlettség különbségei Európában
 - 8.4.1. Az Európai Unió magterületei
 - 8.4.2. Fejlett gazdaságú országok Európa közepén
 - 8.4.3. A gazdasági felzárkózás lehetőségeinek példái
 - 8.4.4. Kelet-közép- és Délkelet-Európa rendszerváltó országai
 - 8.5. Kelet-Európa
- 9. Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
 - 9.1. A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe
 - 9.2. Ázsia földrajza
 - 9.2.1. Ázsia általános földrajzi jellemzői
 - 9.2.2. Ázsia országai
 - 9.3. Ausztrália és Óceánia földrajza
 - 9.4. A sarkvidék földrajza
 - 9.5. Afrika földrajza
 - 9.5.1. Afrika általános földrajzi jellemzői
 - 9.5.2. Afrika regionális földrajza
 - 9.6. Amerika földrajza
 - 9.6.1. Amerikai általános földrajza
 - 9.6.2. Amerika országai regionális földrajza
- 10. Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei.
 - 10.1. A globálissá váló környezetszennyezés és következményei
 - 10.2. A demográfiai és urbanizációs válság
 - 10.3. Élelmezési válság
 - 10.4. A mind nagyobb méretű fogyasztás és a gazdasági növekedés következményei
 - 10.5. A környezet- és a természetvédelem feladatai

Ének-zene

- I. Reprodukálás
 - 1.1 Éneklés
 - 1.1.1 Népzene
 - 1.1.2 Műzene:
 - Középkor
 - Reneszánsz
 - Barokk
 - Bécsi klasszicizmus
 - Romantika
 - XIX-XX. század fordulója
 - XX. századi és kortárs zene
 - 1.1.3 Zeneelmélet
 - 1.1.4 Felismerő kottaolvasás/lapról olvasás
 - 1.2 Műelemzés
 - 1.2.1 Népzene
 - 1.2.2 Műzene
 - Középkor
 - Reneszánsz
 - Barokk
 - Bécsi klasszicizmus
 - Romantika
- II. Befogadás
 - 2.1 Zenetörténet
 - 2.1.1 Népzene
 - 2.1.2 Műzene
 - Középkor
 - Reneszánsz
 - Barokk
 - Bécsi klasszicizmus
 - Romantika
 - XIX-XX. század fordulója

XX. századi és kortárs zene

2.2 Zenefelismerés – műzene

2.2.1 Népzene

2.3 Zeneelmélet

2.4 Dallamírás

Mozgóképkultúra és médiaismeret

1, A mozgóképnyelv alapjai, a filmpoétika fogalmai

- *A képrögzítés és mozgásábrázolás alapjai és jellemzői, a technikai képalkotás és a mozgóképi történetmesélés előtörténete.*
- *A technikai kép jellemzői*
- *A látvány mozgóképi megszervezése*
- *Szerepjáték*
- *Montázs*
- *Mozgóképi elbeszélés*

2, Mozgóképi szövegértés, értelmezési szintek

- A médiaszövegek és a mozgóképi alkotások rendszerezése
- A valóság ábrázolásához való viszony
- Cselekményelemzés
- A mozgóképi szövegek jelentése
- Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése

3, Mozgóképi szövegalkotás

- Egyszerű mozgóképi vagy médiaszövegek megszerkesztése

4, Műfaj- és műismeret

- A filmkultúra kettőssége
- Műfaji jellemzők

5, Korstílusok, szerzők és művek

- Korstílusok

6, Egyetemes filmtörténeti ismeretek

- A filmtörténet kezdetei, az ősfilm
- A némafilmművészet
- A hangosfilmművészet kialakulása
- A modern film
- A kortárs film

7, Magyar filmtörténeti ismeretek

- A magyar film a második világháború előtt
- Az új magyar film az ötvenes évektől a rendszerváltásig
- A kortárs magyar film

8, Média a mindennapi életben

- A társadalmi nyilvánosság
- A mediatizált információforrások használata
- Online média használata
- A média és az életmód

9. A médiaszövegek befogadása és a média közönsége

- Intertextualitás sorozatelv
- A befogadást befolyásoló tényezők
- A sztár
- Új médiatechnológiák

10. Médiainstémények

- A médiaszöveg mint termék
- A médiaipar intézményei
- a médiaipar ellenőrzése

11. A reprezentáció

- Manipuláció, a valóság sztereotip és torzított megjelenése a médiában

12. Jellegzetes televíziós műsortípusok

- Hírműsorok
- Reklám
- Folytatásos teleregény (szappanopera)
- Show-műsorok
- Számítógépes játék

Vizuális kultúra

A, Alkotás

1. Vizuális eszközök

- Vizuális nyelv: a, A vizuális nyelv alapelemei: vonal, sík és térforma, tónus és szín tér.
b, A vizuális nyelvi elemek viszonyai: kompozíció, Kontraszt, harmónia
c, Vizuális nyelv és kontextus
- Technikák: a, Rajzolás, festés, kollázs, nyomtatás, makettezés, modellezés

2. Tevékenységszintek:

- Ábrázolás, látványtervezés: a, Formatervezés b, Forma, alak, karakter c, Szerkezet, felépítés, működés d, Anyag
- Térértelmezés: a, Téri helyzetek b, Nézőpont c, Térmélység d, Térábrázolási konvenciók,
- Sínerértelmezés: a, Szín és fényviszonyok
- Mozgásértelmezés
- Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás: a, Kompozíció b, Színhatás c, Érzelmek d, Folyamat, mozgás, idő e, Kép és szöveg f, Vizuális információ g, Tárgyak és környezet

B, Befogadás

1. Vizuális eszközök

- Megjelenítés sajátosságai: a, Vizuális nyelvi elemek b, Térábrázolási módok c, Vizuális minőségek d, Látványelemzés e, Kontraszt, harmónia d, Kontextus
- Technikák:

2. Tevékenységterületek:

- Vizuális kommunikáció: a, Folyamat, mozgás, idő b, Kép és szöveg c, vizuális információ d, Tömegkommunikáció e, Média kategóriák f, Fotó, mozgókép
- Tárgy és környezetkultúra: a, Forma- és funkcióelemzés b, Tervezési folyamat c, Kézműves és ipari tárgykultúra d, Népművészet
- Kifejezés és képzőművészet: a, Művészeti ágak b, Műfajok c, Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok d, Stílusjegyek e, Alkotások és alkotók f, Műelemző módszerek g, A mű tárgyi és kulturális környezete.

INFORMATIKA

1. Információs társadalom

1.1. A kommunikáció

- 1.1.1. A kommunikáció általános modellje
- 1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és eszközök rendszerek

1.2. Információ és társadalom

- 1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete
- 1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői
- 1.2.3. Informatika és etika
- 1.2.4. Jogi ismeretek

2. Informatikai alapismeretek - hardver

2.1. Jelátalakítás és kódolás

- 2.1.1. Analóg és digitális jelek
- 2.1.2. Az adat és az adatmennyiség
- 2.1.3. Bináris számábrázolás
- 2.1.4. Logikai műveletek
- 2.1.5. Bináris karakterábrázolás
- 2.1.6. Bináris kép- és színekódolás
- 2.1.7. Kép és hang digitalizálás
- 2.1.8. Tömörített adattárolás

2.2. A számítógép felépítése

- 2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek
- 2.2.2. A számítógép főbb részei és jellemzői
- 2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik
- 2.2.4. A számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése
- 2.2.5. Hálózatok

2.3. Munkavédelem és ergonómia

3. Informatikai alapismeretek - szoftver

3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai

- 3.1.1. Az operációs rendszerek részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete
- 3.1.3. Tömörítés
- 3.1.4. Adatvédelem, adatbiztonság
- 3.1.5. Kártevők, vírusvédelem
- 3.1.6. A hálózatok alapvető

4. Szövegszerkesztés

4.1. A szövegszerkesztő használata

- 4.1.1. Dokumentum megnyitása, mentése
- 4.1.2. Szövegbevitel, szövegjavítás

4.2. Szövegjavítási funkciók

- 4.2.1. Keresés és csere
- 4.2.2. Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
- 4.2.3. Nyelvi segédeszközök

4.3. Szövegszerkesztési alapok

- 4.3.1. A dokumentum egységei
- 4.3.2. Karakterformázás
- 4.3.3. Bekezdésformázás
- 4.3.4. Szakaszformázás
- 4.3.5. Stílusok

4.4. Táblázatok és objektumok a szövegben

- 4.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel
- 4.4.2. Körlevélkészítés
- 4.4.3. Képek és alakzatok beillesztése
- 4.4.4. Tartalomjegyzék

5. Táblázatkezelés

5.1. A táblázatkezelő használata

- 5.1.1. Táblázat megnyitása, mentése
- 5.1.2. Adatok bevitel, javítása

5.2. A táblázat szerkezete

- 5.2.1. Cella, oszlop, sor, tartomány, munkalap

5.3. Adatok a táblázatokban

- 5.3.1. Cella tartalma
- 5.3.2. Számformátumok
- 5.3.3. Adatok rendezése, kigyűjtése
- 5.3.4. A cellahivatkozások használata
- 5.3.5. Képletek szerkesztése,

5.4. Táblázatformázás

- 5.4.1. Karakter- és cellaformázások
- 5.4.2. Sor-, oszlop, tartománybeállítások
- 5.4.3. Oldalbeállítások

- 5.5. Diagramok és egyéb objektumok
 - 5.5.1. Diagramok
 - 5.5.2. Objektumok
- 6. Adatbázis-kezelés
 - 6.1. Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
 - 6.1.1. Az adatbázis alapfogalmai
 - 6.2. Az adatbázis szerkezete és kialakítása
 - 6.2.1. Az adatbázis-kezelés alpműveletei
 - 6.2.2. Adattípusok
 - 6.2.3. Adatok módosítása, törlése
 - 6.2.4. Adattáblák közötti kapcsolatok
 - 6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
 - 6.3.1. Lekérdezések
 - 6.3.2. Számítások végzése
 - 6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok
 - 6.4.1. Űrlapok és jelentések használata
- 7. Információs hálózati szolgáltatások
 - 7.1. Kommunikáció az interneten
 - 7.1.1. Hálózati alapismeretek
 - 7.1.2. Elektronikus levelezési
 - 7.1.3. Állományok átvitele
 - 7.1.4. Web-szolgáltatás
 - 7.1.5. Keresőrendszerek
 - 7.1.6. Az internet
 - 7.2. Weblap készítés
 - 7.2.1. Hálózati dokumentumok szerkezete
 - 7.2.2. Weblap készítése weblap-szerkesztővel
 - 7.2.3. Formázási lehetőségek
- 8. Prezentáció és grafika
 - 8.1. Prezentáció
 - 8.1.1. Adatok bevitel és módosítása
 - 8.1.2. Prezentáció elkészítése és formázása
 - 8.2. Grafika
 - 8.2.1. Megnyitás, mentés, beszúrás
 - 8.2.3. Képek feldolgozása, formázása
- 9. Könyvtárhasználat
 - 9.1. Könyvtárak
 - 9.1.1. A könyvtár fogalma
 - 9.1.2. Könyvtártípusok
 - 9.1.3. A könyvtári szolgáltatások
 - 9.2. Információ-keresés
 - 9.2.1. Tájékozódás a könyvtárban
 - 9.2.2. Információ-keresési stratégiák
 - 9.3. Forráshasználat
 - 9.3.1. Dokumentum-használat
 - 9.3.2. Kézikönyv-használat
 - 9.3.3. Forráskiválasztás
 - 9.3.4. Forrásjelölés

11.2.2. Programkipróbálási eszközök programnyelvi fejlesztői környezetben

TESTNEVELÉS

- A. Gyakorlati ismeretek
 - 1. Gimnasztika
 - 2. Atlétika
 - 3. Torna
 - 4. Küzdősportok, önvédelem
 - 5. Úszás
 - 6. Testnevelési és sportjátékok
- B. Elméleti ismeretek
 - 1. Az olimpiai mozaik létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
 - 2. A harmonikus testi fejlődés
 - 3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, a személyiség fejlesztésében
 - 4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
 - 5. Gimnasztikai ismeretek
 - 6. Atlétika
 - 7. Torna

8. Zenés, táncos mozgásformák
9. Küzdősportok, önvédelem
10. Úszás
11. Testnevelési és sportjátékok
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek

21. A környezeti nevelés és egészségnevelés elvek

➤ A környezeti nevelés elvei:

Iskolánk nevelési tevékenységének célja a harmonikus személyiség kialakulásának elősegítése, a nevelői hatások változatosságának és a tehetség sokféle formájának elismerése; a természetnek, a Földnek működési és szervezeti egésznek, mint pótolhatatlan értéknek tisztelete és megőrzésének igénye és felelőssége. A harmóniára való törekvés igényének alakításával szeretnénk segíteni az egyéni és közösségi életminőség javulását. Célunk, hogy diákjaink környezettudatos állampolgárrá, az értékeket tudatosan választó felnőttekké váljanak. A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését (Nat), valamint óvja, védje a természetes és épített környezetét és olyan életvitelt alakítson ki, amely mentes a számára káros ártalmaktól. A környezeti nevelés alapelvei közül kiemelten kezeljük az alábbiakat. (Ezek jelentését, tartalmát, megvalósulási módját több oldalról kell megvilágítanunk)

- az élet különlegessége, egyedisége és tisztelete
- a környezet tág értelmezése (belső, külső, időbeli)
- környezet és élőlények kölcsönhatásainak komplexsége
- a Föld szférái kölcsönhatásban vannak
- az élettelen és élő természet hosszú evolúciós fejlődés eredménye
- a körfolyamatok jelentősége, szerepe a természetben és a társadalomban
- a bioszféra komplex rendszere
- a „természet jobban tudja” elv
- az ember része a bioszférának
- a közösség a természet életformája
- az ember különleges faj
- „a fenntartható fejlődés érdekeinek középpontjában az emberek állnak”.
- felelősség önmagunk, fajtársaink, jelenlegi, múltbeli, jövőbeli élőlények és a környezet vonatkozásaiban
- természettisztelő magatartás
- fejlődés, növekedés
- életminőség elv
- szükségletek, fogyasztás, termelés
- kooperáció és tolerancia
- a sokféleség mint érték
- holisztikus elv
- egyéni cselekvési igény, beleszólás, részvétel
- elővigyázatosság elve
- környezettudatosság
- környezetbiztonság

- gazdaság-társadalom-környezet együttese, kapcsolata
- globális, regionális és helyi összefogás

➤ **Egészségnevelési alapelveink**

A egészségnevelés terén az alábbi alapelveket kezeljük kiemelten; ezek tartalmát kell megvilágítanunk, nevelő munkánk során körbejárunk:

- az egészség érték
- az egészség a szomatikus, a pszichés és a szociális működések dinamikus egyensúlya
- az egészség optimalizálása a környezet optimalizálásával valósulhat meg
- az életmód komplex fogalom
- emberi jogok
- biológiai és társadalmi sokféleség
- toleráns viselkedés

A környezeti nevelés elveire épülő nevelést a KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM részletesen tárgyalja (a pedagógiai program 2. számú melléklete).

Az egészségnevelés alapelveire épülő nevelést az egészségfejlesztési program tartalmazza (a pedagógiai program 1. számú melléklete).

22. Tantárgyi helyi tantervek

A helyi tanterv részeként a tantárgyi helyi tanterveket a gimnáziumi honlapon elektronikusan tesszük elérhetővé.

Szekszárd, 2018. június 29.

